

مذاکرات مجلس شورای ملی

صورت مشروح مذاکرات مجلس شورای ملی روز سه شنبه (اول) بهمن ماه ۱۳۵۳

فهرست مطالب :

- ۱- قرائت اسامی غائبین جلسه قبل .
- ۲- بیانات قبل از دستور آقای دکتر علومی - خانم پیرنیا - آقای دکتر رهنوردی - خانم صفی نیا - آقای سعید وزیری .
- ۳- تصویب صورت جلسه های صبح و بعد از ظهر روز سه شنبه (۱۰) دیماه ، روز پنجشنبه (۱۲) دیماه و روز یکشنبه (۱۵) دیماه ۱۳۵۳ .
- ۴- تقدیم لایحه شمول قانون مجازات اخلال کنندگان در عرضه دام و توزیع گوشت درباره اخلال کنندگان در عرضه و توزیع گندم و آرد و قند و شکر و برنج و روغن بوسیله آقای زعیمی معاون وزارت بازرگانی .
- ۵- طرح گزارش شور اول کمیسیون امور خارجه راجع باجازه الحاق دولت شاهنشاهی ایران بکنوانسیون ۱۲ اکتبر ۱۹۲۹ ورشو و پروتکل ۲۸ سپتامبر ۱۹۵۵ لاهه و کنوانسیون ۱۸ سپتامبر ۱۹۶۱ گوادالاخارا و پروتکل ۸ مارس ۱۹۷۱ گواتمالا .
- ۶- طرح گزارش شور اول کمیسیون بهداشتی راجع بمواد زوان گردان (پسیکوتروپ) .
- ۷- طرح گزارش شور اول کمیسیون امور استخدام و سازمانهای اداری راجع به تاسیس شرکت راه آهن زیرزمینی تهران و حومه .
- ۸- طرح گزارش شور اول کمیسیون دادگستری راجع بمعاملات زمین .
- ۹- اعلام وصول ۱۰ فقره لایحه از مجلس سنا:
  - ۱- لایحه مرکز آمار ایران ۲- لایحه اصلاح قانون حمایت خانواده ۳- لایحه اصلاح بعضی از مواد قانون مواد خوردنی و آشامیدنی و آرایشی و بهداشتی ۴- لایحه موافقتنامه فرهنگی بین دولت شاهنشاهی ایران و دولت جمهوری کره ۵- لایحه پروتکل تعیین تاریخ اجرای کنوانسیون های بین المللی حمل و نقل کالا بوسیله راه آهن و حمل و نقل مسافر و توشه بوسیله راه آهن و پروتکل مربوط بافزایش حداکثر نرخ برحسب کیلومتر در مورد حق السهم دول متعاهد در هزینه های دفتر مرکزی ۶- لایحه موافقت نامه ترانزیت بین دولت شاهنشاهی ایران و دولت جمهوری افغانستان ۷- لایحه کنوانسیون وین درباره روابط کنسولی ۸- لایحه مزایا و مصونیت های مأموریت های مخصوص ۹- لایحه افزایش مجموع حقوق و فوق العاده سختی خدمت چتر بازی افراد و وظیفه چتر باز یگانهای هوا برد ۱۰- لایحه افزایش مجدد سهمیه کشور شاهنشاهی ایران در سرمایه مؤسسه بین المللی توسعه .
- ۱۰- قرائت نامه رسیده از دولت .
- ۱۱- ختم جلسه .

مجلس ساعت نه صبح برباست آقای عبدالله ریاضی تشکیل گردید.

- ۱- قرائت اسامی غائبین جلسه قبل
 رئیس- اسامی غائبین جلسه قبل قرائت میشود.
 (بشرح زیر خوانده شد)
 غائبین با اجازه آقایان :
 احمدی - دکتر ابوالهدی - اسلامی نیا - اوحدی -
 دکتر برزگر - مهندس بهبهانی - بهنیا - دکتر پروتو اعظم -
 پیرزاده - دکتر حبیب اللهی - حی - مهندس خسروی -
 دکتر خسروی کردستانی - دشتی - دکتر رفیعی - دکتر
 رهنوردی - ساگینیان - سعادت - دکتر سعید -

مهندس سهم الدینی - دکتر شمس - شیخ رضائی - دکتر صفائی - مهندس عطائی - مهندس فرخ - کلانتر همزی - کمالاتی - کمالوند - دکتر مدنی - مظهري - دکتر نایبی - نجد شیبانی - دکتر نجیمی - مهندس نصر - نیکروش - دکتر وفا - خانم ابتهاج سمیعی - خانم دولشاهی - خانم ضرابی.

غائبین مریض - آقایان:

بختیاری پور - دکتر یحیی بهبهانی - پدرامی - پرویزی - تیمسار حکیمی - دبیم - کریم بخش سعیدی - شاهده - فضائلی - مافی - محدث زاده - موسوی ماکوئی - موقر - مهرزاد - خانم جهانبانی .

۲- بیانات قبل از دستور آقای دکتر علومی - خانم پیرنیا - آقای دکتر رهنوردی - خانم صفی نیا و آقای سعید وزیری

رئیس - نطق های قبل از دستور را شروع میکنیم آقای دکتر علومی تشریف بیاورید .

دکتر رضاعلومی - در بهمن ماه ۱۳۴۱، در ایران

زمین، مهد شاهنشاهان بزرگ، در کشور شاهنشاهی ایران، شاهنشاه آریامهر، در سرزمین کورش بزرگ بنیانگذار نخستین اعلامیه حقوق بشر، در مهدساتراپیهای داریوش و پیرستشگاههای اردشیر، در این سرزمین که زنده است نام فرخ نوشیروان به عدل در تجلی گاه خورشید تابناک تعالیم عالی اسلام - و در این سرزمین ابومسلم و یعقوب لیث و شاه اسمعیل و نادرشاه و رضا شاه کبیر، در کشور فردوسی و ذکریا و فارابی و پورسینا و سعدی و ملاصدرا، صدر المتألهین، در این مهد دلوران علوی و یاران مازیار و بابک، انقلاب ششم بهمن ۱۳۴۱، انقلاب بزرگ شاه و ملت، تجلی گر آرمانهای اساسی ملتی است با قدرت رهبری شاهنشاه توانا و خردمند خویش، در بهمن ۱۳۴۱، دوازده سال پیش، به نظام پوسیده ارباب و رعیتی پایان داد و بر فراز ویرانه های فتودالیزم، رشد و سازندگی جامعه نوین خویش را به درآمد سرانه سالیانه بیش از ۱۲۰۰ دلار (بیش از ۸۹۷۰۰) رساند و سیر خود را بسوی دروازه های تمدن بزرگ، با روند تکامل حد انقلابی افتخار آفرین، و بی نظیر، در جهان امروز با عظمت و سربلندی ادامه میدهد (صحیح است - احسن) رشد اقتصادی ما امسال حدود ۴۰ درصد است و مقام اول رشد را در جهان، بدست

آورده ایم. (صحیح است) در پرتو نظام مقدس شاهنشاهی ایران، پیروز و سربلند و مباهی در جهان امروز، بعنوان جزیره ثبات و آرامش، بحق، معرفی شده ایم و از انقلابی بهره مند هستیم که با انسانی ترین روشها، تحقق بخش تعالیم عالی اسلام و عدالت اسلامی است. (صحیح است).

در منطبق انقلاب ایران و در سیر با عظمت نظام انقلابی ایران، فلسفه اساسی انقلاب، آزادی انسانها و تأمین عدالت اجتماعی است که از تعالیم اساسی پیامبر اسلام و دستورات پیشوایان دین و منویات مقدس رهبر انقلاب ایران، شاهنشاه آریامهر، الهام گرفته است. (صحیح است).

انقلاب ایران دارای تکنیکها و روشها و حتی استراتژیهای خاص جامعه ایران است. انقلاب ایران، يك انقلاب اصیل ایرانی با متدهای ویژه جامعه ایران است.

تکنیک انقلاب ایران در تجهیز نیروهای انسانی فعال مملکت با تکنیک اساسی تجهیز سپاهیان انقلاب، در کسوت سپاهیان دانش - بهداشت - ترویج و آبادانی - عدالت و سپاهیان دین است و من با اجازه مقام ریاست مجلس شورایی ملی و ریاست فراکسیون پارلمانی حزب ایران نوین اجازه می خواهم عرایض امروزم را در آغاز ماه بهمن، ماه انقلاب بزرگ شاه و ملت با تجلیل از ۲۸ دیماه سالروز تصویب قانون تشکیل سپاه ترویج و آبادانی، ادامه دهم (احسن).

در مهرماه ۱۳۴۳، رهبر مملکت، شاهنشاه ایران، امر و مقرر فرمودند، سپاهی باسم ترویج و آبادانی، تأسیس شود. فرمودند: تشکیل این سپاه، برای اینست که به موضوع تعاونی و ترویج کشاورزی و بالابردن سطح تولید نسبت به مقدار زمین، اهمیت، گذاشته میشود.

در ۲۸ دیماه ۱۳۴۳، قانون تشکیل سپاه ترویج و آبادانی، مورد تصویب شاهنشاه و توشیح ملوکانه قرار گرفت و ابلاغ شد و امروز بیش از ده سال از تاریخ تصویب و اجرای قانون مزبور، بیش از ۲۷۰۰۰ سپاهی ترویج و آبادانی، اعم از دیپلمه - فوق دیپلم - لیسانس - فوق لیسانس و دکتر و مهندس در روستاهای ایران، همگام

جامعه انقلابی ایران، و تأمین منافع همه گروههای ایران، جلوه گری و تجلی ویژه دارد.

انقلاب ایران در میان کشورهای اسلامی و جهان بشریت، دارای این افتخار است که اخوت اسلامی را در میان همه گروههای ملت ایران به معنی عمیق کلمه، پایدار ساخته است انما المؤمنون اخوه. دهقان صاحب زمین، دیگر ستمدیده نیست. انقلاب ایران، در پرتو عدالت اجتماعی و طبق مفاهیم حقیقی اسلام، او را صاحب زمین، ساخته است همگامی و برادری در میان همه گروهها است. قبل از تحقق انقلاب شاه و ملت قبل از بهمن ۴۱ تضادهای وجود داشت ولی امروز در پرتو تجلیات انقلاب شاه و ملت دهقان و کارگر و دیگر گروههای اجتماعی ایران، هماهنگ و یگانه برادرانه و متحد، با شور و عشق و نشاط و ایمان، به سازندگی و تلاش و کوشش و سعی می پردازند. و در منطبق اسلام، لیس الانسان الامناعی و این منطق سپاهیان ما است سپاهیان انقلاب و سازندگی سپاهیان با توجه به چنین روحیه انقلابی اسلامی است (صحیح است) روحیه مبارز انقلابی اسلامی حسین ابن علی فرزند علی بن ابیطالب مورد احترام جهان بشریت است. و در این ایام در روزهای سوگواری حسین بن علی، میلیونها شیعیان ایرانی و غیر ایرانی و جهان بشریت نسبت به روح پرفتوح و عظمت مقام امام شیعیان، سر تعظیم فرود می آورند. ایران زمین، تجلی گاه عظمت معنوی اسلام است.

از کتاب الآثار الباقیه عن قرون الخالیه بیرونی با قانون و شفای بوعلی و فلسفه شیخ شهاب الدین بهروردی و کلام ملاصدرا و مبانی استنباطی شیخ طوسی و جامی. اما نه تنها در میان برادران اهل تشیع بلکه در مذاهب اربعه برادران اهل تسنن نیز آثار ابوحنیفه ایرانی و شافعی شاگرد امام جعفر صادق، چراغهای فروزان عالم اسلام هستند.

در چنین کشوری، با چنین عظمت تاریخی شاهنشاهی و بهره مند از تعالیم عالی اسلام، انقلاب ششم بهمن، انقلاب شاه و ملت تجلی است افتخار آفرین از پیوند ناگسستی میان شاهنشاهی ایران - تعالیم عالی

باسپاهیان دانش و بهداشت و عدالت و دین، در سازندگی جامعه نوین ایران، سهم مؤثر و افتخار آفرینی دارند. (صحیح است) تلاش مقدس و جنبش غرور آفرین جوانان بزموندیکه در کسوت سپاهیان ترویج و آبادانی، در خدمت روستا هستند، مورد توجه و عنایت خاص شاهنشاه ایران، رهبر انقلاب بزرگ ایران قرار گرفته است. در جلسه افتتاحیه مجلسین، شاهنشاه ایران فرمودند: در زمینه پیشرفت کمی و کیفی، امر کشاورزی و اجرای طرحهای افزایش تولید محصولات مهم فلاحی و انجام برنامه های مکانیزه شدن کشاورزی و تهیه بذرهای اصلاح شده و ترویج روشهای نوین زراعتی و حفظ محصولات گیاهی و ثروت دامی کشور، رضایت و عنایت خاص ملوکانه نسبت به خدمات سپاهیان ترویج و آبادانی، روستا های کشور، ابلاغ گردیده است سپاهیان ترویج آبادانی، همگام با دیگر سپاهیان انقلاب، بهره مند از ابداعات بزرگ رهبر انقلاب ایران هستند. استفاده از نیروی جوانان برومند مملکت، در کسوت سپاهی، يك مدل موفق با پرتوفاکنی جهانی و يك تکنیک صحیح انسانی نجات روستاها از جهل و فقر و بیدانسی و بیماری است. این روش را جهان بشریت مورد تجلیل قرار میدهد و انعکاس بین المللی کار سپاهیان انقلاب ایران، مایه افتخار ملتی است که در پرتو رهبریهی خردمندانه شاهنشاه خویش، بزرگترین رقم رشد را در جهان امروز، دارد. و سپاهیان ایران را در این برنامه اساسی رشد مملکتی، سهمی بسزا است. و در دولت ایران به سپاهیان ترویج و آبادانی و دانش و بهداشت و عدالت و دین، مجریان صدیق اوامر شاهنشاه ایران (احسن).

شاهنشاه ایران با تحقق انقلاب شاه و ملت، عدالت اجتماعی طبق تعالیم عالی اسلام را در ایران زمین، تحقق بخشیده اند و این افتخار برای ملت مسلمان ایران است که میان تشیع و نظام مقدس شاهنشاهی ایران، پیوندی است ناگسستی (صحیح است).

از عهد آل بویه و آل زیار تا زمان قیام شاهنشاه ایران، شاه اسمعیل صفوی، تا عصر شاهنشاه آریامهر، عصر درخشان انقلاب ایران، امروز تعالیم عالی نبی اکرم و شیوه مرضیه ائمه اطهار، در عدالت اجتماعی

اسلام و ملت ایران چه فرمان یزدان چه فرمان شاه - جاوید شاهنشاه آریامهر رهبر انقلاب بزرگ شاه و ملت (احسن - احسن).

رئیس - خانم پیرنیا بفرمائید .

خانم پیرنیا - جناب آقای رئیس - همکاران محترم .

باطلیعه خورشید جهانتاب بهمن ماه و با فرارسیدن روز مسعود ششم بهمن مجدداً دقایق افتخار و سرافرازی میهن عزیز در پرتو انقلاب کبیر شاه و ملت را لمس میکنیم (احسن) زاهد میدانم حیرت و شگفتی جهانیان را از ترقیات شگرف و از مجد و عظمت و پیشرفتی که در پرتو این انقلاب مقدس و در سایه رهبریهای داهیهانه رهبر خردمند و اندیشمند انقلاب اعلیحضرت همایون شاهنشاه آریامهر نصیب میهن و ملت ایران گردیده است یادآوری کنم .

وصف رخساره خورشید زخفاش میرس

که در این آینه صاحب نظران حیرانند

(احسن)

بدرستی و حقیقت تا این گذشته نزدیک چه کسی باور میکرد که میهن ما با این سرعت و موفقیت خود را در افق قدرتهای بزرگ جهانی قرار دهد و به ابرقدرتها و ام دهلودست دول مقتدر عالم را که روزی پرچم آن در شرق و غرب گیتی در احتزاز بود بگیرد . آبادرخشش و شکوه و جلال و عظمت این انقلاب که نام ایران را در افطار گیتی با احترام و اداشته است بهترین مؤید دانش و خرد و تدبیر مدبرانه رهبر ستارک انقلاب نیست به افسوس که ضیق وقت اجازه نمیدهد لااقل قطره هائی از دریا و نکته هائی از دیوان و حرفی از داستان سعادت و پیشرفت و ترقیات میهن عزیز را که انقلاب شاه و ملت و رهبر بزرگ آن به ارمغان آورده اند بر شرم و حتی فهرست وار تحقق آرمانهای کهن این ملت را بیان نمایم . امروز در پرتو اندیشه های مترقیانه و بلندشهریار دادگستر ایران با اعطای آزادی بزن ایرانی نیمی از ملت ایران حیات جاوید یافته و دوش بدوش برادران هم میهن خود در سازندگی و عظمت و اعتلای میهن تلاش می کنند (صحیح است) . آدمی از گذشته خود جدا نیست و ناخود آگاه به

آن دل بسته و با یادآوری گذشته خیلی نزدیک به اهمیت و عظمت انقلاب بیشتر واقف میشود .

زیرا همین زن ایرانی که در عهد ساسانی در صف مردان و جهانگیران شمشیر میزد دوره طولانی فترت اسف باری را پشت سر نهاده - امروز در سایه رهبر توانای انقلاب کبیر شاه و ملت و با بر خور داری از مواهب حیات بخش انقلاب مقام خود را احراز کرده و با شکر گذاری از مراحم زندگی بخش پدر ملت شهریار بزرگ ایران فرمان او را بجان پذیرفته و برای پی ریزی و نوسازی کاخ مجد و عظمت وطن لحظه ای آرام و قرار ندارد (احسن) آری زن ایرانی آزادی و مقام عالی زن را با زب یافته و خود را شریک سعادت وطن و مسئول جامعه احساس میکند .

سعادت که در ایران نصیب ما باشد

همه از پرتو الطاف آریامهر است

(احسن)

هفته ای که گذشت شاهد یکی از بزرگترین

رویدادهای حزبی یعنی برگزاری کنگره سوم حزب ایران نوین بودیم .

کنگره جهانی حزب پیشرو و مترقی حزب ایران نوین که با شرکت بیش از چهارده هزار نفری از روشنفکران و میهن پرستان کشور و با حضور خبرنگاران و نمایندگان احزاب سیاسی بزرگ جهان تشکیل گردید . چنان باز تاب خیره کننده ای برجای نهاد که نمایندگان احزاب بزرگ کشورهای غرب و شرق در میان بهت و حیرت اعجاب و تحسین خود را از نظم و ترتیب برگزاری این کنگره و ترقیات سریع و شگرف کشور و رهبریهای بیمانندشهریار خردمند ایران به تفصیل در جراید و تلویزیونها منعکس نموده اند و به اعتراف خود مواهب انقلاب ایران را سرمشق و نمونه قرار داده اند . در اینجا وظیفه خود میدانم سربازان جان نثار وطن را که در اجرای فرامین رهبر بزرگ انقلاب جان بر کف تلاش و مجاهدت نموده و اینهمه پیروزی و توفیق را بر تارک افتخارات وطن نهاده اند نام ببرم و عرض کنم خدمات دبیر کل سابق حزب مترقی ایران نوین جناب آقای دکتر کلالی که خود یکی از بنیان گذاران

این حزب بوده و فداکاری و کوشش و فعالیت مداوم و پیگیر و خستگی ناپذیر جناب آقای هویدا نخست وزیر محبوب و دبیر کل جدید این حزب را ملت ایران فراموش نخواهد کرد . چهره درخشان و موفق هویدا تنها از نظر طول مدت خدمت بعنوان نخست وزیر محبوب و مشخص نیست بلکه یکی از موفق ترین و پیروز ترین نخست وزیران ایران بشمار میرود که توانسته است در اجرای منویات مبارک ملوکانه با کمک و همکاری سایر خدمتگذاران به شاه و ملت هر روز گام تازه ای برداشته بزرگترین برنامه های صنعتی - اقتصادی - کشاورزی و اجتماعی را بمرحله اجرا در آورد .

در پایان عرایضم از صمیم قلب و بنمایندگی از طرف قاطبه زنان ایران عظمت و جلال روز افزون و موفقیتها و پیروزیهای بی حد و حصر و تندرستی و بقای رهبر محبوب و بزرگ ایران شاهنشاه آریامهر و علیا حضرت شهبانوی فداکار و مدبر و نوع پرور ما که مورد ستایش و احترام ملت ایران و مردم جهان میباشند و والا حضرت ولایتعهد نور دیده ملت و خاندان جلیل سلطنت را از درگاه پروردگار مسئلت نموده سعادت خدمتگزاری و اجرای نیات مترقیانه شهریار معدلت گستر ایران را برای سالهای متمادی برای جناب آقای هویدا نخست وزیر ارجمند و دبیر کل شایسته حزب ایران نوین و همچنین نمایندگان محترم مجلس شورای ملی آرزو مینمایم (احسن - احسن) .

رئیس - آقای دکتر رهنوردی بفرمائید .

دکتر رهنوردی - با اجازه مقام محترم ریاست و همکاران عزیز مسافرتهای شاهنشاه آریامهر و علیا حضرت شهبانوی گرامی ایران چه در داخل مملکت و چه در خارج از کشور همیشه توأم با خیر و برکت برای ملت ایران بوده و نوید دهنده بحقیقت پیوستن بسیاری از آرمانهای ملی از لحاظ سیاسی و اقتصادی و اجتماعی بوده است (صحیح است) . قدوم مبارک اعلیحضرتین بهر خطه ای که از خاک وطن برسد در آنجا آثار رفاه آبادانی و پیشرفت بچشم خواهد خورد . در این مسافرتها یا برنامه های عظیم پیشرفت پای بر صره وجود مینهد و کار ساختمان آن شروع میگردد با اینکه برنامه های تکمیل

شده و پایان پذیرفته بهره برداری خود را با اجازه اعلیحضرتین آغاز مینماید . اینست که همیشه ملت ایران آرزو دارند که رهبر بزرگ مملکت و شهبانوی عزیز ایران را در چهار گوشه مملکت در بین خود ببینند و وجود مبارکش را چو در گرانبهای در میان گیرند (صحیح است) .

مسافرت اخیر شاهنشاه آریامهر و علیاحضرت شهبانو بکشورهای پادشاهی اردن و جمهوری عربی مصر که همکاران عزیز از طریق ارتباط جمعی از جریان آن آگاهی کامل دارند باعث بسی مباهات و افتخار هر ایرانی میباشد . تجلیل شکوهمند و بی سابقه ای که در هر دو کشور از اعلیحضرتین بوسیله ملت اردن و مصر بعمل آمد و احترام خاصی که اعلیحضرت ملک حسین پادشاه کشور اردن و حضرت انور سادات رئیس جمهوری مصر برای رهبر بزرگ ملت ایران قائل شدند نشان دهنده شخصیت بارز و برجسته بین المللی پیشوای ملت ایران بود و هم بستگی های ملل اردن هاشمی و مصر را با ملت برادر ایران گواهی میدهد (صحیح است) افکار بلند، شاهنشاه آریامهر در طرفداری از حقوق انسانها و پیشنهادهای ارزنده معظم له در مبارزه با فقر و جهل و مرض در سراسر جهان و کمکهای شایان توجهی که بممالک در حال رشد به امر شاهنشاه صورت میگردد امروز شاهنشاه ما را بصورت یک شخصیت بزرگ و عالی مقام بین المللی در آورده است که تمام ملل جهان از دوست و دشمن یکصدا به پندارها و کردارها و اقدامات بشر دوستانه پیشوای عظیم الشأن ملت ایران ارج نهادند و آنرا بهترین وسیله برای رسیدن به آرزوی انسانها یعنی صلح و برابری و برادری در جهان میدانند (صحیح است) .

ما بداشتن چنین رهبری بزرگ و خردمند افتخار داریم و از صمیم قلب ۳۳ میلیون ایرانی همصدا میگویند: آن سفر کرده که صد قافله دل هم ره اوست هر کجا هست خدایا بسلامت دارش (صحیح است - احسن)

از خدای بزرگ مسئلت داریم که پیشوای عزیز ما را که بر اثر رهبری خردمندانه اش از امنیت آسایش پیشرفت و از همه مهمتر بزرگی و عزت جهانی برخوردار

هستیم هر کجا هست در کف عنایت خود از گزند بلیات محفوظ بدارد و بما ملت ایران نیز سلامت آنرا عطا فرماید تا بتوانیم خدمت گزارانی صدیق - فعال و وطن پرست برای رهبر بزرگ خود باشیم (انشاء الله).

موضوع دیگری که خواستم بعرض همکاران برسانم. تشکیل سومین کنگره با شکوه حزب ایران نوین در هفته گذشته در تهران بود. این کنگره که در تاریخ سیاسی کشور ما بزرگترین و باشکوهترین کنگره سیاسی محسوب میشود چه از لحاظ کمی و چه از لحاظ کیفی قابل توجه و تحسین بود و حتی بسیاری از جراید بزرگ دنیا در باره عظمت این کنگره قلم فرسائی کردند.

چهارده هزار نفر ایرانی تشنه پیشرفت و تعالی و ترقی از چهار گوشه مملکت از کارگر آبادانی تا کشاورز مازندرانی تا مرزدار غیور کردی تا دانشجو و سپاهی از زن و مرد در زیر یک سقف جمع شدند و درباره برنامه آینده حزبشان یعنی حزب پاسدار انقلاب، حزبی که زائیده انقلاب شاه و مردم بود و در مدت ۱۱ سال خدمت توانسته است برخلاف تمام بدبینی ها جای خود را در قلوب ملت ایران باز نموده و حتی در دور افتاده ترین روستاهای مملکت ریشه بدهاند بحث و تبادل افکار نمایند. هم مسلک هویدا، خدمتگزار صدیق و جانباز شاهنشاه وقتی از طرف چهارده هزار نفر بسمت دبیر کلی حزب انتخاب گردید درخواست نمود تا چهارده هزار هم مسلک شرکت کننده در کنگره از پیرو جوان از زن و مرد - از زارع و وزیر بازاریان هم افکنده دستهارا در دست یکدیگر گذاشته و بعلافت هم بستگی کامل حزبی برپا خیزند و نشان بدهند که مانند ده سال گذشته چون کوهی استوار در پشت سر رهبر بزرگ خود شاهنشاه آریامهر در حرکت بوده و تا بسمتزل مراد یعنی تمدن بزرگ نرسند از پای نخواهند نشست. کاش آنهاست که هنوز بموقفیت شگفت انگیز ملت ایران تحت رهبری شاهنشاه آریامهر ایمان ندارند. می آمدند و این هم بستگی و این تجلی روح یگانگی را بچشم میدیدند (صحیح است) حزب ما با انتخاب هم مسلک هویدا بسمت دبیر کلی نشان داد که موفقیتها و پیشرفتهای بزرگی را در پیش دارد، حزب پاسدار انقلاب باتشکیل چنین کنگره ای عظیم که بیش از ۶۰ کشور نمایندگان

حزب خود را در آن شرکت داده بودند ثابت کرد حزبی است باتشکیلات منظم و راهی روشن و آینده ای درخشان. قطعنامه کنگره سند ارزنده ایست از آنچه در مملکت ما میگردد و بدانچه که مملکت ما در انتظار آنست و وظایف حزب پاسدار انقلاب در بشر رسانیدن منشورهای مقدس انقلاب شاه و مردم (احسن - احسن).

رئیس - خانم صفی نیافر مائید.

خانم صفی نیا - ریاست محترم مجلس شورای ملی همکاران عزیز و ارجمند، برای اینجانب موجب کمال مباهات است که در سفر درخشان و تاریخی شاهنشاه و شهبانو بکشورهای اردن و جمهوری عربی مصرافتخار الترام رکاب اعلیحضرتین راداشته ام این سفر تاریخی روز دوشنبه شانزدهم دیماه ساعت ده صبح آغاز گشت. شاهنشاه آریامهر و علیاحضرت شهبانوی ایران بدعوت اعلیحضرت ملک حسین پادشاه اردن و علیاحضرت عالیا ملکه آن کشور برای یک دیدار رسمی سه روزه به اردن تشریف فرما شدند. هواپیمای حامل اعلیحضرتین که شاهنشاه شخصاً آنرا هدایت میفرمودند بمحض ورود به خاک اردن مورد استقبال اسکادران نیروی هوایی شاهنشاهی اردن قرار گرفت هواپیمای اردنی با آرایش بسیار زیبا در اطراف هواپیمای اعلیحضرتین قرار گرفته و آنرا فرودگاه (امان) اسکورت نمودند و نیروی هوایی اردن قبل از همه باستقبال رهبر بزرگ ایران شتافت و بدین ترتیب هواپیمای شهباز حامل اعلیحضرتین در ساعت ۱۲ و ۲۵ دقیقه بوقت محلی برابر با ساعت ۱۳ و ۵۵ دقیقه تهران باشکوه و جلال تمام در فرودگاه امان زمین نشست. بمحض آنکه اعلیحضرتین روی پلکان هواپیمای ظاهر شدند ۲۱ تیر توپ شلیک شد و در پای پلکان هواپیمای اعلیحضرت ملک حسین پادشاه اردن و علیاحضرت ملکه عالیا ملکه اردن و خاندان سلطنتی آن کشور از میهمانان عالیقدرشان استقبال کردند. پادشاه اردن اعضاء خانواده سلطنتی رئیس و اعضاء دولت اردن را به پیشگاه شاهنشاه معرفی نمودند و شاهنشاه بکلیک آنها را مورد تقدیر قرار دادند شاهنشاه همراهان خود را به پادشاه و ملکه اردن معرفی فرمودند و سپس باتفاق اعلیحضرت ملک حسین بر روی سکوی مخصوصی قرار گرفتند و سرود ملی ایران و اردن نواخته شد و سپس

شاهنشاه و پادشاه اردن در حالیکه فرمانده کل نیروهای مسلح اردن در الترام رکاب بودند از برابر نگارد احترام گذشتند و در میان استقبال گرم و پر شکوه و بی سابقه ملت اردن و ایرانیان مقیم اردن فاصله بین فرودگاه و کاخ اقامت خود را که با هزاران پرچم سه رنگ ایران و اردن و طاق نصرت ها و گل کاریها مزین شده و در آن مسیر دهها هزار نفر مردم امان اجتماع نموده بودند طی فرمودند مردم امان باشعارهای گوناگون بزبانهای فارسی و عربی با عباراتی احترام آمیز تشریف فرمائی اعلیحضرتین را بآوردن تهنیت گفته بودند و بدین ترتیب دومین مسافرت شاهنشاه به اردن بعد از پانزده سال و دومین مسافرت شهبانو به اردن بعد از دو ماه آغاز شد و شهردار امان کلید طلائی شهر را به شاهنشاه تقدیم نمود و شاهنشاه دفتر طلائی شهر امان را توشیح فرمودند.

اولین دور مذاکرات رهبران ایران و اردن کمی بعد از ورود اعلیحضرتین صورت گرفت در این گفتگوها مسائل بین المللی و بحران منطقه عربی خاور میانه و بویژه مناسبات دو جانبه ایران و اردن مورد بررسی قرار گرفت. روزنامه های اردن و خبرگزاریهای مهم بین المللی طی گزارشهای مفصلی دیدار شاهنشاه و شهبانوی ایران را آزاردن هاشمی بعنوان اخبار مهم روز بمراسر جهان مخابره کردند و نتایج مترتب بر این مسافرت را مورد تفسیر قرار دادند. محافل خبری اردن و جهان عرب برای سفر شاهانه بآوردن و مصر اهمیت زیادی قائل شده اند و آنرا بمسائل خاور میانه و بین المللی و بطور کلی روابط اردن و ایران و مصر مرتبط میدانند نمی بیشتر از صفحات جرائد اردن بخبر این مسافرت و شرح حال شاهنشاه و شهبانوی ایران و نقش رهبر ایران در مسائل منطقه ای و جهانی اختصاص داشت.

اعلیحضرت ملک حسین در ضیافت شامی که با افتخار شاهنشاه و شهبانو در کاخ باسماں ترتیب داده بودند ضمن نطقی شاهنشاه را برادر عزیز من و علیاحضرت شهبانورا خواهر عزیز من خطاب کردند و اظهار داشتند:

امروز یکی از باسعادت ترین روزهای زندگی من است زیرا این فرصت را بدست آورده ام که بنام خودم و ملکه اردن، مردم و دولت و نیروهای مسلح کشورم مقدم

اعلیحضرتین را بوطن دومشان خوشامد بگویم. من آن اعلیحضرت را برادر خود میدانم زیرا در طول زندگی همواره در آرزوها و آرزوهای من شریک بوده اند اما از همه مهتر آن است که شاهنشاه ایران بصورت سرمشق و نمونه بارزی برای ملتها، رهبران و پادشاهان جهان در آمده اند و من بوجود شاهنشاه ایران افتخار می کنم شاهنشاه یاری به برادران اردنی را از یاد نبرده اند (احسن) و شاهنشاه احامی و غمخوار اعراب خواندند و اشاره نمودند که شاهنشاه همواره در آرزو و موافقت های ما با ما شریک بوده اند و در عین حال در مشکلات و آلام نیز با ما همدردی داشته اند و کمک های بسیار بزرگی در رسیدن بهدفعهای مامذبول داشته اند پادشاه اردن متعاقباً اظهار داشتند ما همواره با افتخار اقدامات آن شاهنشاه را در جهت ترقی و تعالی ملت برادر خود ایران که معجزه ایران امروز را فراهم آورده است تعقیب کرده ایم شما رهبری هستید که وارث افتخارات امپراطورها و تمدن بزرگی که قرنهای سابقه دارد می باشید و با کوشش و دوراندیشی و شجاعت افتخارات تازه ای برای ملت ایران کسب کرده اید که اینک در قلب تمدن قرن بیستم مقامی والا و ارجمند دارد و سرمشقی برای تمام مسلمانان پدید آورده اید (صحیح است).

شاهنشاه آریامهر در پاسخ بیانات پادشاه اردن متقابلاً اعلیحضرت ملک حسین را برادر عزیز من و ملکه اردن را خواهر عزیز من خطاب و از محبت های ایشان تشکر کرده و فرمودند:

این سخنان بویژه از آن جهت اهمیت دارد که از زبان یک مرد، یک رهبر و پادشاهی ایراد می شود که در تمام زندگی خود شخصیت، شجاعت، قدرت تصمیم گیری و احساس مسئولیت خود را نشان داده است من و شما بخوبی میدانیم معنای سرد گرم دشواریهای ندگی چیست؟ لکن موقعی که صفای باطن وجود داشته باشد. همواره پایان راه به روشنی میرسد (صحیح است). شاهنشاه در دنباله سخنان خود در پاسخ به بیانات اعلیحضرت ملک حسین پادشاه اردن اضافه فرمودند:

اطمینان دارم مساعی آن اعلیحضرت در خدمت به کشورتان و مردم اردن پرچم کشور شما را در اهتزاز

نگاه خواهد داشت و سرمشتی برای ملت اردن خواهد بود آرزو داشتیم که ایران همسایه اردن بود نشان میدادیم که يك کشور دوست و همجوار چه ميتوانست برای کشور برادر و همسایه خود انجام دهد. متأسفانه موقعیت جغرافیائی این امکان را فراهم نیاورده است. لکن اطمینان داشته باشید که دل‌های ما با شما است و با شما یکی است و اطمینان داشته باشید هر آنچه که از دست ما برای کمک به ملت اردن در تلاش شرافتمندانه اش در جهت پیشرفت این سرزمین پرشکوه بر آید کوتاهی نخواهیم کرد مابا علاقه‌ای عمیق توسعه کشور شما را دنبال مینمائیم و این علاقه همواره در افزایش خواهد بود تا آنکه روزی فرارسد که اطمینان حاصل نمائیم که کوشش‌های شما از هر جهت ثمربخش شده و کشور شما بصورت يك کشور مرفه و بسیار پیشرفته درآمده است

شاهنشاه آریامهر و علیاحضرت شهبانو در ضیافت ناهاری که از طرف نخست وزیر اردن و بابو رفاهی به افتخارشان در شهر ورزشی حسین، برپاشده بود با اتفاق پادشاه و ملکه اردن شرکت فرمودند همراهان شاهنشاه نیز در این ضیافت حضور داشتند. قبل از شرکت در ضیافت ناهار علیاحضرت شهبانو نمایندگان رادیو تلویزیون اردن را بحضور پذیرفته و طی مصاحبه‌ای بسؤالات آنان پاسخ فرمودند و سپس با اتفاق ملکه اردن از پرورشگاه و مؤسسه خیریه ام‌الحسین بازدید فرمودند و سپس موزه جواهرات و لباسهای ملی و فولکلوریک اردن را مورد بازدید قرار دادند در این بازدید آمفی تئاتر رومی امان و تابلوهای موزائیک که قدمت آن به دوران بیزانس میرسد نیز مورد توجه فراوان علیاحضرت شهبانو قرار گرفت.

رادیو امان در برنامه‌های ویژه‌ای که بمناسبت دیدار تاریخی شاهنشاه و شهبانو بخش نمود از شخصیت جهانی شاهنشاه ستایش کرد و طرح پیکار جهانی با بیسوادی و لژیون خدمتگزاران بشر را که از جانب رهبر ایران به سازمان ملل و جهانیان ارائه و مورد تأیید همه کشورها قرار گرفت ستود و سپس به تشریح لوایح دوازده گانه انقلاب ایران پرداخت و سیاست حکیمانه شاهنشاه در تأمین عدالت اجتماعی و حقوق زنان در ایران اشاره نمود و شاهنشاه زانام آورترین رهبر سیاسی در جهان نامید که توانسته اند ملتی قوی و متحد

بوجود آورند. مطبوعات اردن نیز بیشتر صفحات خود را به اهمیت تشریف فرمائی علیاحضرتین اختصاص داده به شرح پیشرفتهای ایران در دوازده سال اخیر پرداخته و در همه جا کشور ایران را برهبری شاهنشاه آریامهر تکیه گاه کشورهای اسلامی نامیده و قلمداد کردند. در پایان سفر شاهنشاه آریامهر و علیاحضرت شهبانو به کشور اردن هاشمی اعلامیه مشترك ایران و اردن انتشار یافت. در متن این اعلامیه از این دیدار تاریخی علیاحضرتین بدعوت پادشاه و ملکه اردن اشاره شد. و پس از ذکر ملتزمین رکاب شاهنشاه و شهبانو همکاری‌های وسیع دو کشور در زمینه مسائل سیاسی، اقتصادی، فرهنگی و اجتماعی بانوجه به وابستگی‌های دیرین تاریخی و مذهبی مورد تأیید شاهنشاه آریامهر و علیاحضرت ملک‌الحسین پادشاه اردن قرار گرفته است. مساعی علیاحضرت ملک‌الحسین در زمینه توسعه کشور اردن هاشمی مورد توجه و احترام خاص علیاحضرت همایون شاهنشاه آریامهر قرار گرفت و شاهنشاه از شرکت فعالانه ایران در اجرای طرحهای عمرانی کشور اردن هاشمی و از پیشرفتهای سریع اقتصادی اردن ابراز خرسندی فراوان فرمودند و وعده فرمودند که این همکاریهای وسیع کشور ایران برای تحقق بخشیدن برنامه‌های عمرانی اردن ادامه خواهد یافت.

علیاحضرتین علاقه مشترك خود را بحفظ صلح و امنیت بین‌المللی بخصوص منطقه حساس خاورمیانه بر اساس اصول منشور ملل متحد برای رفع اختلافات و اعاده سرزمین‌های اشغالی اعراب و تأمین حقوق حقه مردم فلسطین ابراز داشتند و در مورد بیت‌المقدس تأکید نمودند که تغییر وضع بیت‌المقدس مورد قبول نخواهد بود. علیاحضرت ملک‌الحسین در این اعلامیه ضمن تحسین و ستایش پیشرفتهای ایران برهبری شاهنشاه سیاست مستقل ملی ایران را که بحفظ صلح در منطقه خاورمیانه کمک مؤثری نموده است تأیید نمودند. (احسنت) شاهنشاه مراتب قدردانی عمیق خود و علیاحضرت شهبانوی ایران را بخاطر پذیرائی‌ها و مهمان نوازی‌های گرم و صمیمانه‌ای که از طرف علیاحضرت ملک‌الحسین و علیاحضرت ملکه عالیا و ملت دوست و برادر اردن از

معظم‌له بعمل آمده ابراز داشتند. زمامداران دو کشور اظهار امیدواری نموده‌اند که این بازدیدها و تماس‌های دائمی بر اساس روابط صمیمانه موجود موجبات همکاری‌های نزدیک و بیشتر دولت را فراهم سازد. در پایان این دیدار رسمی سه‌روزه شاهنشاه و شهبانو، امان را به قصد قاهره ترك فرمودند، در فرودگاه امان علیاحضرت ملک‌الحسین و ملکه عالیا، علیاحضرتین را بدرقه کردند، هنگام پرواز هواپیمای حامل علیاحضرتین يك اسکادران شکاری از نیروی هوائی اردن هواپیمای شاهنشاه و شهبانو را تا مرزهای حریم هوائی اردن همراهی و بدرقه کردند و هواپیمای حامل علیاحضرتین در روز چهارشنبه هیجدهم دیماه ساعت دوازده و پانزده دقیقه بوقت محلی مقارن ساعت سیزده و پنجاه دقیقه بوقت تهران در فرودگاه قاهره بزمین نشست. در فرودگاه قاهره حضرت انور سادات، رئیس جمهور مصر و بانو و گروهی از مقامهای برجسته دولت مصر از شاهنشاه و شهبانوی ایران استقبال نمودند و در این آئین رسمی استقبال، با احترام علیاحضرتین ۲۱ تیر توپ شلیک شد و سپس سلام شاهنشاهی و سرود ملی مصر نواخته شد. علیاحضرت همایون شاهنشاه آریامهر به همراهی پرزیدنت سادات از گارد احترام سان دیدند و سپس مقامات برجسته دولتی مصر بحضور شاهنشاه معرفی شدند و مورد تفقد شاهانه قرار گرفتند و متقابلاً ملتزمین رکاب رسمی شاهنشاه بحضور رئیس جمهور مصر معرفی شدند و سپس شاهنشاه در اتوموبیل رو با اتفاق حضرت انور سادات فرودگاه را بمقصد کاخ قبه که برای پذیرائی علیاحضرتین در نظر گرفته شده بود ترك فرمودند. در مسیر علیاحضرتین متجاوز از يك میلیون نفر مردم قاهره زن و مرد باستقبال میهمانان عالیقدر خود آمده بودند. (احسنت) استقبال حیرت‌انگیز مردم مصر در سرتاسر مسیر علیاحضرتین با صمیمیت و احساسات خاصی همراه بود که در تاریخ روابط خارجی مصر بیسابقه بود و تا بحال برای هیچک از سران کشورها که از مصر بازدید نموده بودند چنین تشریفاتی منظور نشده بود (صحیح است) این در حقیقت يك استقبال تاریخی بود که تشریفات را با احساسات و ابراز شادمانی مردم مصر در هم آمیخته و آنرا در حدی

بالاتر از تشریفات قرارداده بود و این استقبال را بی نظیر جلوه میداد. شعارهای فراوانی در این مسیر بفراسی و عربی در بالای طاق نصرت‌ها که با هزاران پرچم ایران و مصر و تمثال شاهنشاه و شهبانو و حضرت رئیس جمهور مصر تزئین شده بود بچشم‌یخورد که در میان آن جملات جمله «مصر قلب خود را برای شاهنشاه و شهبانو می‌گشاید» بیشتر در خاطر هامیماند.

در حالیکه تحت تأثیر عمیق این استقبال پرشکوه و جلال و در عین حال صمیمی و پراحساس قرار گرفته بودم منظره پانزده سال قبل هنگام ورودم به قاهره برای شرکت در اولین کنفرانس آسیائی و آفریقائی زنان در نظرم مجسم شد، در آن زمان بعنت اختلاف نظرهایی که منشأ آن هرگز ایران نبود روابط سیاسی دو کشور قطع گردیده بود و این قطع رابطه دهسال بطول انجامید لکن پشتیبانی جدی و مستمر ایران از مبارزه اعراب و حمایت راستین شاهنشاه از اعراب در زمینه استرداد سرزمینهای اشغالی و استیفای حقوق مردم فلسطین و اینکه رهبر ایران اولین رهبری بودند که خواستار بازگشت نیروهای متجاوز از سرزمین‌های اشغالی اعراب در ژوئن ۱۹۶۷ شدند و این یادآور بها سرعت از مخیله‌ام گذشت و متوجه شدم که ایران و مصر اکنون در آستانه يك دوران تازه از روابط دیرینه خود قرار دارند و ملت مصر طی سالهایی که درگیر مبارزه دشوار خود بود علی‌رغم پیشامدها ایران را در مقام دوستی ثابت قدم و یکرنگ یافته است بخاطر م‌آمد که ایران لحظه‌ای از ایفای نقشی که بعنوان يك کشور اسلامی در قبال اعراب و مبارزه مشترك آنها برای خود قائل بوده غفلت نورزیده و هیچ مسأله دیگری را عذر بی تفاوتی در این ماجرا نشمرده است و این فقط بر اثر مساعی شاهنشاه رهبر عالیقدر ایران در پی ریزی سیاست مستقل ملی ایران در روابط خارجی ایران بوده است چنانکه در ایامی که ابرهای سوء تفاهم فضای سیاسی تهران قاهره را پوشانیده بود اهتمام مجدانه ایران به جانبداری از حقوق اعراب موجب شد که دولت مصر نیز همانند سایر دول عرب از ایران تشکر کند این افکار بزرگت از نظرم میگذشت و اکنون بچشم خود میدیدم که صمیمیت کامل

بر اثر مساعی رهبر ایران و درک این صمیمیت از طرف حضرت انور سادات رهبر مصر جای سوء تفاهات سابق را فرا گرفته است و تفاهمی که به پیوندهای کهن ایران و مصر روحی تازه بخشیده و دو کشور را در مسیر همکاریهای وسیعی قرار داده است در این اندیشه‌ها بودم که فریاد شادی مردم با کلمات محبت آمیز زنده باد شاهنشاه، زنده باد شهبانو، زنده باد میهمانان عالیقدر و جساوید باد برادری ایران-ایران و مصر و پاینده باد دوستی ایران و عرب، من را با واقعیت شورانگیزترین احساسات مستقبلین که مقدم شاهنشاه و شهبانوی ایران را گرامی میداشتند در آستانه درب ورودی کاخ قبه قرارداد و عالیترین تجلی این احساسات را در آن استقبال بی‌مانند و هیجان انگیز که حاکی از روح تفاهم و دوستی حاکم بر محیط مناسبات دو کشور بوده بچشم خود پس از پانزده سال میدیدم. در ضیافت شامی که به افتخار ورود اعلیحضرتین از سوی انور سادات و بانو جهان سادات در کاخ عابدین ترتیب داده شده بود حضرت محمد انور سادات رئیس جمهوری عربی مصر طی سخنانی اظهار داشتند: برای ملت مصر اکنون هیچ چیزی بیشتر از استقبال از رهبر برجسته ملت برادر و اصیل ایران در سرزمین مصر مایه خرسندی نیست بی‌گمان هیچکس بیش از شاهنشاه آریامهر محمدرضا پهلوی و ملت ایران شایسته و برارنده این چنین استقبالی نیست زیرا برآستی شما رهبری بزرگ هستیید تداوم اصل و نسب میراث و تمدن و ارزشهای والا و ایمان بردبارانه تان بزرگ است. شما انسان دوستی بزرگ هستیید با آرزوهای بزرگ برای ملت خود و برای ملت‌های برادری که مشترکاً و بخاطر بنای آینده و ایجاد جهانی سرشار از صلح و سعادت و محبت در حال پیکارند حضرت انور سادات پایان سخنان خود را به نشانه دوستی و صمیمیت تفاهم و برادری میان دو کشور بفراسی ایراد کردند.

شاهنشاه ایران در پاسخ بیانات حضرت رئیس جمهوری مصر محمد انور سادات فرمودند ملت‌های باستانی ما حتی بسیار پیش از دوران اسلامی نیز بایکدیگر روابط گسترده فرهنگی و مدنی و مبادلات وسیع علمی و هنری داشتند در همه این مدت نیروی خلاقه مصر و میراث

معنوی این خلاقیت همانند آثار باستانی با عظمتی که ما در سفر کنونی خود قسمتی از آنها را خواهیم دید در مقابل همه حوادث سهمگین تاریخ برجا مانده است و این میراثی است که برای ملت‌هایی با تمدن‌های کهن مانند ما و شما همواره سرچشمه الهام و منبع محرکی برای تجدید حیات است. شاهنشاه فرمودند بطور قاطع ما پشتیبان شما بوده هستیم و در مورد سرزمین‌های اشغالی من در هفت ژوئن ۱۹۶۷ صریحاً اعلام داشتیم که دوره اشغال و تصرف سرزمین دیگران بوسیله زور سپری شده است و این نظری است که مابعد از آن نیز همواره مدافع آن بوده‌ایم و در مورد بیت المقدس طبعاً ما از نظریه مشترکی باشما که آن نیز توسط سازمان ملل متحد بطور روشن تأیید شده است پشتیبانی میکنیم.

شاهنشاه فرمودند در این فرصت میل دارم از طرف خود و بنمایندگی از جانب ملت من به خاطر سه سربازان و سایر افراد دلیر نیروهای مسلح مصر و غیر نظامیان مصری که در اکتبر ۱۹۷۳ در راه دفاع از حقوق و آرمان‌های ملی و قوی خود قهرمانانه شهادت رسیدند درود بفرستم و از درگاه خداوند متعال برای روح یکایک ایشان طلب آمرزش کنم. لبنان دلیرانی بودند که مردند تا آنچه را که برای افرادی که ملت اصیل بیش از زندگی ارزش دارد زنده نگاهدارند و در خاتمه فرمایشات خود برای حضرت انور سادات و بانو سادات و برای ترقی و رفاه روز افزون ملت مصر و تقویت هر چه بیشتر دوستی و همکاری دو ملت مصر و ایران تفاهم صلح جهانی آرزوی موفقیت فرمودند اولین دور مذاکرات رهبران ایران و مصر در همان روز ورود رهبر ایران بخاک مصر صورت گرفت مسائل مربوط به بحران منطقه خاورمیانه، حمایت بی‌دریغ مصر از سیاست ایران در خلیج فارس و مسائل جهانی مورد بررسی رهبران دو کشور قرار گرفت و در دومین دور مذاکرات که منجر به صدور اعلامیه مشترک دو کشور گردید که در آن رهبران ایران و مصر مانورهای علیه کشورهای اوپک و توسل بزور را برای حل مشکلات اقتصادی جهان رد کردند و توافق نظر خود را پیرامون لزوم تقویت و تحکیم سازمان ملل متحد و محترم شمردن اجرای قطعنامه‌ها و توصیه‌های این

سازمان جهانی اعلام داشته و ایمان راسخ خود را به لزوم پیروی از اصول حاکمیت ملی و استقلال همه کشورها و عدم دخالت در امور کشورهای دیگر و حق برخورداری از ثروت و منابع ملی برای تضمین پیشرفت اقتصادی و اجتماعی خود و نیز رفاه بین‌المللی ابراز داشتند. رهبران دو کشور اقدام فوری برای عقب‌نشینی کامل نیروهای اسرائیل از سرزمین‌های اشغالی اعراب و جلوگیری هر نوع تغییر یکطرفه در وضع بیت المقدس را اجتناب ناپذیر دانسته و حمایت کامل خود را از تصویب طرح غیر اتمی کردن خاورمیانه و جلوگیری از بکاربردن سلاحهای اتمی در منطقه اعلام کردند. رهبران دو کشور اعتقاد راسخ خود را نسبت به اهمیت تقویت مناسبات ایران و اعراب و تلاش بهر وسیله‌ای برای ایجاد محیطی مناسب که بتواند از نظر توسعه همکاری و ریشه کن کردن هرگونه اثری از عدم توافق مؤثر افتد ابراز داشتند و بضرورت توسعه روابط همکاری و همبستگی بین منافع واقعی ملت ایران و تمامی ملت برادر عرب در این اعلامیه اشاره نمودند و رضایت کامل خود را از افزایش بی‌وقفه همکاری بین دو کشور و دولت ایران و مصر در تمام زمینه‌های سیاسی، اقتصادی و فرهنگی و فنی ابراز داشتند. پرزیدنت انور سادات پیشرفت‌های چشم‌گیر ایران را تحت رهبری خردمندان اعلیحضرت همایون شاهنشاه آریامهر مورد ستایش قرار داده و مخصوصاً اهمیت سیاست مستقل ملی ایران را که بوسیله شاهنشاه بنیان گذاری شده تأیید و مورد توجه قرار دادند شاهنشاه ایران از پرزیدنت محمد انور سادات دعوت فرمودند که از ایران دیدن نمایند و حضرت رئیس جمهوری عربی مصر این دعوت را پذیرفته و موافقت کردند تاریخ انجام این سفر بعداً از مجرای دیپلماتیک تعیین شود. حضرت رئیس جمهور عربی مصر احترام و ستایش خود را نسبت به رهبر و مردم ایران و حمایت برادرانه‌ای که رهبر ملت ایران از آرمان‌های عرب بعمل آوردند و مخالفت شاهنشاه آریامهر با تملک اراضی از طریق زور را در جریان جنگ قهرمانی و آزادی بخش اکتبر ۱۹۷۳ مورد حمایت و تأیید قرار دادند و رهبران دو کشور اعتقاد خود را به تشکیل هر چه زودتر کنفرانس ژنو بمنظور استقرار

صلح پایدار و عادلانه در منطقه ابراز داشته و شرکت نماینده سازمان آزادی بخش فلسطین را بعنوان نماینده مردم فلسطین در آن کنفرانس اجتناب ناپذیر دانستند و نیز برای از بین بردن تبعیضات نژادی در آفریقای جنوبی نیز انفاق نظر داشتند و بنا بر آنچه در این اعلامیه مشترک آمده است رهبران ایران و مصر به توافقیهای مهم رسیدند این مطلب را خبرگزاری خاورمیانه نیز انتشار داد و متذکر شد که ایران و مصر نقش اساسی در توسعه وحدت اعراب و مسلمانان را برعهده گرفته‌اند. در این مسافرت تاریخی و درخشان رؤسای ملیتهای نمایندگان کشورهای خارجی در مصر در کاخ قبه حضور یافته و به پیشگاه شاهنشاه آریامهر رهبر گرانقدر ایران معرفی شدند شاهنشاه آریامهر و علیاحضرت شهبانواز اهرام ثلاثه مصر بازدید فرمودند در جریان این بازدید شاهنشاه بداخل یکی از سه هرم مصر که بزرگترین آن است و از عجایب هفتگانه جهان بشمار میرود تشریف فرما شد: دو از قسمتهای مختلف آن بازدید فرمودند همزمان با مذاکرات رهبران دو کشور علیاحضرت شهبانو باتفاق بانو جهان سادات از موزه قاهره و از مرکز نوتوانی جمعیت نور و امید که در دست ساختمان است دیدن فرمودند. موزه قاهره که مورد بازدید علیاحضرت شهبانو قرار گرفت یکی از غنی‌ترین موزه‌های دنیا است که در آن آثاری از تمدن باستانی مصر گردآوری شده است. دیدار از مصر و آشنائی از نزدیک با فرهنگ و بقایای تمدن درخشان مصر همواره از آرزوهای شهبانو بود که جامه تحقق یافته بود و معظم‌لها هر دقیقه و ثانیه آن را به‌بهترین وجهی گرامی داشتند علیاحضرت شهبانو در ضیافتی که بافتخار معظم‌لها از طرف بانوان عضو پارلمان مصر در محل پارلمان ترتیب یافته بود شرکت فرمودند در این ضیافت که بانو سادات همسر رئیس جمهور مصر و همسر نخست‌وزیر مصر و جمعی از بانوان برجسته این کشور شرکت داشتند علیاحضرت شهبانو در پاسخ خوش آمد دبیر کل زنان مصر که عضو پارلمان این کشور نیز هست فرمودند: از اینکه امروز بمن فرصت داده‌اید در میان شما باشم خوشحالم و متشکرم و همچنین از سخنان محبت آمیزی که نسبت به ملت و کشورم و خود من ابراز داشتید سپاسگزارم

از لحظه ای که شاهنشاه و من بکشور زیبای شما گام گذاشتیم از میهمان نوازی شما برخوردار بودیم علیاحضرت شهبانو فرمودند من همیشه آرزو داشتم کشور زیبای شما را به بینم نه تنها به این سبب که همیشه تمدن و فرهنگت اعجاب انگیز شما را ستوده‌ام بلکه بجهت پیشرفت های شما در سالهای اخیر و بویژه پیشرفت های که نصیب بانوان مصر شده است من در این سفر امکان یافتن باگوشه ای از فعالیت بانوان مصری آشنا شوم من از جانب خواهران ایرانی شما بشماردود می گویم سپس اشاره فرمودند که زنان ایران دوازده سال است که از حقوق مساوی با مردان برخوردار شده اند و تصور میکنم همه زنان ایرانی در هر موقعیتی که هستند می بایستی تا سرحد امکان به بهترین نحو در توسعه کشورشان سهیم باشند معتقدم هر زن می باید مادر مهربانی برای فرزندانش و همسر خوبی برای شوهرش باشد لیکن فکر می کنم با نیروی خلاقه و شور و علاقه ای که در وجود هر زن برای خدمت بکشور و وجود دارد باید تعادل شایسته ای نیز میان این دو جنبه زندگی زنان برقرار شود علیاحضرت شهبانو فرمودند امیدوارم این سفر سر آغاز پیوند های بسیار نزدیک میان دو کشور و ملت های ما باشد و من مایلم که شما از خواهران ایرانی خود دیدن کنید آنها مقدم شما را گرامی خواهند داشت و نیز مایلم زنان ایران بمصر بیایند و از نزدیک ثمره پیشرفت ها و موفقیت های شما را مشاهده کنند آرزو می کنم پیوند های دوستی در کشور ما دائماً استحکام بیشتری یابد و در آغاز سال بین المللی زن آرزو می کنم ما زنان همه گونه مسئولیت از کار ساده تا کارهای دشوار را پذیریم و در نو سازی جامعه و کشورمان شریک شویم و برای زنان مصر ضمن تحسین از فعالیت ها و کوشش های خانم سادات در زمینه های اجتماعی، فرهنگی و سیاسی آرزوی موفقیت نمودند و از تبادل نظر و همکاری با خانم سادات در آن زمینه ها اظهار خوشحالی فرمودند پس از بیانات علیاحضرت شهبانو دبیر کل سازمان زنان مصر ضمن ابراز خرسندی از تشریف فرمائی علیاحضرت شهبانو به ضیافت زنان مصر گفت این افتخار بزرگی است برای زنان مصر که علیاحضرت شهبانوی گرامی

ایران اولین بانوی هستند که هنگام سالروز حیات زنان از این کشور بازدید میفرمایند .
 اعلیحضرتین در سومین روز اقامت در مصر باتفاق حضرت رئیس جمهور مصر و بانوسادات و همراهان قاهره را بقصد دیداری از شهر «الاقصر» که در منطقه ای سرسبز کرانه خاوری نیل در ۶۷۱ کیلومتری جنوب قاهره قرار دارد ترک فرمودند و در این شهر که با اسم لاتین آن لوکسور نامیده میشود مورد استقبال گرم و صمیمانه مردم قرار گرفتند و در این شهر که مدت ها پایتخت فراعنه بوده از دره پادشاهان و دره ملکه ها بازدید فرمودند و معابد کرتک که کامل ترین مجموعه معبد های فرعونی است مورد بازدید اعلیحضرتین قرار گرفت و آرامگاه ملکه نفرتاری که از زیباترین بناهای نقاشی شده دره ملکه ها است که در نتیجه حفاریها از زیرش بیرون آمده نیز مورد بازدید و توجه اعلیحضرتین قرار گرفت . در شب همان روز شاهنشاه آریامهر و علیاحضرت شهبانو و پوزیدنت انور سادات و بانوسادات از برنامه های نور و صدا که در معبد کرتک که اجراء میشود دیدن کردند . در این برنامه باشکوه تمدن اولیه مصر بنمایش گذاشته شده که بسیار جالب و با عظمت بود . بناهایی که مورد بازدید شاهنشاه و شهبانو قرار گرفت نه تنها یکی از کهن ترین میراث های باستانی مصر است بلکه از کهن ترین میراث در مصر آثار تمدن جهان است این آثار به سال سه هزار و دو بیست قبل از میلاد تعلق دارد .

اعلیحضرتین در چهارمین روز اقامت خود از از لوکسور به ابوسمبل Abu Simbel تشریف فرما شدند و از دو معبد بزرگ و کوچک در ناحیه اسوان دیدن فرمودند . ابوسمبل بزرگ از زیباترین پرستشگاههای است که بدست انسان در دل صخره های سخت کنده شده است این معبد را رامسس در دوران حکومتش که ۶۷ سال طول کشید در ۲۸۰ کیلومتری جنوب اسوان بنا کرد . هنگام احداث سد اسوان در نتیجه بالا آمدن آب نیل معبد ابوسمبل در خطر نابودی قرار گرفت و به همین جهت با کوشش های بین المللی این معبد را به قطعات مختلف بریده و به جای دیگر در ارتفاع ۶۰ متری منتقل شده کار

این انتقال با همکاریهای یونسکو چندین سال است آغاز شده و هنوز ادامه دارد .
 ابوسمبل کوچک در شمال معبد بزرگ قرار دارد این معبد را رامسس دوم در تپه صخره ای بزرگ حفر کرد و به همسرش نفرتاری تقدیم داشت و به همین جهت معبد نفرتاری خوانده میشود بعداً از سد اسوان بازدید فرمودند شاهنشاه و شهبانو و رئیس جمهوری عربی مصر و بانوجهان سادات و همراهان در پایان این بازدیدها بقاهره عزیمت فرمودند در شب چهارمین روز دیدار از جانب شاهنشاه آریامهر و علیاحضرت شهبانوی ایران ضیافت شام مجلی بافتخار حضرت رئیس جمهوری عربی مصر و بانو سادات ترتیب داده شده بود که عده زیادی از شخصیت های مصری مقامات دولتی، کشوری و لشگری مصری به پیشگاه شاهنشاه و شهبانو معرفی شدند و متقابلاً همراهان رسمی شاهنشاه از طرف معظم له به حضرت رئیس جمهور مصر معرفی گردیدند . در سر میز شام که در کاخ عابدین با جلال و شکوه خاصی ترتیب یافته بود شاهنشاه طی بیاناتی از میهمان نوازی دولت و ملت مصر عمیقاً تشکر کردند و چنین فرمودند :

بعد از چهار روز که از مسافرت شهبانو و من به کشور شما میگذرد از پذیرائی ها و محبت هایی که از شخص رئیس جمهوری و دولت ایشان و ملت مصر دیده ام بی اندازه متشکر و قلباً ممنون هستم . آثار تاریخ کهن و با عظمت شما تأثیر عمیقی در ما گذاشت .

علاقه ای که از قدیم بین دولت مسلمان ایران و مصر موجود بوده امروز بمرحله ای رسیده که فکر میکنم آثار آن در آینده بهتر و بیشتر ظاهر خواهد شد . فرصت های گرانبهایی برای من پیدا شد که با حضرت رئیس جمهوری صمیمانه صحبت کنیم و این فرصت ها فراموش نشدنی است و صمیمانه به ملت مصر تبریک میگویم که رهبری با چنین فکر بخته و دوراندیشانه ای دارد که مسلماً ملت و کشور مصر را به آینده درخشانی راهنمایی خواهد کرد . با تشکر مجدد از تمام محبت هایی که بما شده است می توانم بگویم که مسلماً قلب شهبانو و من و همراهان من پیش شما باقی خواهد ماند و میتوانی روی صمیمیت و دوستی ما حساب کنید و در پایان سخنان

خود شاهنشاه سلامت و سعادت رئیس جمهوری مصر و بانوجهان سادات و سر بلندی ملت مصر را آرزو نمودند .
 حضرت محمد انور سادات در پاسخ شاهنشاه طی سخنانی گفتند ملاقات و زیارت شما فرصتی است که ما میتوانیم قدر دانی خود را از شما بیان کنیم . دولت ایران و مصر دارای تمدنی کهنسال هستند این افتخار ما است که برادر من شاهنشاه و ملت ایران در مواقع سختی از ما حمایت کرده اند . در ماه گذشته وقتی که با بحرانیهای زیاد بعد از جنگ مواجه بودیم و بحران جدیدی از نظر کمبود نفت داشتیم فرستاده ای نزد برادرم شاهنشاه فرستادم خیلی سریع برای ملت مصر نفت فرستادند و ملت مصر بدین ترتیب از بحران نجات یافت . برادرم شاهنشاه آریامهر همچنین بنام ملت ایران اعلام کردند که ایران آماده ترمیم خرابیهای جنگ است باید باین نکته اشاره کنم که ملاقات مانقظه تحولی در روابط ایران و مصر و بویژه در این منطقه خواهد بود و میتوانم بگویم که دیگر کسی در جهان نمیتواند بگوید که میتواند باین روابط برادرانه و دوستانه خللی وارد آورد . من از خداوند متعال مسئلت مینمایم که برادر عزیزم شاهنشاه آریامهر و خواهر عزیزم علیا حضرت شهبانوی ایران را همیشه سلامت بدارد و آرزوهای ایشان را برای ملت ایران تحقق بخشد مطبوعات قاهره در این چند روز متوالی به بحث درباره سفر شاهنشاه و نتایج مذاکرات ایران و مصر پرداخته اند که در میان آنها بنوشته روزنامه فرانسوی زبان پروگرس دژیسیس اشاره میکنم روزنامه مزبور مینویسد در تاریخ معاصر مصر کمتر سفر رئیس يك کشور به اهمیت دیداری است که شاهنشاه و شهبانوی ایران از کشور مصر بعمل آورده اند این روزنامه میافزاید ایران کشوری است که کشاورزان از همان حقوق و مزایایی برخوردارند که افراد شهری و کارگران، به عبارت دیگر ایران برهبری شاهنشاه برنامه هایی را اجرا کرده است که مرد بزرگی چون ژنرال دوگل در نظر داشت در آخرین دوره ریاست جمهوری خود شبیه آنرا در فرانسه با اجرا در آورد و شاهنشاه ایران در آینده ای نزدیک کشور خود را يك کشور نیرومند و همرفیق کشورهای بزرگ جهان تبدیل خواهند نمود در هر حال بقدر ایران طی ۳۳ سال توانسته اند

عظمت را بشکوه خویش باز گردانند و اینک معظم له نقش جهانی و طراز اول را در امور بین المللی دارند. در دیگر کشورهای عربی نیز با همین اهمیت از سفر شاهانه استقبال شد. روزنامه کویتی السیاسیه روزنامه های فرانسوی لوموند، فیکار و روزنامه های آمریکا دیدار شاهانه را حادثه مهم سال قلمداد کردند و شرح مفصلی درباره اهمیت این سفر نوشته اند. مجله المصور چاپ قاهره در آخرین شماره خود مقاله ای درباره زندگی علیاحضرت شهبانو انتشار داد. مسران رادیو تلویزیونهای فرانسه، لندن، بیروت و رادیو قاهره مطالب مفصلی در پیرامون این سفر تاریخی و اهمیت آن گزارش دادند. پرزیدنت سادات در گفتگویی با رادیو قاهره اظهار داشتند که جای خوشوقتی است که سفر شاهنشاه و شهبانو بمصر این فرصت را بمن داده است تا بدین وسیله مراتب قدردانی و حق شناسی خود در مردم مصر را برای رویه ای که معظم له مبنی بر پشتیبانی از خواست اعراب نموده اند به علیاحضرتین و ملت برادر ایران ابراز دارم. در حال حاضر ایران در پرتو رهبریهای مدبرانه برادر شاهنشاه آریامهر موقعیت شایسته تمدن خود را در صحنه جهانی بازیافته است. پرزیدنت سادات سفر شاهنشاه و شهبانو را به مصر نقطه عطفی در تاریخ گسترش روابط دوستی بین دو کشور نامید و اظهار امیدواری کرد که ایران و مصر بتوانند در گسترش عدالت، برادری و تأمین صلح برای تمامی ملت های جهان نقش مؤثری ایفا کنند.

رئیس - خانم صفی نیا - چیزی باقی نمانده است،

شاهنشاه در گفتگویی با خبرنگار رادیو قاهره ضمن تحسین از رهبری حضرت انور سادات در اداره کشور مصر اظهار داشتند بهنگام دیدارم از مصر از عوالم دوستی و برادری مردم مصر برخوردار شدم من و شهبانو خاطرات فراموش نشدنی این سفر را که سرشار از احساسات دوستی و برادری ملت و دولت جمهوری عربی مصر است با خود بارمغان خواهیم برد.

و بدین ترتیب سفر تاریخی شاهنشاه و شهبانو به خاورمیانه که دیدار رسمی از اردن و مصر را در برداشت بعد از ظهر یکشنبه ۲۲ دیماه پایان پذیرفت و علیاحضرتین

در میان موجی از احساسات و بدتره گرم مردم قاهره بهمانگونه که در روز چهارشنبه ۱۸ دیماه بهنگام ورود به پایتخت مصر از علیاحضرتین استقبال کردند. در فرودگاه قاهره و در مسیر علیاحضرتین مراسم بدرقه را بعمل آوردند رهبران دو کشور در پای پلکان هواپیما دقایقی دست های یکدیگر را فشردند و به تجدید دیدار در آینده نزدیک ابراز امیدواری کردند. شاهنشاه و شهبانو با ابراز تقدیر به شخصیت ها و مقامات ملی و مملکتی مصر از آنها خدا حافظی فرمودند و حضرت رئیس جمهور مصر در حالیکه بمعیت شاهنشاه نزدیک هواپیما میشدند همراهان رسمی شاهنشاه را مورد محبت قرار داده و با آنها خدا حافظی نمودند و علیاحضرتین در ساعت نیم بعد از ظهر یکشنبه ۲۲ دیماه فرودگاه قاهره را بمقصد اروپا ترک فرمودند. و بدین ترتیب شش روز مسافرت تاریخی علیاحضرتین بکشورهای اردن و مصر پایان پذیرفت در حالیکه شخصیت و بزرگواری شاهنشاه و متانت و وقار و محبت علیاحضرت شهبانوی ایران اثرات عمیق و پایان ناپذیر در افکار مردم و ملت اردن و مصر و همراهان خود بجا گذاشتند که هرگز از خاطرها نخواهد رفت (احسن - احسن).

رئیس - آقای سعید وزیری بفرمائید.

سعید وزیری - دوستان عزیز وقتی که عموماً صحبت

از اوضاع مملکت و استقرار یک نظم منطقی و اساسی در مملکتمان میشود گاهی اوقات ما از کنار این موضوع خیلی بحالت عادی و معمولی عبور می کنیم. ولی ما موقعی با اهمیت این ثبات و استقرار نظم منطقی مملکت پی میبریم که مبینیم در جهان، در جهانی که تورم، قطع روابط سوء تفاهمات - سوء ظن ها و تهدیدها و اربابها حکومت می کند ما در چنین روزگاری بقول دوستان - کنگره عظیم ۱۴ هزار نفری تشکیل میدهم صحبت از ساختن مترو بعمل می آوریم - در مملکتمان نوسازی میکنیم و دائم کوشش میکنیم برای تعمیم هر چه بیشتر زندگی بهتر برای مردم. درست در چنین موقعی - درست در چنین رهگذر از زمان است جناب آقای شاخونی که در مملکت ما ثبات و آرامش و یک نظم منطقی حکومت می کند و باید بنده و جنابعالی و همه مردم ایران قدر این ثبات و استقرار نوین را بدانیم و سرتعظیم فرود آوریم

کشید و این انقلاب انسانی و غیر طقاتی را رهبری کرد و تا سرحد کمال به هدفهای نهائی آن رسانید و از پانزدهم آفرین شاهنشاه آریامهر به کشورهای اردن و مصر و بعد از پایان سفر می بینیم که شاهنشاه آریامهر در مصاحبه هایی که در اروپا میفرمایند بگوید همکاری با هم بیشتر بین شرق و غرب و همه جهان را میدهند و صحبت از کمک به همه جهانیان اعم از اینکه در هر قاره ای با هر مسلکی و در هر رژیمی که هستند به میان می آورند و مهمتر از همه اینست که در موضع قدرت و آرامش تهدیدها و اربابها و خشنونتها را محکوم می سازند من تردید ندارم وقتی که رهبر مملکت ما با چنین طرز دید و تفکری بخصوص از ثبات و آرامش و قدرت سخن میراند و آثار عوارض فقر و تورم تهدیدها و اربابها را محکوم می سازند ملت ایران یک بار چه پشت سر این رهبر ایستاده است (صحیح است) و صحیح است تکرار این مطلب، یادآوری این مطلب در این رهگذر از زمان و برای ملت ایران حائز بسی اهمیت است که به این دلیل از گفته های رهبر بزرگ خود پشتیبانی می کنند و به این دلیل به دنبال این رهبر بزرگ میروند که بعثت رهبریهای داهیانه و صحیح و واقع بینانه او در این روزگار که دنیا در تب تورم و فقر و سوء ظن ها و تهدید های نظامی و غیر نظامی می سوزد مامشغول نوسازی در مملکت هستیم مامشغول ساختن ایرانی آبادتر و آزادتر و سر بلندتر هستیم (صحیح است) این دلیل منطقی است که ملت ایران یک بار چه به دنبال این رهبر خود می رود تا آخر خواهیم رفت در اینجا صحبت تعصب غرب و شرق نیست در اینجا صحبت از فلسفه رهبری است که در پناه آن فلسفه نه تنها برای مردم مملکت رفاه و آسایش بوجود می آید بلکه این آسایش و رفاه را کوشش می کنیم برای سرتاسر جهان تعمیم بدهیم و ما اطمینان قاطع داریم این رفاه و آسایش را به سراسر دنیا تعمیم خواهیم داد همانطور که دوستان عزیز گفتند مادر آستانه ورود به دروازه های طلایی این تمدن بزرگ هستیم ملت ایران برای اطلاع تمام مردم جهان اعلام میکند که یکبار چه و متحد بدنبال این رهبر این قائد بزرگ هستیم که در روز ششم بهمین یگفته خود پرچم انقلاب شاه و ملت را بدوش

۳- تصویب صورتحلیلهای صبح و بعد از ظهر روز سه شنبه (۱۰) دیماه، روز پنجشنبه (۱۲) دیماه و روز یکشنبه (۱۵) دیماه ۱۳۵۳

رئیس - صورت جلسه های صبح و بعد از ظهر روز سه شنبه دهم، پنجشنبه دوازدهم و یکشنبه پانزدهم دیماه خدمت خانم ها و آقایان توزیع شده است نسبت به این پنج صورتحلیله نظری نیست؟ (اظهاری نشد) صورتحلیله ها تصویب میشود.

۴- تقدیم لایحه شمول قانون مجازات اخلاک کنندگان در عرضه دام و توزیع گوشت درباره اخلاک کنندگان در عرضه و توزیع گندم و آرد و قند و شکر و برنج و روغن، بوسیله آقای زعیمی معاون وزارت بازرگانی

رئیس - وارد دستور میشود آقای زعیمی بفرمائید. زعیمی (معاون وزارت بازرگانی) - با کسب اجازه از مقام معظم ریاست مجلس شورای ملی لایحه شمول قانون مجازات اخلاک کنندگان در عرضه دام و توزیع گوشت درباره اخلاک کنندگان در عرضه و توزیع گندم و آرد و قند و شکر و برنج و روغن را تقدیم میکنم و استدعای تصویب آن را دارم.

رئیس - لایحه به کمیسیونهای مربوط ارجاع میشود.

۵- طرح گزارش شورای اول کمیسیون امور خارجه راجع به اجازه الحاق دولت شاهنشاهی ایران به کنوانسیون ۱۲ اکتبر ۱۹۲۹ و روش پروتکل ۲۸ سپتامبر ۱۹۵۵ لایحه و کنوانسیون ۱۸ سپتامبر ۱۹۶۱ گوادالاخارا پروتکل ۸ مارس ۱۹۷۱ گواتمالا

رئیس - گزارش شور اول اجازه الحاق دولت

شاهنشاهی ایران به کنوانسیون ۱۲ اکتبر ۱۹۲۹ ورشو و پروتکل ۲۸ سپتامبر ۱۹۵۵ لاهه و کنوانسیون ۱۸ سپتامبر ۱۹۶۱ گوادالاجارا و پروتکل ۸ مارس ۱۹۷۱ گواتمالا مطرح است قرائت میشود.

(بشرح زیر خوانده شد)

گزارش شور اول از کمیسیون امور خارجه بمجلس شورای ملی

کمیسیون امور خارجه در جلسه روز یکشنبه ۱۳۵۳/۹/۲۴ با حضور آقایان احمد اقبال معاون وزارت امور خارجه و هوشنگ اربابی معاون وزارت جنگ لایحه شماره ۴۷۶۳۰ مورخ ۱۳۵۳/۷/۲۷ دولت راجع با اجازه الحاق دولت شاهنشاهی ایران بکنوانسیون ۱۲ اکتبر ۱۹۲۹ ورشو و پروتکل ۲۸ سپتامبر ۱۹۵۵ لاهه و کنوانسیون ۱۸ سپتامبر ۱۹۶۱ گوادالاجارا و پروتکل ۸ مارس ۱۹۷۱ گواتمالا را که در جلسه روز یکشنبه ۱۳۵۳/۷/۲۸ تقدیم وبشماره ۱۳۴۳ چاپ گردیده است مورد رسیدگی قرار داد و تصویب کرد.

اینک گزارش آنرا بشرح زیر تقدیم مجلس شورای ملی میدارد.

لایحه قانون اجازه الحاق دولت شاهنشاهی ایران بکنوانسیون ۱۲ اکتبر ۱۹۲۹ ورشو و پروتکل ۲۸ سپتامبر ۱۹۵۵ لاهه و کنوانسیون ۱۸ سپتامبر ۱۹۶۱ گوادالاجارا و پروتکل ۸ مارس ۱۹۷۱ گواتمالا

ماده ۱۹۵۵ حده - کنوانسیون ۱۲ اکتبر ۱۹۲۹ ورشو مربوط بیکسان کردن برخی از مقررات حمل و نقل هوائی بین المللی، مشتمل بر يك مقدمه و ۴ ماده و يك پروتکل - و. پروتکل ۲۸ سپتامبر ۱۹۵۵ لاهه - ناظر باصلاح کنوانسیون مربوط بیکسان کردن برخی از مقررات حمل و نقل هوائی بین المللی که در تاریخ ۱۲ اکتبر ۱۹۲۹ در ورشو امضاء گردیده است - مشتمل بر يك مقدمه و ۲۷ ماده - و

کنوانسیون ۱۸ سپتامبر ۱۹۶۱ گوادالاجارا - متمم کنوانسیون ورشو در مورد یکسان کردن برخی از مقررات مربوط بحمل و نقل هوائی بین المللی که توسط شخص دیگری غیر از متصدی حمل و نقل طرف قرارداد انجام گردیده است، مشتمل بر يك مقدمه و ۱۸ ماده - و

پروتکل ۸ مارس ۱۹۷۱ گواتمالا برای اصلاح کنوانسیون مربوط بیکسان کردن برخی از مقررات حمل و نقل هوائی بین المللی امضاء شده در ورشو بتاريخ ۱۲ اکتبر ۱۹۲۹ و اصلاح شده بموجب پروتکل منعقد در شهر لاهه بتاريخ ۲۸ سپتامبر ۱۹۵۵، مشتمل بر يك مقدمه و ۲۶ ماده تصویب و اجازه تسلیم اسناد الحاق آن داده میشود. مخبر کمیسیون امور خارجه - مهر و ش صغی نیا (مستوفی)

گزارش شور اول از کمیسیون دادگستری

بمجلس شورای ملی

کمیسیون دادگستری در جلسه روز سه شنبه ۱۳۵۳/۹/۲۶ با حضور نمایندگان دولت لایحه مربوط با اجازه الحاق دولت شاهنشاهی ایران بکنوانسیون ۱۲ اکتبر ۱۹۲۹ ورشو و پروتکل ۲۸ سپتامبر ۱۹۵۵ لاهه و کنوانسیون ۱۸ سپتامبر ۱۹۶۱ گوادالاجارا و پروتکل ۸ مارس ۱۹۷۱ گواتمالا را مورد رسیدگی قرار داد و مصوبه کمیسیون امور خارجه را عیناً تأیید و تصویب کرد.

اینک گزارش آنرا بمجلس شورای ملی تقدیم میدارد.

مخبر کمیسیون دادگستری - علی احمد خورشید

ولیس - کلیات لایحه مطرح است نظری نیست؟ (اظهاری نشد) ورود دز شور ماده واحده رأی میگیریم خانمها و آقایانیکه موافقت خواهش میکنم قیام فرمایند (اکثر برخاستند) تصویب شد. در ماده واحده نظری نیست؟ (اظهاری نشد) لایحه برای شور دوم بکمیسیونهای مربوط ارجاع میگردد.

۶- طرح گزارش شور اول کمیسیون بهداری راجع بمواد روان گردان «پسیکوتروپ»

ولیس - گزارش شور اول مواد روان گردان (پسیکوتروپ) مطرح است قرائت میشود.

(بشرح زیر خوانده شد)

گزارش شور اول از کمیسیون بهداری

بمجلس شورای ملی

کمیسیون بهداری در جلسه ۱۳۵۳/۱۰/۱۰ با حضور آقای دکتر مرشد معاون وزارت بهداری و آقای هنرمندی معاون وزارت دادگستری لایحه شماره ۴۸۷۶۴ مورخ ۱۳۵۳/۸/۱۱ راجع به مواد شیمیائی

اعتیاد آور (پسیکوتروپ) را مورد رسیدگی قرارداد و با اصلاحاتی بشرح زیر تصویب کرد.

اینک گزارش آنرا بمجلس شورای ملی تقدیم میدارد.

لایحه قانون مربوط به مواد روان گردان

(پسیکوتروپ)

ماده ۱۵۵۱ - مواد روان گردان بمواد گفته میشود که در فهرست های چهارگانه ضمیمه این قانون مندرج است. وزارت بهداری در صورت توصیه کمیسیون مواد مخدر سازمان ملل متحد میتواند در فهرست های چهارگانه مذکور با تصویب هیئت وزیران تجدید نظر نموده و مراتب را وسیله روزنامه رسمی کشور شاهنشاهی و جراید کثیر الا انتشار اعلام نماید.

این تغییرات پس از انقضای پانزده روز از تاریخ انتشار لازم الرعایه خواهد بود.

ماده ۲۵۵۱ - وزارت بهداری مجاز است مواد مندرج در فهرست شماره یک ضمیمه این قانون را منحصراً برای تحقیقات علمی و بامصارف پزشکی تهیه و بیاورد نموده و طبق آئین نامه ای که بتصویب کمیسیونهای بهداری مجلسین خواهد رسید بمقادیر محدود فقط در اختیار سازمانهای تحقیقی و پزشکی دولتی و بیاوابسته بدولت و با سازمانهای تحقیقی و پزشکی دیگری که صلاحیت آنها از طرف دولت تأیید شده باشد قرار دهد.

ماده ۳۵۵۱ - هر کس مواد مندرج در فهرست شماره یک را بسازد یا بفروشد یا برای فروش عرضه کند و یا بدون اجازه وزارت بهداری عالماً وارد یا نگاهداری یا حمل نماید حسب مورد به مجازاتهای زیر محکوم خواهد شد:

الف - برای ساختن حبس دائم.

ب - برای فروختن یا ب معرض فروش گذاردن حبس جنائی درجه یک از سه تا ۱۵ سال.

ج - برای وارد کردن بیش از ده (۱۰) گرم حبس دائم و برای ده (۱۰) گرم یا کمتر حبس جنائی درجه دو از ده تا ده سال.

د - برای نگاهداری و یا حمل غیر مجاز بیش از مقدار ده (۱۰) گرم حبس جنائی درجه یک از سه تا ۱۵

سال و برای ده (۱۰) گرم یا کمتر حبس جنائی درجه دو از ده تا ده سال.

تصوه - مواد مذکور ولو اینکه برای مقاصد فوق با مواد دیگری مخلوط یا محلول باشد از نظر مجازات خالص محسوب میشود.

ماده ۴۵۵۱ - هر کس مواد مندرج در فهرستهای شماره ۲ و ۳ و ۴ ضمیمه این قانون را بدون اجازه وزارت بهداری بسازد یا وارد یا صادر نماید علاوه بر ضبط مواد مزبور بحبس جنحه ای از ۶۱ روز تا سه سال محکوم خواهد شد.

ماده ۵۵۵۱ - سازنده یا وارد کننده مجاز مواد مذکور در ماده ۴ این قانون مکلف است قبل از فروش برچسبی روی بسته بندیهائی که بدست مصرف کننده میرسد (شیشه، لوله، جعبه و نظایر آن) الصاق نماید که بفارسی نوشته شده باشد و فروش بدون نسخه پزشک ممنوع است. عمده فروشان دارو و داروخانه ها مجاز بر عرضه بسته بندیهائی مذکور بدون داشتن برچسب نمیشاند و در صورتیکه بسته بندی های فوق بدون برچسب مذکور خارج از محوطه انبار دیده شود وسیله وزارت بهداری ضبط خواهد شد.

ماده ۶۵۵۱ - فروش مواد مذکور در ماده ۴ این قانون جز بمؤسسات درمانی و عمده فروشی دارو و داروخانه و لابراتوار یا مؤسسه دارو سازی ممنوع است در صورت تخلف علاوه بر ضبط مواد مزبور مرتکب بحبس جنحه ای از ۶۱ روز تا سه سال محکوم خواهد شد.

ماده ۷۵۵۱ - فروش مواد مذکور در ماده ۴ این قانون بمصرف کننده فقط باید از طریق داروخانه انجام گیرد و داروخانه منحصراً در مقابل نسخه پزشک میتواند مواد مزبور را بمصرف کننده بفروشد و تخلف بحبس جنحه ای از ۶۱ روز تا شش ماه محکوم خواهد شد.

ماده ۹۵۵۱ - فرآورده های داروئی که ماده اصلی آنها

محتوی يك يا چند ماده مندرج در فهرستهای شماره ۲ و ۳ و ۴ ضمیمه این قانون باشند مشمول کلیه مقررات ناظر بر ماده مزبور خواهد بود.

تبصره - ورود یا خارج کردن از کشور یا نگاهداری یا حمل مواد مذکور در ماده ۴ این قانون در صورتیکه بمقادیر متناسب یا مصارف درمانی شخصی باشد از مشمول کلیه مقررات این قانون معاف خواهد بود.

ماده ۱۰۵ - انتشار آگهی تبلیغاتی در مورد مواد روان گردان جز در نشریات پزشکی و داروئی ممنوع است. مرتکب بجزای نقدی از پنجهزار و یک ریال تا پنجاه هزار ریال محکوم خواهد شد.

ماده ۱۱۵ - موادی که بموجب این قانون ضبط میشود در اختیار وزارت بهداشتی قرار خواهد گرفت تا در صورت قابل مصرف بودن بمصرف رایگان بیماران برساند و در غیر اینصورت منهدم نماید.

ماده ۱۲۵ - آئین نامه اجرائی این قانون وسیله وزارت بهداشتی تهیه و بتصویب هیئت وزیران خواهد رسید.

مخبر کمیسیون بهداشتی - دکتر ضیاء الحق ناوی
گزارش شور اول از کمیسیون دادگستری

بمجلس شورای ملی

کمیسیون دادگستری در جلسه ۳۰ دیماه ۱۳۵۳ با حضور آقای هنرمندی معاون وزارت دادگستری و آقای دکتر مرشد معاون وزارت بهداشتی لایحه مواد شیمیائی اعتبار آدر (پسیکو تروپ) را مطرح و با اصلاحاتی که بعداً مورد تصویب کمیسیون بهداشتی قرار گرفت بتصویب رسانید.

اینک گزارش شور اول آنرا بمجلس شورای ملی تقدیم میدارد.

مخبر کمیسیون دادگستری - علی احمد خورشید
رئیس - کلیات لایحه مطرح است نظری نیست؟ (اظهاری نشد) نسبت به ورود در شور مواد رأی میگیریم خانم ها و آقایانی که موافقتی خواهند میکنم قیام فرمایند (اکثر برخاستند) تصویب شد. ماده اول قرائت می شود.

(بشرح زیر خوانده شد)

ماده ۱۵ - مواد روان گردان بمواد گفته میشود که در فهرست های چهارگانه ضمیمه این قانون مندرج است. وزارت بهداشتی در صورت توصیه کمیسیون مواد مخدر سازمان ملل متحد میتواند در فهرستهای چهارگانه مذکور بتصویب هیئت وزیران تجدید نظر نموده و مراتب را وسیله روزنامه رسمی کشور شاهنشاهی و جراید کثیرالانتشار اعلام نماید.

این تغییرات پس از انقضای پانزده روز از تاریخ انتشار لازم الرعایه خواهد بود.

رئیس - در ماده اول نظری نیست؟ (اظهاری نشد) پیشنهاد رسیده قرائت میشود.

(بشرح زیر خوانده شد)

ریاست معظم مجلس شورای ملی

احتراماً پیشنهاد می نماید در سطر آخر ماده ۱ لایحه قانون مربوط بمواد روان گردان بعد از جراید کثیرالانتشار «وراد و تولید یزبون» اضافه شود.

با احترام - علی اصغر مظهری

رئیس - ماده دوم قرائت میشود.

(بشرح زیر خوانده شد)

ماده ۲۵ - وزارت بهداشتی مجاز است مواد مندرج در فهرست شماره یک ضمیمه این قانون را منحصرأ برای تحقیقات علمی و یا مصارف پزشکی تهیه و یا وارد نموده و طبق آئین نامه ای که بتصویب کمیسیونهای بهداشتی مجلسین خواهد رسید بمقادیر محدود فقط در اختیار سازمانهای تحقیقی و پزشکی دولتی و یا وابسته بدولت و یا سازمانهای تحقیقی و پزشکی دیگری که صلاحیت آنها از طرف دولت تأیید شده باشد قرار دهد.

رئیس - در ماده دوم نظری نیست؟ (اظهاری نشد) ماده سوم قرائت میشود.

(بشرح زیر خوانده شد)

ماده ۳۵ - هر کس مواد مندرج در فهرست شماره یک را بسازد یا بفروشد یا برای فروش عرضه کند و یا بدون اجازه وزارت بهداشتی عالماً وارد یا نگاهداری

یا حمل نماید حسب مورد مجازاتهای زیر محکوم خواهد شد:

الف - برای ساختن حبس دائم.

ب - برای فروختن یا بمعرض فروش گذاردن حبس جنائی درجه یک از سه تا ۱۵ سال.

ج - برای وارد کردن بیش از (۱۰) گرم حبس دائم و برای ده (۱۰) گرم یا کمتر حبس جنائی درجه دو از دو تا ده سال.

د - برای نگاهداری و یا حمل غیر مجاز بیش از مقدار ده (۱۰) گرم حبس جنائی درجه یک از سه تا ۱۵ سال و برای ده (۱۰) گرم یا کمتر حبس جنائی درجه دو از دو تا ده سال.

تبصره - مواد مذکور ولو اینکه برای مقاصد فوق یا مواد دیگر مخلوط یا محلول باشد از نظر مجازات خالص محسوب میشود.

رئیس - در ماده ۳ نظری نیست؟ (اظهاری نشد) پیشنهادهای رسیده قرائت میشود.

(بشرح زیر خوانده شد)

ریاست معظم مجلس شورای ملی

احتراماً از نظر روشن شدن مطلب پیشنهاد مینماید از سطر اول تبصره ماده ۳ جمله «برای مقاصد فوق» حذف و در آخر تبصره اضافه شود: (مشروط. باینکه بهمان صورت قابل مصرف باشد).

دکتر اعتمادی

ریاست محترم مجلس شورای ملی

محترماً در مورد لایحه قانون مربوط بمواد روان گردان (پسیکو تروپ) پیشنهاد می نماید که ماده ۳ بصورت زیر تصحیح گردد.

ماده ۳ - هر کس مواد مندرج در فهرست شماره یک را بدون اجازه وزارت بهداشتی عالماً وارد یا نگاهداری یا حمل و یا بسازد و یا بفروشد حسب مورد به مجازاتهای زیر محکوم خواهد شد.

با تقدیم احترامات - دکتر رشید یاسمی

رئیس - ماده ۴ قرائت می شود.

(بشرح زیر خوانده شد)

ماده ۴۵ - هر کس مواد مندرج در فهرستهای شماره

۲ و ۳ و ۴ ضمیمه این قانون را بدون اجازه وزارت بهداشتی بسازد یا وارد یا صادر نماید علاوه بر ضبط مواد مزبور بحبس جنحه ای از ۶۱ روز تا سه سال محکوم خواهد شد.

رئیس - در ماده ۴ نظری نیست؟ (اظهاری نشد) ماده ۵ قرائت می شود.

(بشرح زیر خوانده شد)

ماده ۵۵ - سازنده یا وارد کننده مجاز مواد مذکور در ماده ۴ این قانون مکلف است قبل از فروش برچسبی روی بسته بندیهای که بدست مصرف کننده میرسد (شیشه، لوله، جعبه و نظایر آن) الصاق نماید که بفارسی نوشته شده باشد «فروش بدون نسخه پزشک ممنوع است». عمده فروشان دارو و داروخانهها مجاز بر عرضه بسته بندیهای مذکور بدون داشتن برچسب نمیشوند و در صورتیکه بسته بندیهای فوق بدون برچسب مذکور خارج از محوطه انبار دیده شود وسیله وزارت بهداشتی ضبط خواهد شد.

رئیس - در ماده ۵ نظری نیست؟ (اظهاری نشد) ماده ۶ قرائت میشود.

(بشرح زیر خوانده شد)

ماده ۶۵ - فروش مواد مذکور در ماده ۴ این قانون جز بمؤسسات درمانی و عمده فروشی دارو و داروخانه و لابراتوار یا مؤسسه دارو سازی ممنوع است در صورت تخلف علاوه بر ضبط مواد مزبور مرتکب بحبس جنحه ای از ۶۱ روز تا سه سال محکوم خواهد شد.

رئیس - در ماده ۶ نظری نیست؟ (اظهاری نشد) ماده ۷ قرائت می شود.

(بشرح زیر خوانده شد)

ماده ۷۵ - فروش مواد مذکور در ماده ۴ این قانون بمصرف کننده فقط باید از طریق داروخانه انجام گیرد و داروخانه منحصرأ در مقابل نسخه پزشک میتواند مواد مزبور را بمصرف کننده بفروشد متخلف بحبس جنحه ای از ۶۱ روز تا شش ماه محکوم خواهد شد.

رئیس - در ماده ۷ نظری نیست؟ (اظهاری نشد) ماده ۸ قرائت میشود.

(بشرح زیر خوانده شد)

ماده ۸ - نگاهداری مواد مذکور در ماده ۴ این قانون وسیله افراد غیر مجاز جز بمقادیر متناسب بامصرف شخصی ممنوع است و در صورت تخلف علاوه بر ضبط مواد مذکور مرتکب بحبس جنحه ای ناشش ماه محکوم خواهد شد.

رئیس - در ماده ۸ نظری نیست؟ (اظهاری نشد) پیشنهاد رسیده قرائت میشود.

(بشرح زیر خوانده شد)
ریاست معظم مجلس شورای ملی

احتراماً چون در ماده ۸ قانون مربوط بمواد روان گردان در سطر دوم جمله «جز بمقادیر متناسب بامصرف شخصی» زائد می باشد پیشنهاد حذف آنرا دارد.
دکتر اعتمادی

رئیس - ماده ۹ قرائت میشود

(بشرح زیر خوانده شد)

ماده ۹ - فرآورده های داروئی که ماده اصلی آنها محتوی یک یا چند ماده مندرج در فهرستهای شماره ۲ و ۳ و ۴ ضمیمه این قانون باشند مشمول کلیه مقررات ناظر بر ماده مزبور خواهد بود.

تبصره ۵ - ورود یا خارج کردن از کشور پیمانگاهداری یا حامل مواد مذکور در ماده ۴ این قانون در صورتیکه بمقادیر متناسب بامصارف درمانی شخصی باشد از شمول کلیه مقررات این قانون معاف خواهد بود.

رئیس - در ماده ۹ نظری نیست؟ (اظهاری نشد)
ماده ۱۰ قرائت میشود.

(بشرح زیر خوانده شد)

ماده ۱۰ - انتشار آگهی تبلیغاتی در مورد مواد روان گردان جز در نشریات پزشکی و داروئی ممنوع است مرتکب بجزای نقدی از پنجهزار و یک ریال تا پنجاه هزار ریال محکوم خواهد شد.

رئیس - در ماده ۱۰ نظری نیست؟ (اظهاری نشد)
ماده ۱۱ قرائت میشود.

(بشرح زیر خوانده شد)

ماده ۱۱ - موادی که بموجب این قانون ضبط

میشود در اختیار وزارت بهداشت قرار خواهد گرفت تا در صورت قابل مصرف بودن بمصرف رایگان بیماران برساند و در غیر اینصورت منهدم نماید.

رئیس - در ماده ۱۱ نظری نیست؟ (اظهاری نشد)
پیشنهاد رسیده قرائت میشود.
(بشرح زیر خوانده شد).

ریاست محترم مجلس شورای ملی

محترماً در مورد لایحه قانون مربوط بمواد روان گردان (پسیکو تروپ) پیشنهاد می نماید که بعد از ماده ۱۱ ماده آی بعنوان ماده ۱۲ لایحه اضافه شود.

ماده ۱۲ - سازندگان و وارد کنندگان داروها و مواد مسموم کننده موظفند فرمول محرمانه فرآورده خود را دقیقاً با ذکر تریاق آن بوزارت بهداشتی برای معالجه مسمومین و کنترل داروئی بصورت محرمانه تسلیم نمایند و وزارت بهداشتی فقط می تواند برای نجات جان مسمومین و آزمایش و کنترل فرآورده های ساخته شده و وارداتی از این اطلاعات استفاده نماید.

باتقدیم احترامات - دکتر رشید یاسمی

رئیس - ماده ۱۲ قرائت می شود.

(بشرح زیر خوانده شد)

ماده ۱۲ - آئین نامه اجرائی این قانون وسیله وزارت بهداشتی تهیه و بتصویب هیئت وزیران خواهد رسید.

رئیس - در ماده ۱۲ نظری نیست؟ (اظهاری نشد)
لایحه و پیشنهادها برای شور دوم بکمسیونهای مربوط ارجاع میشود.

۷- طرح گزارش شور اول کمیسیون امور استخدام و سازمانهای اداری راجع بتأسیس شرکت راه آهن زیرزمینی تهران و حومه

رئیس - گزارش شور اول تأسیس شرکت راه آهن زیرزمینی تهران و حومه مطرح است قرائت می شود.

(بشرح زیر خوانده شد)

گزارش شور اول از کمیسیون امور استخدام

و سازمانهای اداری بمجلس شورای ملی

کمیسیون امور استخدام و سازمانهای اداری در جلسه ۱۷ دیماه ۱۳۵۳ با حضور نمایندگان دولت لایحه

در صورت احتیاج بتملک زمین یا مستحدثات برای اجرای این قانون از مقررات مذکور استفاده خواهد شد.

تبصره ۳ - مقررات مواد ۹ و ۱۰ و ۱۳ قانون ایمنی راهها و راه آهن مصوب تیرماه ۱۳۴۹ و همچنین قانون کیفر بزه های مربوط براه آهن مصوب سال ۱۳۲۰ و ملحقات آن در مورد راه آهن زیرزمینی تهران و حومه اجرا خواهد شد وظایف و اختیارات وزارت راه و راه آهن دولتی ایران در قانون کیفر بزه های مربوط براه آهن در این مورد بعهده شرکت راه آهن زیرزمینی تهران و حومه خواهد بود.

در هر جا که در قوانین مزبور و آئین نامه ها و مقررات مربوط اسم از وزارت راه یا راه آهن دولتی ایران برده شده وظایف آنها را در محدوده فعالیت این شرکت بترتیب شهرداری و شرکت راه آهن زیرزمینی تهران و حومه انجام خواهند داد.

مخبر کمیسیون امور استخدام و سازمانهای اداری - رضایر زاده

گزارش شور اول از کمیسیون امور اقتصادی و دارائی

بمجلس شورای ملی

کمیسیون امور اقتصادی و دارائی در جلسه

۱۳۵۳/۱۰/۱۹ با حضور نمایندگان دولت لایحه مربوط

بتأسیس شرکت راه آهن زیر زمینی تهران و حومه را مورد رسیدگی قرارداد و مصوبه کمیسیون امور استخدام و سازمانهای اداری را در این مورد تأیید و تصویب کرد.

اینک گزارش آنرا بمجلس شورای ملی تقدیم

میدارد.

مخبر کمیسیون امور اقتصادی و دارائی - امان الله ریگی

گزارش شور اول از کمیسیون دادگستری

بمجلس شورای ملی

کمیسیون دادگستری در جلسه ۱۳۵۳/۱۰/۲۵ با

حضور نمایندگان دولت لایحه مربوط بتأسیس شرکت

راه آهن زیرزمینی تهران و حومه را مورد رسیدگی قرارداد

و مصوبه کمیسیون امور استخدام و سازمانهای اداری

شماره ۵۲۹۸۲ مورخ ۱۳۵۳/۱۰/۱ مربوط بتأسیس و اداره شرکت راه آهن زیرزمینی تهران و حومه را که در جلسه روز یکشنبه ۱۳۵۳/۱۰/۱ تقدیم و بشماره ۱۴۴۵ چاپ گردیده است مورد رسیدگی قرارداد و با اصلاحاتی

بشرح زیر تصویب کرد.

اینک گزارش آنرا بمجلس شورای ملی تقدیم

میدارد.

لایحه قانون تأسیس شرکت راه آهن زیرزمینی

تهران و حومه

ماده ۱۹ احده - شهرداری پایتخت اجازه داده

میشود بمنظور احداث راه آهن زیرزمینی و تأسیسات مربوط و بهره برداری از آن شرکتی بنام شرکت راه آهن زیرزمینی تهران و حومه تأسیس نماید. سرمایه شرکت مزبور از طرف دولت تأمین و در اختیار شهرداری گذارده میشود.

شرکت دارای شخصیت حقوقی و استقلال مالی است و بر طبق اصول بازرگانی و مقررات این قانون و اساسنامه مربوط اداره میشود. اساسنامه این شرکت ظرف شش ماه از تاریخ تصویب این قانون از طرف شهرداری پایتخت پیشنهاد و پس از موافقت وزارت کشور و سازمان امور اداری و استخدامی کشور و تأیید هیئت وزیران برای تصویب کمیسیونهای مربوط بمجلسین تقدیم خواهد شد.

تبصره ۱ - آئین نامه مربوط بمقررات مالی و معاملاتی شرکت بتصویب مجمع عمومی خواهد رسید و آئین نامه استخدامی پس از تأیید شورای حقوق و دستمزد بتصویب مجمع عمومی شرکت میرسد.

تبصره ۲ - شرکت میتواند بمنظور اجرای طرح راه آهن زیرزمینی تهران و حومه و تأمین نیاز مندیهای

خود از زیر اراضی و املاک محدوده قانونی شهر و حومه بدون هیچگونه پرداختی استفاده نماید. شرکت مکلف

است هرگونه پیش بینی لازم را مبنی بر جلوگیری از وقوع خسارت بمستحدثات متعلق باشخاص بنماید. در

صورت وقوع خسارت میزان خسارت وارده از طرف هیئت مقرر در ماده ۵۰ قانون برنامه بودجه کشور مصوب

اسفندماه ۱۳۵۱ معین میگردد پرداخت و رأی هیئت قطعی و لازم الاجرا خواهد بود.

رادر این مورد تأیید و تصویب کرد.

اینک گزارش آنرا بمجلس شورای ملی تقدیم میدارد.

مخبر کمیسیون دادگستری - علی احمد خورشید

گزارش شور اول از کمیسیون کشور

بمجلس شورای ملی

کمیسیون کشور در جلسه ۲۶/۱۰/۱۳۵۳ با حضور

نمایندگان دولت لایحه مربوط بتأسیس شرکت راه آهن زیرزمینی تهران و حومه را مورد رسیدگی قرارداد و مصوبه کمیسیون امور استخدام و سازمانهای اداری را در این مورد تأیید و تصویب کرد.

اینک گزارش آنرا بمجلس شورای ملی تقدیم میدارد.

مخبر کمیسیون کشور - رضا سجادی

رئیس - کلیات لایحه مطرح است آقای جعفری

بفرمائید.

جعفری - جناب آقای رئیس، خانم‌ها، آقایان قبلاً لازم است از دولت حزبی جناب آقای هوبدا که هر روز در اجرای نیات شاه‌شاه آریامهر رهبر عالیقدر و خردمند ملت ایران قدم‌های مثبتی به جلو برمیدارد و در حل مشکلات موفق تر میشود تشکر و قدردانی شود.

امروز نیز یکی دیگر از لوايح مهم دولت در مورد ایجاد راه آهن زیرزمینی تهران و حومه که بطور قطع از تصویب اکثریت قاطع نمایندگان محترم مجلس خواهد رسید.

با ایجاد راه آهن زیرزمینی که امید است در اسرع وقت آغاز و در کمترین مدت بهره برداری از آن شروع شود، در جابجا کردن مردم و تأمین رفاه استفاده کنندگان از آن در شهر وسیع تهران بسیار مؤثر و مفید و با صرفه و اقتصادی خواهد بود. بدیهی است در سبک کردن ترافیک اتومبیل‌ها در داخل شهر نیز مؤثر میباشد.

شهرداری تهران و عوامل آن خصوصاً جناب آقای دکتر نیک‌بئی که سالها است در سمت شهردار تهران انجام وظیفه نموده با آگاهی کامل به همه مسایل تهران خصوصاً خواسته‌های مردم و تسلطی که به شهر تهران دارند بطور قطع در پیاده کردن این طرح در اسرع وقت خصوصاً با تسهیلات مالی و فنی موجود موفق خواهند شد.

بنده مدت ۶ سال است مطالعات وسیع و بی‌گیری در این مورد و همچنین ترافیک را شروع کرده‌ام. و با کسب اطلاعات بیشتر از مطلعین امور و بررسی وضع موجود خیابان‌های شهر تهران و همچنین مترو بین شهرها در جاده‌های خارج از شهری، اقدام به تهیه و جمع‌آوری مشکلات ترافیک و ارائه راه حل برای آن نموده که از لحاظ درج در صورتجلسه خلاصه‌ای از آن را بعرض میرسانم.

در حال حاضر تعدادی در حدود یک میلیون دستگاه وسیله نقلیه مردم و مایحتاج کشور را حمل و نقل میکنند. تعداد ۶۹۸۲۸۶ دستگاه از این تعداد در خیابان‌های تهران و حومه بکار مشغولند و بسا توجه به اینکه سطح زندگی و درآمد مردم بالا رفته خرید و سائط نقلیه روز بروز بیشتر شده و خواهد شد. در حال حاضر وضع رانند و رانندگی

با این تعداد اتومبیل طوری است که هم راننده از وضع عبور پیاده و پیاده از طرز رانندگی راننده و رانندگان از وضع رانندگی یکدیگر وحشت دارند بطوریکه همیشه با ترس و عدم اطمینان از طرفین، جلو، عقب از ساعتی که پشت فرمان می‌نشینند تا موقع پیاده شدن با ناراحتی و عدم اطمینان رانندگی میکنند، خصوصاً اکثر رانندگان

در زمان رانندگی به افکار خود مشغول و در فکر مسایل زندگی روزانه خود هستند، از طرفی عده‌ای از رانندگان از حق قانونی خود تجاوز کرده نسبت به سایر رانندگان بی‌اعتنائی و بی‌توجهی نموده و بهیچ وجه احترام متقابل را مراعات نمی‌نمایند، چه بسا اتفاق افتاده شدیدترین تصادف در اثر بیان جمله معذرت خواستن و یا به بخشید موضوع ختم و بالعکس بعلت عدم مراعات احترام متقابل موضوع ساده‌ای چنان پیچیده و ناراحت کننده میشود که علاوه بر سدمعبر و اخلال در امر ترافیک موضوع به جدال میکشد، تردوسیله‌های نقلیه در تهران و جاده‌های خارج شهری با کم توجهی به اصول و مقررات قانونی راهنمایی و رانندگی و وضع موجود خیابان‌ها

بصورتی در آمده که امر ترافیک را مختل و باعث بی‌نظمی و ناراحتی مردم (سواره و پیاده) شده است اقدام پلیس راهنمایی و رانندگی هم بعلت عدم هم‌آهنگی مردم و دستگاه‌هاییکه بطریقی با امر ترافیک ارتباط دارند بطور

قطع مؤثر واقع نمیشود، این هم آهنگی میبایستی بهرنحو ایجاد شود، در غیر اینصورت وضع ترافیک بدتر از حال شده و بهمان شکل که ما از گذشتگان انتقاد میکنیم نبایستی به مسایل زمان خود بی‌توجه باشیم و برای آیندگان مشکلی باقی بگذاریم بدینجهت لازم است برای بهبود امر ترافیک از هم اکنون اقدام به تهیه طرح‌های کوتاه مدت و درازمدت خصوصاً از لحاظ شهرسازی و ایجاد خیابان‌های وسیع و راهروهای زمینی و هوائی و مترو و تراموا و بارکینگ‌های مدرن در داخل شهر و تسهیلات لازم و کافی در جاده‌های خارج شهر تهیه و با قاطعیت و بموقع اجرا گذارده میشود.

عوامل و دستگاه‌هایی که در امور شهری و اجتماعی برای کمک به بهبود امور ترافیک مؤثر هستند عبارتند از:

۱- مردم ۲- مأمورین انتظامی (پلیس راهنمایی و رانندگی و پلیس راه) ۳- شهرداری ۴- شرکت واحد اتوبوسرانی ۵- وزارت آموزش و پرورش ۶- وزارت راه و ترابری ۷- وزارت نیرو ۸- وزارت پست و تلگراف ۹- وزارت مسکن و شهرسازی ۱۰- شرکت ملی نفت ایران ۱۱- اصناف و اطاق اصناف ۱۲- شرکت‌های بیمه

در مورد ۱- پیشنهاد میشود: بوسیله تبلیغات وسیع و بی‌گیری از طریق دستگاه‌های ارتباطی جمعی (رادیو تلویزیون) - سینما با نشان دادن فیلم‌های آموزنده و مستند الصاق عکس‌های آموزنده در اماکن عمومی و تهیه بروشور و طرح مطالب آموزنده در جراید و کتب آموزشی و تابلوهای گویا با هم آهنگی وزارتخانه‌های علوم و آموزش و پرورش و دانشگاه‌ها و شهرداری‌ها - تشکیل جلسات سخنرانی در انجمن‌های خانه و مدرسه و انجمن‌های محلی به مردم تعلیمات لازم داده میشود. مردم هم که به سلامت و سرنوشت خود علاقمند هستند رفته رفته به اجرای آن عادت خواهند کرد، در اجرای مقررات شدت عمل از طریق معقول نیز بعمل آید.

در مورد ۲- پلیس راهنمایی و رانندگی و پلیس راه و سایر مأمورین مربوط پیشنهاد می‌شود رسیدگی تصادفات در اسرع وقت و خارج نمودن خودروهای صدمه دیده از مسیر سایر خودروها مرتب بودن چراغ‌های راهنمایی

و رانندگی و سایر علائم مربوط خط کشی خیابان‌ها - گماردن مأمورین در معابر و مأمورین موتورسوار بیشتر در ساعاتی که ترافیک سنگین تر است - از عبور و مرور کامیون‌ها و وسایل باربری سنگین و سبک که موارد مصرفی غیر ضروری شهر را حمل میکنند با تشریک مساعی شهرداری و اطاق اصناف - تهیه آمار سبک و سنگین ترافیک در ساعات مختلف شبانه روز در خیابان‌های شهر و جاده‌های خارج از شهر.

در مورد ۳- شهرداری: شهرداری فراهم کننده تسهیلات روزمره افراد شهر میباشد لازم است سطح شهر بر حسب جمعیت و وسعت به چند منطقه تقسیم و مسئولیت مربوط به هر منطقه به عهده شهردار مربوطه گذارده شود و با در اختیار گذاردن امکانات و ایجاد رقابت بین مناطق و دادن اختیارات و خواستن مسئولیت اجرای صحیح وظایف خواسته شود.

لازم است مسئولین طرح ریزی شهرداری اقدام با ایجاد طرح‌های کوتاه مدت و بلند مدت برای مناطق شهر نموده و اجرایش را به شهرداری مناطق بسپارد و با بی‌گیری و نظارت مستقیم در انجام دادن اجرا کنندگان را باری نمایند.

در مورد ۴- شرکت واحد اتوبوسرانی: این شرکت عامل مؤثری برای بهبود بخشیدن به وضع ترافیک هر شهر میباشد و باید با توجه به جمعیت هر منطقه وسایل حمل و نقل آن فراهم گردد و اتوبوس‌های فرسوده از کار خارج شود اگر کلیه اتوبوس‌ها و کامیون‌ها بطوری تهیه و بکار گمارده شود که لوله آن از سقف اتوبوس یا کامیون بطرف بالا باشد شرکت اتوبوسرانی ضمن تماس به وزارتخانه‌ها پیشنهاد کند تا برای توده کارمندان مربوط از اتوبوس‌های بزرگ و کوچک درستی شرکت واحد استفاده نمایند در خیابان‌های عریض یک خط مخصوص برای رفت و برگشت اتوبوس‌های شرکت واحد و تاکسی تلفنی در نظر گرفته و مشخص شود برای تشویق و استفاده از جوانان دیپلمه که مایل به رانند و داشتن تاکسی و تاکسی تلفنی و رانند اتوبوس باشند امتیازاتی داده شود.

در مورد ۵- وزارت آموزش و پرورش: قسمتهای امور آموزش و برنامه‌ریزی این وزارتخانه با طرح و اجرای برنامه‌های آموزشی مسایل ترافیک برای نوآموزان

و جوانان بطور مؤثری میتواند در امر ترافیک برای زمان حال و آینده کمک‌های سودمندی در سطح مملکت مینماید. بدین طریق که بادر ج مطالب و با چاپ عکس‌های گویایی در کتب آموزشی و پشت جلد کتابچه‌ها وضع ترافیک را بدانها بیاموزند.

در مورد ۶) - وزارت راه و ترابری

باتوجه بوظیفه این وزارتخانه در ایجاد و مراقبت و نگهداری و اداره امور ترافیک کلبه راه‌های کشور میتوان گفت سهم عمده‌ای در امر ترافیک و حفظ سلامت مردم بعهدہ دارد. خوشبختانه امروزه در مملکت، مسئله کمی پول و نبود اعتبار برای توسعه شبکه راه‌های کشور در بین نیست. تهیه ماشین آلات و در اختیار داشتن کادر فنی، تهیه قسمت اول که خرید و تهیه آن از خارج و داخل کشور سربعاً امکان دارد، در مورد آماده نمودن کادر فنی هم با تهیه طرح‌های آموزشی برای تعلیم کارگر ساده و تکنیسینی جهت کار با ماشین آلات و بیانفقه برداری پیاده کردن نقش باهوش و استعداد ذاتی که در کارگر ایرانی وجود دارد با صرف زمان کوتاهی مقدور است

در موارد ۷ - ۸ - ۹ - ۱۰ - وزارتخانه‌های نیرو - پست و تلگرام و تلفن - وزارت مسکن و شهرسازی و شرکت ملی نفت :

باتشریک مساعی و هم‌کاری این وزارتخانه‌ها و شرکت ملی نفت (از لحاظ لوله‌کشی گاز و توزیع مواد نفتی) در بهبود وضع ترافیک و رفع اشکال آن بی‌اندازه مؤثر خواهد بود بدین جهت لازم است وزارتخانه‌های مزبور برنامه کلیه عملیات و زمان ساختمان و حفاری هر سال و سال‌های بعد را با نظر شهرداری تنظیم و بیشتر، شهرداری را در کلیه جریان برنامه‌ها قرار دهند. و با صدور اعلامیه‌های مکرر قبلی مردم را در جریان بگذارند وزارت مسکن و شهرسازی در آینده و حال وظیفه بسیار خطیر و آینده‌نگری را با توجه بمرکز تجمع جمعیت و سایر بافت‌های شهری برای تهیه نقشه‌های شهرسازی و ایجاد مسکن دارد ..

در مورد ۱۱) - اصناف و اطاق اصناف - بطور تقریب دو میلیون نفر زن و مرد تهران و جمعا شش میلیون نفر از جمعیت کشور امور دست‌بندست دادن تدارکاتی مایحتاج

مردم را بعهدہ دارند این تعداد نفر کارهایی را باید در شبانه‌روز انجام دهند و مواد مصرفی مردم را از محل تولید به شهرها وارد و به مصرف کننده برسانند در امور ترافیک اثر خوب و بد و مؤثر میگذارند. لازم است اطاق‌های اصناف برای انجام امور تدارکاتی شهری، با بررسی‌های قبلی برنامه‌های جامعی تدوین و با ساعاتی از شبانه‌روز را بانظر شهرداری و مسئولین امور ترافیک شهر تعیین نمایند، و اتحادیه‌های صنفی مسئولیت اجرای آن را از اعضاء خود بخواهند.

در مورد ۱۲) - بیمه گذاران (شرکت‌های بیمه) با فراهم نمودن تسهیلات بیشتر برای مشتری‌ها و متکی به اصل رعایت صداقت و قبول اظهارات صدمه دیده در بهبود ترافیک اثر بسیار دارند امیدوارم مطالبی که بعرض رساندم در حل مشکل ترافیک مؤثر واقع شود متشکرم (احسن).

رئیس - آقای سعید وزیری بفرمائید.

سعید وزیری - بنده خیلی معذرت میخواهم هنوز دو دقیقه از عرایض قبل از دستور من نگذشته که به بهانه این لایحه که اکنون مطرح شده است مزاحم همکاران میشوم و باز هم عرایضی می‌کنم، مقداری از آنچه را که من میخواستم عرض کنم دوست عزیزمان آقای جعفری فرمودند و بنده خیال می‌کنم همکاران عزیز بابتنده موافق باشند که طرح این لایحه در مجلس شورای ملی، یعنی بواقعیّت و بحقیقت پیوستن رؤیا و یا لا اقل آرزوی شبه عقده و کمپلکس مترو داشتن، والان که این لایحه مطرح میشود در واقع رفع این عقده ظاهر آ میشود و کار بسیار مهمی انجام میگردد خیال میکنم همکاران محترم امروز را یکی از روزهای خوب این دوره قانون‌گذاری تلقی میکنند. امروز ما غالباً این جا بعلت مسافرت‌هایی که بخارج میکنیم و با مطالبی که در روزنامه‌ها میخوانیم و مطالبی که میشنویم یکی از نشانه‌های رشد و ترقی بعضی از ممالک را در این میدانستیم که پایتخت آنها یا یکی از شهرهای مهمشان مترو دارد البته داشتن مترو و این وسیله خیلی مهم و ارزنده رفت و آمد مردم شهرها واقعا ممکن است نشانه رشد تلقی بشود اما بهرعلتی که هست و از هر دو جهت ما خوشحالی میکنیم یکی داشتن مترو و داشتن این نوع وسائل جدید که حکایت از تکنولوژی جدید در مملکت ماست و

یکی اینکه می‌بینیم که امروز ما یک امکاناتی داریم و صحبت از ایجاد مترو و میان می‌آوریم و قانون برایش میگذاریم و این حکایت از آن دارد که بآن حد از رشد تکنولوژی جدید رسیده‌ایم ولی بنده فکر میکنم مهم‌ترین جهت این مسئله که قابل تأمل و تقدیر است این است که مادرآمدهائی را که از نفت بدستمان می‌آید بمصرف رفاه‌مندی میرسانیم این مسئله اهمیت دارد و این حائز اهمیت بسیار است که ما یکبار دیگر متوجه عظمت کاری باید بشویم که شاهنشاه آریامهر در راه استیفای کامل و واقعی حقوق ملت ایران از منابع ثروتش اقدام فرمودند و امروز این توفیق نصیب ملت شده است (احسن) وقتی این مسئله در کمیسیون مطرح شد یکی از معاونین محترم وزارتخانه‌ها احساس کردیم که بعلت شاید آشنا نبودن و تازه آمدن بحیاط پارلمانی مجلس بنظرشان کمی عجیب آمد که چطور چنین مسئله‌ای در کمیسیون مجلس با چنین صراحت مطرح میشود و بنده خوشوقت شدم این تجربه را بدست آوردند که اگر این مسائل در مجلس مطرح نشود و گفته نشود در کجا باید گفته شود بنده در آنجا دو مطلب را تذکر دادم که هر دو را لزوماً این جاتکرار میکنم یکی وجود انجمن شهر است در تهران. شهر تهران انجمن شهرداری وقتی شهرداری میخواهد مترو یا هر نوع تأسیسات شهری دیگری بوجود بیاورد این در جزو اختیارات و وظایف انجمن شهر است که لزوماً به آنها رسیدگی کند وقتی این مسئله گفته شد معاون محترم وزارت کشور این مسئله را مطرح کردند که بعلت پیشنهاد این امر در مجلس و کسب اجازه از مجلس بعلت مسائلی است که بتبع ایجاد مترو بین شهرداری و مردم و صاحبان حقوق و صاحبان خانه‌ها بوجود خواهد آمد و این مجلس است که مرجع اعطای چنین مجوزی است که بتواند در راه حقوق مردم با مردم روبرو بشود و این در اختیار انجمن شهر نیست البته این قانع کننده بود اما چرا مسئله را دوباره این جا طرح میکنم. از نقطه نظر اینکه حتماً برای احداث کانال‌های زیر زمینی مترو که از زیر خانه‌ها و مستحذات مردم میگذرد مجلس باید اجازه بدهد این درست است و بهمین علت هم این لایحه بمجلس آمده است اما من این جا اعلام میکنم و مجلس هم یقیناً معتقد است که این مسئله سلب حق از انجمن شهر

نمیکند که در احداث مترو یا هر نوع تأسیسات شهری دیگر دخالت کند این حق انجمن شهری است (صحیح است) و این باعث آن نمی‌شود که نه انجمن شهر خود را بری الذمه تلقی کند با تصویب این قانون و نه مجریان تصور کنند که با تصویب این قانون دیگر نیازی به انجمن شهر نخواهد بود (صحیح است) ولی از نظر اینکه این لایحه به مجلس آمده بسیار کار صحیحی بوده و یقیناً این حق مجلس بوده است که چنین مجوزی را بدهد و با کمال خوشحالی هم میدهد یادداشتی آقای کمالانی مرقوم فرموده اند که در قانون اساسی هم این مطلب صراحت دارد که ایجاد راه آهن باید با اجازه مجلس باشد بلی این مسئله هم صحیح است. یکی از آقایان که از طرف دولت و شهرداری آمده بودند تذکر دادند که این مجلس است که حق دارد این اجازه را بدولت یا بشهرداری یا بهر مرجع دیگری بدهد که چنین کاری را انجام بدهد بهر حال بنظر من احقاق حقوق مردم مهمتر بود ولی این مطلبی را هم که شما مرقوم فرمودید صحیح است مسئله‌ای را که در این رهگذر باید یاد آور کنم این است که ما نفتمان را و منابعمان را با هوشیاری و درایت و قدرت ملی و با رهبری بسیار دقیق و واقع‌بینانه رهبر بزرگ ملت ایران و اداره اش را کلا بدست گرفته‌ایم حالا پول داریم در حدی که نه تنها رفاه‌مندی و وسائل رفاه زندگی ملی را تأمین میکنیم بلکه با کمال سعه صدر و بلند نظری، اعلام میکنیم که برای جلوگیری از ورشکستگی و افلاس مؤسسات کشورهای صنعتی و غیر صنعتی کمک میکنیم اما تنها داشتن پول و گذاشتن آن در اختیار دستگاههای اجرائی کافی نیست که اطمینان حاصل کنیم تأسیساتی را که بوجود می‌آوریم درست و صحیح بوجود می‌آید و درست و صحیح اداره میشود بنده بعنوان یک همشهری خوش حساب باید حساب با شهرداری سرو کاری ندارم و تا بحال با شهرداری تهران تماس نداشتم و ندارم ولی میتوانم بعنوان یک همشهری عادی و معمولی عرض کنم که گاهی از اوقات کارهایی در زمینه وظایف شهرداری نه تنها شهرداری تهران بلکه تمام شهرداریها بچشم می‌خورند که موجبات تردید مردم را فراهم میکند.

(احتشامی - موجبات یأس مردم را) نه آقای

احتشامی با کمال اعتقاد عرض میکنم و تردید ندارم که اکثریت قریب به اتفاق ملت ایران هم اینطور فکر میکنند که زمان برای ملت ایران زمان بآس نیست و زمان امید هاست بنده صحبت از يك مأمور میکنم و لی ملت ایران در احساس و قضاوت های قلبی اکنون در اوج امیدواری است و من این عرض را بهانه کردم که یکبار دیگر مسئله این امید را تأیید و تأکید کنم و برای همین است که وقتی يك باران یا يك برف میآید مسئله غافل گیر شدن شهرداری دیگر قابل قبول نیست و این دلیل بآس ملت نمی تواند باشد بدلیل اینکه سعیدوزیری ها و احتشامی ها این حرف را میزنند این باعث امید ملت است برای اینکه يك رهبر بزرگ در بالا هست که تمام وسائل رفاه و راحتی و سعادت آنها را میآفریند و افراد دیگری هستند که در این سطوح نظارت میکنند تا ما به هدف نهائی برسیم و همینطور که عرض کردم دیگر نمی شود گفت که غافل گیر شدیم دولت پول دارد و در اختیار شهرداری میگذارد اجازه میدهد که به هر صورتی که دلش میخواهد خرج کند و اداره کند و آن کسانی که بعنوان مهندس و مقاضعه کار و مجری در این پروژه دست اندر کار خواهند بود باید بدانند در درجه اول ۳ میلیون نفر مردم تهران ناظر اجرای این پروژه هستند و در درجه دوم بیش از ۳۳ میلیون نفر ملت ایران ناظرند و در درجه بالاتر چشمان بصیر و بینای رهبر ملت ایران در اینکار نظارت میفرمایند که این دست آورده های پیروزمندانه ای که ما در رهگذر استیفای حقوق ملت ایران از نفت بدست آورده ایم و دست آورده های پیروزمندانه دیگری که از رهگذر قبول جذب و درك تکنولوژی مدرن بدست آوردیم بعلت ندانم کاریها یا سستیها و یا غفلت ها یا حتی کم دانشیها که قاعدتاً پیش می آید گرفتار اشتباهات نشود و این مطلبی نیست که مترو کشیده بشود و ما فقط دلمان خوش باشد که در قانون تصویب می کنیم که خساراتی را که بر مستحذات مردم وارد میشود جبران کنیم، مستحذات مال مردم ایران است و پول هم مال ملت ایران است در این میان نقش عناصر اجرا باید دقیقاً روشن شود که دادن پول ملت ایران در قبال آن مستحذات ملت ایران در اینجا نقش دیگری دارد و آن عبارتست از بهترین نحوه

اجرای این برنامه ها و بهترین نحوه استفاده از شرایط زمانی این مملکت است که یکبار دیگر نمی شود مترو درست کرد باید از اول درست کرد و اینکه مترو خراب شد یا اتوبوس از آن رد شد و موجب خرابی شد این اشتباهات در ممالک دیگر هم هست همانطور که مادر استیفای حقوقمان تازه کار هستیم، همانطوریکه در تکنولوژی مدرن تازه کار هستیم، در اجرای این پروژه ها نیز تازه کار هستیم و این مهندسين و مجریان ما گاهی که مرتکب اشتباه میشوند و طاق يك کانال پائین یا بالا میشود قابل گذشت است و مال مملکت خودمان است ولی در احداث اینگونه کارهای بزرگ باید به مهندسين و مجریان امر تذکر لازم داده شود و این قابل تردید نیست و باید توجه شود که این مسائل هم وجود دارد همانطور که مجلس شورای ملی با خوشحالی و افتخاری که چنین امکاناتی نصیب مملکت شده و بحق شرافتمندانه و این شرافتمندان در نتیجه رهبری های شخص شاهنشاه که با کمال مردانگی و واقعاً وطن پرستی و مردم دوستی مملکت را طوری رهبری میفرمایند که این پولهای ملت ایران صرف رفاه ملت ایران میشود، باید یادآوری کرد که تحصیلات مجانی در مدارس و دادن يك وعده غذای مجانی بشاگردان و با احداث مترو و سایر وسایل رفاهی در واقع چیزهای کم و کوچکی نیست، اینها را اگر از يك طرف میگوئیم که با پول نفت بدست آوردیم در واقع کار بزرگی است بنظر من و ملت ایران کار بزرگتر و شایان تشکر تر و قابل توجه تر این است که این درآمدها صرف رفاه و آسایش ملت ایران میشود و من تصور میکنم که در هر رهگذری از زمان که چنین فرصتی پیش میآید میبایستی ملت ایران سپاسگزار باشد و هست و این سخن بدان معنی که نظارت میشود که این کارها درست برای ملت ایران انجام بگیرد همچنانکه مسأله تغذیه بشاگردان بسیار بسیار خوب انجام میگردد و همه شاگردان از اولیاء رضایت دارند، همه متصدیان بیدروی این مسائل و سایر برنامه ها نظارت داشته باشند تا این یکی هم اسباب مشکلی برای مردم بوجود نیآورد (احسن).

رئیس - نظر دیگری در کلیات لایحه نیست؟ (اظهاری نشد) بورود در شور ماده واحده رأی میگیریم خانها و آقایانیکه موافقت خواهش می کنند قیام فرمایند (اکثر

برخواستند) تصویب شد در ماده واحده نظری نیست؟ (اظهاری نشد) پیشنهادات رسیده قرائت می شود.

(بشرح زیر قرائت شد)

ریاست معظم مجلس شورای ملی

احتراماً در لایحه قانون تأسیس شرکت راه آهن زیرزمینی تهران و حومه پیشنهاد می نماید تبصره ۴ بماده واحده اضافه شود.

تبصره ۴ - دولت موظف است ظرف مدت یکسال مطالعات لازم را جهت احداث راه آهن زیرزمینی در شهر اصفهان و همچنین دیگر مراکز استانهائی که احساس می شود راه آهن زیرزمینی در آینده مورد نیاز است انجام و اقدامات لازمه را بعمل آورد.

باتقدیم احترام - سیدعلی صائب

ریاست محترم مجلس شورای ملی

با کمال احترام پیشنهاد می شود در آخر ماده واحده پس از سطر و جمله «و پس از موافقت وزارت کشور، جمله «وزارت نیرو و وزارت پست و تلگراف» گذارده شود. با کمال احترامات فائقه - مهندس عباس زاهدی

ریاست محترم مجلس شورای ملی

با کمال احترام در ماده واحده لایحه قانون تأسیس شرکت راه آهن زیرزمینی و حومه پیشنهاد می شود بعد از جمله «و تأسیسات مربوط به بهره برداری از آن» جمله زیر گذارده شود:

«همراه با ایجاد تأسیسات مربوط بفاضل آب و آب و مجاری مخصوص برق و تلفن».

باتقدیم احترامات فائقه - مهندس عباس زاهدی

ریاست محترم مجلس شورای ملی

محترماً باتوجه باینکه تأسیس راه آهن شهری اعم است از تأسیسات آن در زیرزمین و همچنین احداث آن بشکل مونوریل در روی زمین پیشنهاد می نماید نام شرکت به «شرکت راه آهن شهری تهران و حومه» تبدیل گردد.

باتقدیم احترام - امان الله ریگی

ریاست معظم مجلس شورای ملی

احتراماً پیشنهاد می نماید سطر پنجم تبصره ۲ ماده واحده لایحه قانون تأسیس راه آهن زیر زمینی تهران و حومه بدین شرح اصلاح شود (مبنی بر جلوگیری از ایراد خسارت به اراضی و مستحذات متعلق باشخاص بنماید).

باتقدیم شایسته ترین احترام - امیر عباس جهانی

ریاست معظم مجلس شورای ملی

احتراماً پیشنهاد می نماید تبصره ۱ ماده واحده لایحه قانون تأسیس شرکت راه آهن زیر زمینی تهران و حومه بشرح زیر اصلاح شود:

تبصره ۱ - آئین نامه مربوط بمقررات مالی و معاملاتی شرکت به تصویب مجمع عمومی خواهد رسید و آئین نامه استخدامی پس از تأیید سازمان امور استخدامی کشور و شورای حقوق و دستمزد به تصویب مجمع عمومی شرکت میرسد.

با احترام - علی اصغر مظهری

رئیس - لایحه و پیشنهادات برای شور دوم بکمسیون های مربوط ارجاع میشود.

۸- طرح گزارش شورای اول کمیسیون دادگستری

راجع بمعاملات زمین

رئیس - گزارش شور اول معاملات زمین مطرح است قرائت می شود.

(بشرح زیر خوانده شد)

گزارش شور اول از کمیسیون دادگستری

بمجلس شورای ملی

کمیسیون دادگستری در جلسه ۱۷ دیماه ۱۳۵۳ با حضور آقای مهندس جابری انصاری وزیر مسکن و شهرسازی و آقایان هنرمندی و دکتر بهرون معاونان وزارت دادگستری و مسکن و شهرسازی لایحه شماره ۵۴۱۴۸ - ۱۵/۱۰/۱۳۵۳ دولت راجع به معاملات زمین را که در جلسه ۱۵ دیماه ۱۳۵۳ بمجلس شورای ملی تقدیم و بشماره ۱۴۵۶ چاپ شده است مطرح و با اصلاحاتی بشرح زیر تصویب کرد.

اینک گزارش شورای اول آنرا بمجلس شورای ملی

تقدیم میدارد.

لایحه قانون راجع به معاملات زمین

۱۵۵۵- از تاریخ اجرای این قانون نقل و انتقالات زمین های بدون بنا یا مستحدثات متناسب با مساحت زمین واقع در محدوده خدماتی شهرها و شهرک ها فقط برای یکبار مجاز است و نقل و انتقال بعدی موقوف به ایجاد بنا یا مستحدثات متناسب با مساحت زمین می باشد.

تبصره - معاملات شرطی و رهنی در مورد اخذ وام از مؤسسات اعتباری مجاز برای احداث ساختمان یا فعالیت های صنعتی در زمین مورد معامله و همچنین انتقالات بلاعوض به دولت یا شهرداریها یا وقف بر مؤسسات خیریه عام المنفعه مذکور در بندهای ۷ و ۸ و ماده ۹ قانون مالیاتهای مستقیم و همچنین انتقالات قهری از شمول مقررات این ماده مستثنی است.

ماده ۲۵- ثبت سند انتقال و هر نوع معامله از قبیل صلح و رهن و بیع شرط و اجاره یا از طریق وکالت برخلاف مفاد ماده ۱ از طرف دفاتر اسناد رسمی ممنوع است و در صورت تخلف، سردفتر مسئول به حبس جنحه ای از سه ماه تا یکسال و انفصال دائم از شغل سردفتری محکوم خواهد شد.

ماده ۳- معاملات وزارتخانه ها و مؤسسات و شرکت های دولتی و شهرداریها که برابر قوانین و مقررات مربوط حق خرید اراضی را دارند مشمول ممنوعیت مذکور در ماده ۱ نخواهد بود.

وزارت مسکن و شهرسازی نیز میتواند اراضی مورد نیاز جهت ایجاد واحدهای مسکونی و سایر احتیاجات راه بهای عادلانه روز بموجب قانون برنامه بودجه کشور از مالکان آن خریداری و بهای آن را تا دو میلیون ریال نقد و بقیه را پنج ساله با بهره ای معادل بهره اوراق قرضه و معافیت از مالیات پرداخت نماید.

ماده ۴- دولت میتواند اراضی متعلق بخود را که مورد نیاز بخش خصوصی برای اجرای طرحهای مجتمع های مسکونی و سایر احتیاجات شهری باشد در صورتیکه طرح مربوط به تصویب وزارت مسکن و شهرسازی برسد بر مبنای بهای تمام شده با اجاره و اگذار نماید و یا در مواردیکه ضرورت ایجاب نماید بتشخیص دولت به بهای تمام شده و اگذار کند.

هرگاه مستأجر یا خریدار بخش خصوصی در مدت مقرر طرح مصوبه را اجرا ننماید دولت با اخذ معادل دو سال مال الاجاره مقرر در سند اجاره و یا با کسر بیست درصد از بهای زمین فروخته شده بعنوان جریمه تخلف از شرط - اجاره یا انتقال افسخ خواهند نمود. در صورتیکه مستأجر یا خریدار زمین از فسخ سند خودداری نماید دادستان شهرستان یا نماینده او بجان شینی مستنکف اسناد مریوط را امضاء خواهد کرد.

ماده ۵- کلیه واحدهای مسکونی واقع در محدوده خدماتی شهرها که پس از اجرای این قانون گواهی خاتمه ساختمان آنها صادر میشود از شمول مقررات قانون روابط مالک و مستأجر مستثنی بوده و روابط مالک و مستأجر در مورد این قبیل ساختمانها تابع احکام قانون مدنی و قرارداد تنظیمی بین طرفین خواهد بود.

ماده ۶- اراضی واقع در خارج از محدوده خدمات شهری از تاریخی که داخل در محدوده خدمات شهری تشخیص و اعلام میشود بجز ساختمان دریافت میدارد و همچنین اراضی واقع در محدوده شهرک ها از تاریخ صدور اجازه شهرسازی مشمول مقررات این قانون خواهد بود.

ماده ۷- از تاریخ اجرای این قانون بکلیه نقل و انتقالات قطعی اراضی خارج از محدوده خدمات شهری دو برابر نرخ مقرر در ماده ۲۱۲ قانون مالیاتهای مستقیم و برای دفعات بعد هر دفعه دو برابر نرخ قبلی حق تمبر تعلق می گیرد.

سایر احکام مندرج در متن ماده ۲۱۲ و تبصره آن و ماده ۲۱۳ و تبصره های آن در این مورد نیز جاری خواهد بود.

ماده ۸- آئین نامه اجرای این قانون از طرف وزارت مسکن و شهرسازی و وزارت دادگستری تهیه و با تصویب هیئت وزیران بموقع اجراء گذارده میشود.

مخبر کمیسیون دادگستری - علی احمد خورشید

گزارش شور اول از کمیسیون مسکن و شهرسازی

بمجلس شورای ملی

کمیسیون مسکن و شهرسازی در جلسه ۱۸ دیماه ۱۳۵۳ با حضور آقای مهندس جابری انصاری وزیر مسکن و شهرسازی و آقایان هنرمندی و دکتر بهرون معاونان

وزارت دادگستری و مسکن و شهرسازی لایحه معاملات زمین را مطرح و اصلاحات کمیسیون دادگستری را تأیید و تصویب کرد.

اینک گزارش شور اول آنرا بمجلس شورای ملی تقدیم میدارد.

مخبر کمیسیون مسکن و شهرسازی -

مهندس احتشام شهیدی

گزارش شور اول از کمیسیون امور اقتصادی و

دارائی بمجلس شورای ملی

کمیسیون امور اقتصادی و دارائی در جلسه ۱۹ دیماه ۱۳۵۳ با حضور آقای مهندس جابری انصاری وزیر مسکن و شهرسازی و آقایان هنرمندی و دکتر بهرون معاونان وزارت دادگستری و مسکن و شهرسازی لایحه معاملات زمین را مطرح و با اصلاحاتی که بعداً مورد تأیید کمیسیون دادگستری قرار گرفت لایحه را تصویب کرد.

اینک گزارش شور اول آنرا بمجلس شورای ملی تقدیم میدارد.

مخبر کمیسیون امور اقتصادی و دارائی -

امان الله ریگی

رئیس - کلیات لایحه مطرح است آقای خورشید بفرمائید.

خورشید (مخبر کمیسیون دادگستری) - در ماده ۷ بعد از کلمه «اراضی» کلمه «باید» در چاپ افتاده است خواهش می کنم اصلاح بفرمائید.

رئیس - اشتباه چاپی است اصلاح میشود، آقای فرهاد پور بفرمائید.

فرهاد پور - با اجازه مقام ریاست و همکاران محترم در زمینه لایحه ای که در حقیقت می شود گفت اهمیت فوق العاده زیاد در تأمین مسکن عمومی دارد با استفاده از یک ضرب المثل فارسی می گوید ضرر را از هر کجا که بگیری استفاده است بنظر من با همه تأخیرها باید از اولیای وزارت شهرسازی و مسکن و رئیس محترم دولت من باب توجه باین مسئله مهم تشکر کرد چون لایحه ای که امروز مطرح است بصورتی تقریباً کافی زمین را از حالت یک کالای تجاری خارج می کند، مسئله ای که ما بعداً کثر زیان تجاری بودن زمین را در چند سال گذشته کشیده ایم

و بعد کافی صدمه با اقتصاد مملکت ما وارد شده و من شخصاً من باب اینکه در لایحه بمقداری از تذکراتم که در بودجه سال ۵۴ در مورد مسکن دادم توجه شده است تشکر می کنم. ملاحظه میفرمائید که رویه جناح مخالف و گروه پارلمانی مخالف در زمینه لوایح و برنامه های دولت آنچنان رویه ای است که آنچه را که خوب است می گوئیم خوب است و آنچه را هم که نقص دارد نقایصش را می گوئیم و هر وقت بدون تعصب قبول می کنید تشکر می کنیم در زمینه این لایحه هم تذکراتی هست که عرض خواهم کرد و این تذکرات در جهت رفع مشکلات و ارشاد است چون عقیده دارم که همه باید دست بدمت هم بدهیم و مشکلاتی را که در برابر مردم بی مسکن برای داشتن یک کاشانه متناسب وجود دارد از جلوی پای آنها بره داریم این لایحه در زمینه غیر تجاری کردن زمین اثر مفید دارد ولی در جهت تشویق سرمایه گذاری برای خانه سازی در این لایحه هیچ گره گشائی و مشکل گشائی من نمی بینم متأسفانه باید عرض کنم هدف اصلی و کلی ما تأمین مسکن است البته برای تأمین مسکن یکی از اشکالات بالا بودن قیمت سرسام آور زمین بوده که با وجود این لایحه ضابطه ای در این امر پیدای شود ولی مشکل بی مسکنی منحصر باین مطلب نبوده و نیست در صورتیکه بنظر ما برای تحقق کلی هدف ضرورت دارد که سایر مشکلات را هم پیش بینی بفرمائید سال گذشته از طرف وزارت شهرسازی و مسکن آنروز، لایحه ای با فوریت بساحت مقدس مجلس شورای ملی تقدیم شد، لایحه ای که نمایندگان اکثریت از آن بعنوان مسکن در مسکن اسم بردند و شاید برای اولیای آنروز وزارت آبادانی و مسکن این عنوان مطلوب نبود و ما بعد از یکسال می بینم که حتی خاصیت مسکن را هم نداشت این سابقه را از این نظر عرض می کنم برای اینکه در مواردیکه فکر میکنید مشکلاتی را حل می کنید راه حلی پیدا کردید و بمجلس می آورید اگر تذکراتی داده می شود آنطور متعصبانه رویش نایستید از معاون وزارت دادگستری سؤال می کنم که آیا لایحه تثبیت مال الاجاره واقعاً صددرصد خلاف نظرتان نبود؟ آیا در دادگستری میزان دعاوی را بالا نبرد؟ در صورتیکه ما لایحه را بصورتی تصویب کرده بودیم که لااقل برای مدتی دعاوی

متوقف شود و میزان مال الاجاره برای اجاره نشین بطور سرسام آوری بالا نرود در این لایحه هم مسأله زمین باینصورت حل شده است اما مسأله رفع مشکلات مردم برای ساختمان حل نشده است، امروز یکی از مشکلات مردم اگر زمین بدست بیاورند و پول هم برای ساختمان داشته باشند گرفتن پروانه ساختمان است که متأسفانه از هزار و یک بند و دو هزار شرط علی الظاهر برای بهبود کار مردم باید بگذرند و با همه اینها شما در روزنامه ها می خوانید که دو ساختمان ۴ طبقه در دست ساختمان که قطعاً جواز و نقشه هم در دست داشتند و پلیس ساختمان هم نظارت کرده در آرایش شهر خراب می شود و دو کارگر هم در آنجا میبرد که من در این مورد سؤالی از دولت دارم که تقدیم مقام ریاست می کنم (سؤال را بمقام ریاست تقدیم کردند) که روشن شود منظور از این همه مشکلات برای پروانه ساختمان هدف چیست وقتی شما در روزنامه ای می خوانید که فلان پیرمرد باز نشسته تمام ذخیره عمرش را میدهد و خانه ای میخورد و این خانه بجای اینکه جای آسایش دوره پیری او باشد گور او و زنش می شود مسئولش کیست؟ مابایستی در قبال تأمین زمین و در قبال رفع مشکل زمین مشکلات ساختمانی را از یکطرف و کنترل و نظارت مقامات مسؤل را برای حفظ حقوق مردم و جان مردم از طرف دیگر فراهم کنیم. مسأله لوث بودن مسئولیت، جناب آقای دکتر المونی که اکثریت را اداره میفرمائید بین يك وزارتخانه ای که اخیراً اسمی هم باور داده اید در جهت وظیفه اش یعنی شهرسازی و مسکن، که باید همه امکانات فنی در اختیار آنها باشد باشهردارها که قطعاً چنین قدرت فنی در اختیار ندارند فقط بشهرداری تهران نگاه نکنید در تمام شهرها این امکانات نیست در خود تهران هم خیلی از امکانات عملانیست برای تأمین مسکن و لوث بودن این مسئولیت بین شهرداری و وزارت شهرسازی و مسکن که مسأله مهمی است این همه طرح و نقشه های جامع را به بینید و بهر حال تصمیمی بگیرید و یکی از دودستگاه را مسؤل بشناسید و امکان بآنها بدهید و نیروی انسانی در اختیارش بگذارید و از این دستگاه مسؤل بخواهید که در قبال این مقدار سرمایه گذاری و در مقابل هر حقی که

هر آدمی دارد که وقتی يك خانه ای را میخورد بداند که این ساختمان بر اساس ضوابطی ساخته شده و چون عمر استهلاکش تمام نشده می تواند با اطمینان در آن بنشیند، امروز چه کسی در يك خانه بسازد و بفروش میتواند با اطمینان بنشیند، مسأله چند سال گذشته را بنده ایراد نمی گیرم ولی می گویم در این ۴ سال که میگوئید پلیس ساختمان دارید چرا در حال ساختمان باید فرو بریزد چه دستگاهی کنترل می کند که از این نوع پائین آمدنها و فروریختنها جلوگیری کند چه ضابطه و کنترلی هست اگر مسئله را برگردانید بچند سال گذشته بنده ایراد نمیگیرم ولی در این چهار سال که می گوئید پلیس ساختمان دارید ساختمان نیمه تمام ۴ طبقه چرا بایستی در حال ساختمان فرو بریزد چه ضابطه ای هست چه دستگاه و سازمانی کنترل و جلوگیری می کند از پیش آمدهائی نظیر این؟ بفقیده من برای تأمین هدف تأمین مسکن همراه با تسهیلات و لایحه بسیار مفیدی که دولت در زمینه از بورس خارج کردن زمین تقدیم مجلس کرده بایستی تصمیمات منطقی عملی در جهت تحقق هدف همزمان با آن لایحه گرفته شود مشکل سوم مشکل مصالح ساختمانی است بهیچوجه منطقی نیست که مازمینی را از گردش معاملات خارج بکنیم ولی در زمینه مصالح ساختمانی آنقدر کمبود داشته باشیم که تحقق تأمین مسکن برای هر فردی که سرمایه دارد در زمین دارد در گر و مشکلات عدیده ای باشد که جلوی پای آن مردم قرار گرفته باین منظور فکری نمی کنم لایحه ای که تقدیم ساحت مقدس مجلس شورای ملی شده از نظر اساس فکر و از نظر فلسفه مطلب بسیار مفید و لازم است و شایان تقدیر است. البته در این لایحه باید نسبت بر رفع مشکلاتی که جلوی پای مردم از نظر ساختمان است احکامی داده بشود و توجهی بشود مسأله دیگری که تذکر آن را لازم میدانم نمیدانم چرا فکری را وقتی قبول می کنیم آخرش يك اگر و مگر می گذاریم فکر و انگذاری زمین های دولت را بصورت فروش بنده مودود می شناسم و در مقابل فکر و انگذاری زمین بصورت اجاره را بسیار مفید و یکی از عوامل تسریع تأمین مسکن می شناسم چون بهر حال وقتی هر سازنده و هر خریداری قیمت زمین نوبی قیمت مسکن اش

نباشد طبعاً قدرت خرید او با قیمت آن ساختمان نزدیکتر میشود بنابراین با قبول اصل اجاره دادن زمینهای دولتی و حذف این اگر و مگر آخر ماده ۴ يك اصل کلی را قبول کنید هر زمین که بکبار بمالکیت دولت درآمد حالا یا از زمینهای وقفی یا از زمینهای مورد تجاوز یا در اختیار گرفتن زمینهای بایر و مرتع و ملی و غیره و با دست گذاشتن روی زمینهای بایر و یا خرید زمینهایی که بالضروره می خرید بهر صورت که زمین بمالکیت دولت درآمده است اگر این را دیگر نفروشید از توی عرضه تجارتنی و بازار تجارتنی خارجش کنید بصورت اجاره برای هر فرد و هر برنامه و هر نقشه عمرانی شخص فردی، حقوقی یا هر کس دیگر میتواند واگذار کنید چون هر کسی وقتی سرمایه گزاری میکند در تأمین مسکن، چه برای خودش چه برای فروش وقتی قیمت زمین مطرح نباشد سرمایه گزاری در این کار امکان ایجاد مسکن بیشتری میدهد. برای اینکه ساختمان بیشتری کنید، چون قدرت مالی يك فرد محدود است و اگر بخواهد پنجاه درصد این را بدهد برای قیمت زمین مسلماً باز احتمال دارد مسئله زمین بازی پیش بیاید و چند سال دیگر می بینیم که باز يك سوء استفاده هائی در آن خواهد شد نتیجتاً پیشنهادی در زمینه حذف قسمت آخر ماده ۴ تهیه کردم که تقدیم می کنم و امیدوارم با تذکراتی که دادم و یادآوریهائی که کردم وقتی که این حسن نیت و تأمین مسکن هست و این علاقمندی بهمکاری برای رفع چنین مشکل بزرگی که در زیر پای مردم وجود دارد مورد توجه و عنایت همکاران محترم در گروه اکثریت قرار بگیرد و لایحه موجود به کیفیت اصلاح می شود که در جهت یافتن هدف های اساسی که تأمین مسکن است مفید واقع بشود و مشکلی در مقابل افراد باقی نماند. (احسن).

رئیس. آقای دکتر متین بفرمائید.

دکتر متین. جناب آقای رئیس، نمایندگان محترم، امروز لایحه قانونی معاملات زمین که یکی از بهترین لوائح قانونی و یکی از اوراق کارنامه زرین خدمتگزاری دولت هویدا است در ساحت مقدس مجلس شورای ملی شور اول را طی می کند نمایندگان محترم بخوبی مستحضر هستند که این لایحه و قتیکه از طرف دولت

خدمتگزار تقدیم شد همه نمایندگان چه اکثریت و چه اقلیت با خوش بینی و سعه صدر از این لایحه استقبال کردند و آینده بسیار خوبی را برای امر مسکن پیش بینی نمودند. برای بررسی این لایحه کمیسیونهای سه گانه دادگستری و مسکن و شهرسازی و امور اقتصادی و دارائی و با صرف وقت زیاد تشکیل جلسات متعدد کار خود را آغاز کردند و اینک گزارش شور اول آن را برای طرح در مجلس شورای ملی تقدیم نموده اند بنده در کلیات این لایحه که الآن مطرح است مطالبی که مربوط می شود بواقعیات و وضعیت این زمینها و این قانونی که مربوط بزمین است و در آینده چه نقشی از لحاظ تهیه و تأمین مسکن برای کسانی که میخواهند مسکن تهیه کنند فراهم می کند مطالبی بعرض می رسانم خوشوقتیم که نماینده محترم اقلیت جناب آقای فرهادپور این لایحه را ستودند و از این لایحه تعریف کردند و این لایحه را از لحاظ اینکه برای همیشه به مسئله زمین بازی و بورس بازی و اسپکولاسیون Speculation و فروختن زمین به قیمتی که قیمت واقعی نیست خاتمه میدهد مفید دانستند بنده از ایشان تشکر می کنم این يك واقعیتی است که همه مردم و همه نمایندگان اقلیت و اکثریت و با توجه باینکه خود نمایندگان محترم از وقتیکه این لایحه تقدیم شد در بیرون آنعکاس خوب این لایحه و اثرات عالی و ثمر بخش آن را از زبان مردم شنیدند، از زبان قاطبه مردم که مسکن ندارند و یا امکاناتی و پولی دارند که مسکن تهیه بکنند ولی بعلت گرانی سرسام آور زمین قادر نیستند که آن پول را برای خرید زمین بدهند و بعد هم هزینه ساختمان را داشته باشند اهمیت فوق العاده مفید این لایحه را شنیدند باید نکته ای را عرض کنم که این لایحه مربوط بزمین است و به هیچوجه مربوط به صنعت خانه سازی نیست بدلیل اینکه چندی قبل دولت خدمتگزار هویدا بودجه عظیمی را که تقدیم کرد و از تصویب قوه مقننه گذشت وزارت مسکن و شهرسازی و چندین وزارتخانه دیگر هم مأمور شدند که مسأله مسکن را حل کنند و برای مردم خانه بسازند و انواع امکانات و وسایل را فراهم بکنند که مردم بتوانند با پول کم خانه بسازند به همین دلیل بود که مادر آن لایحه بحث از رفاهی بودن بودجه می کردیم

و امروز هیچ مسأله‌ای از لحاظ رفاهی برای مردم در مملکت ما مهمتر از مسأله مسکن نیست (صحیح است) در اجتماع پیش رفته‌ای مثل اجتماع ما بالاتر از مسأله مسکن و داشتن مسکن و خانه برای تمام طبقات وجود ندارد. ملاحظه بفرمائید چه رقم عظیمی در بودجه پیش بینی شده که وزارت مسکن و شهرسازی و دولت در مقام عقد قرارداد با شرکتهای بزرگ خانه سازی در کشورهای اروپائی و آمریکائی است و بزودی خانه‌های زیادی ساخته خواهد شد و تعداد زیادی از این خانه‌ها پرفابریکه Prefabrique خواهد بود خانه‌های پیش ساخته‌ای که در پیشرفته‌ترین کشورهای دنیا و در قشنگترین خیابانهای آن بنا می‌شوند و از آن استفاده می‌کنند و راحتی کاملی در آن خانه‌ها احساس می‌شود بنابراین باید بعرض همکار عزیزم برسانم که این دو برنامه از هم جداست و باهم نباید اشتباه بشود و باز فرمودند که دو تا ساختمان دو طبقه خراب شد بنظر من آنها ارتباطی باین لایحه و مسأله زمین ندارد وقتی در تهران ۶۵ هزار کارگاه ساختمانی باشد از بناهای ۲۰ طبقه تا دو طبقه مشغول ساختمان باشند احتمال دارد که در محاسبه ساختمان و در جوشکاری، شاریانت و بالولوله‌های آهنی آن اشتباهی رخ داده باشد و فرضاً ساختمانی خراب شده باشد این اتفاق در همه جای دنیا پیش می‌آید البته من نمیدانم این امر واقعیت دارد یا نه اگر هم قصوری شده مقصر اصلی را مقامات مربوط تعقیب خواهند کرد با توجه باینکه فرمودند آن ساختمانها نقشه و آرشیتکت هم داشته است و اما این مطلب را قبول داشته باشیم یا نداشته باشیم توجه بفرمائید اهمیت این لایحه از کجا است. از سوم شهریور ۲۰ باین طرف ناگهان يك شیشی بك چیزی که موجودیت تجاری و کسی نداشت و کالای تجارتی و کالای مبادلاتی بین ایران و کشورهای خارج نبود و روز بروز بصورت کالای تجارتی در آمده است و يك عده بمعنی خاص کلمه زمین خوار بنده تکرار می‌کنم زمین خوار آنانی که انصاف نداشتند با پولی که داشتند این زمین‌ها را به قیمت‌های کم می‌خریدند و نزد خود نگاه میداشتند و اسپکولاسیون میکردند و محافظت میکردند و چند درختی در آن میکاشتند و بعداً با تفکیک کردن و گرفتن سند مالکیت به محتاجان و آنها بیکه میخواهند

خانه تهیه کنند به قیمت گزاف می‌فروختند با توجه باینکه جمعیت در تهران افزایش پیدا میکرد و احتیاج به مسکن بیشتر احساس میشد احتکار زمین به محکومین زمین اجازه میداد که زمین را به قیمت دلخواه خودشان بفروشند با توجه به جمعیت روز افزون پایتخت و مملکت و تشکیل خانواده‌های جدید بر اثر ازدواج افراد خانواده و همچنین با جلوگیری از مرگ و میر اطفال و بالارفتن خدمتوسط سن و بالارفتن ثروت اشخاص و ایجاد رفاه که امکان میدهد که يك پدر و مادر که چهار فرزند دارند در فاصله زمان کوتاهی هر چهار فرزند ازدواج کنند و احتیاج به خانه و زندگی جداگانه داشته باشند و بعلت داشتن و مکنت و رفاهیت هر کدام آمدند يك واحد فامیلی جدید تشکیل دادند و هر يك میخواهند خانه بسازند بنابراین این افزونی تصاعدی جمعیت و احتیاج بداشتن خانه عده‌ای را و امیداشت بعنوان زمینخوار احتکار زمین بنمایند و از این راه به کشت و کار بپردازند دولت دوطول این ۱۱ سال خدمتگزاری صادقانه خودش در همه این زمینها اقدامات اساسی کرده ولی این بار این اقدام دولت و تقدیم این لایحه قانونی که حضور نمایندگان محترم مطرح است اقدام دامنه دار و مؤثری خواهد بود که جلوی احتکار و بورس بازی زمین را خواهد گرفت و بنده تصور میکنم که دولت برای همیشه به مسئله زمین بازی و مسأله بورس بازی زمین و نگهداری زمین خاتمه خواهد داد زیرا اگر کسی زمینی را خرید نمیتواند آنرا به کسی بفروشد و با واگذار کند که او هم بخواهد (منتقل الیه) بعد از چندی با قیمت زیاده‌تر بیدگیری بفروشد و لذا ابواب همه گونه اعمال و واگذاری بعنوان مختلف و رونق مجدد بازار و تجارت زمین در این قانون انقلابی بسته شده است و زمین فقط فقط برای ساختن و تهیه مسکن بکار خواهد رفت تصور میکنم با این ترتیب در این دوره قانونگذاری نمایندگان مجلس شورای ملی با تصویب این قانون قدم انقلابی دیگری که همیشه همگام با دولت انقلابی بوده‌اند برداشته‌اند (صحیح است) که در تاریخ ثبت خواهد شد. با توجه باینکه تمام کارهای انجام شده دولت خدمتگزار هویدا انقلابی بوده است بنده بخودم اجازه میدهم که به نمایندگان محترم

که این لایحه را تصویب مینمایند تبریک بگویم (احسنت) و مطمئن باشم که بزودی اثرات مفید این لایحه از نظر باین آمدن قیمت زمین بدون تردید هویدا خواهد شد و لذا کسی که میخواهد خانه بسازد میتواند ۳۰۰ یا ۴۰۰ متر زمین به قیمت مناسب تهیه نماید نه اینکه عده‌ای محتکر زمین و زمینخوار بیابند زمینهای محدوده، و غیر محدود را بخرند دیوار بکشند و قطعه بندی کنند و زمینی که متری ۵ یا ۱۰ تومان تمام شده به متری ۵۰ تومان بفروشند این برنامه برای همیشه و این طرز کار با تصویب این قانون برای همیشه از بین خواهد رفت و اما اینکه زمین‌هایی که در خارج از محدوده است، ممکن است در بیرون تعبیر یا تفسیر بشود که زمین‌های خارج از محدوده را به چه صورت باید حفظ کرد. بنده فکر میکنم در آئین نامه‌ای که تهیه خواهد شد، این اجازه را خواهد داد که اشخاص بتوانند در خارج از محدوده احداث باغات بزرگ و فضای سبز بکنند، یا کارهای بزرگ و کوچک مرغداری و گاو داری یا هر نوع عملیات دیگر و احداث کارخانه‌ها و هر عملیات عمرانی که در خارج از محدوده که شامل احتکار زمین نباشد انجام بدهند بشرط آنکه با دیوار کشی روی زمین نخواهند که بعداً با قیمت سرسام آور زمین را به متقاضیان بفروشند و لذا دولت اجازه خواهد داد و تصویب خواهد شد که این امر انجام شود. هر قدر در اطراف کلیات و اهمیت این لایحه صحبت شود کم است و لذا باید بعرضتان برسانم که از توجه خاصی که مردم در خارج به محتوی این لایحه قانونی مهم پیدا کرده‌اند، اطلاع داریم و بطور قطع بعد از شور اول کلیه مواد آن در روزنامه‌ها منعکس خواهد شد. این بارقه امیدی است برای مردم که مطمئناً در آینده نزدیک صاحب مسکن خواهند شد. شما ملاحظه بفرمائید نرم بین المللی قیمت زمین باید ب قیمت بنا باشد و الان قوس صعودی پیدا کرده فرض بفرمائید يك ساختمان ۸ یا ۱۰ طبقه مثلاً در خیابان تخت جمشید در ۴ هزار متر زمین ساخته میشود. وزیر آن را پارکینگ میسازند و این زمین را می‌خرند متری ۲۰ هزار تومان، این صحیح نیست چون در آن صورت باید هر طبقه آنرا ب قیمت سرسام آور اجازه بدهند و بفروشند و لذا با زمین ارزان جلوی گرانی ساختمان و خانه و

مال الاجاره گرفته خواهد شد زیرا قیمت عادلانه و منصفانه زمین در قیمت ساختمان اثر میگذارد در مال الاجاره اثر میگذارد (انوشیروانی - واقعاً اثر میگذارد) بلی اثر میگذارد. بنابراین دولت خدمتگزار با آئین نامه اجرائی این منظور را دارد که قیمت زمین که الان ب قیمت ساختمان است به بقیه تقییل پیدا کند مثلاً خانه‌ای که به قیمت ۶۰۰ هزار تومان تمام شود در وضع فعلی ۴۵۰ هزار تومان پول زمین آن است که در واقع باید ۱۵۰ هزار تومان قیمت زمین آن باشد از اینکه به عرایضم توجه فرمودید سپاسگزارم (احسنت).

رئیس - آقای رامید بفرمائید.

رامید - بنده قصد صحبت در این لایحه را نداشتم مطلب همان بود که جناب فرهاد پور فرمودند، ولی فرمایشات جناب آقای دکتر متین مرا بر آن داشت احساس این وظیفه را بکنم تاروژی که کرسی‌ای بعنوان تربیون مجلس شورای ملی وجود دارد، درست است که نماینده مجلس عضو حزب است ولی قبل از عضو حزب، نماینده مردم ایران است مانمی توانیم وظیفه اصلی را فدای مطلب دوم بکنیم. جناب آقای دکتر متین آنچه در تأیید لایحه فرمودید، همه باشما موافقتد ولی آنچه در تیره تیره مسامحه در تقدیم این لایحه فرمودید پیش وجدان خودتان پس بگیری. مطلب زمین فقط در ایران نیست، در همه جای دنیا هست. در همان ژاپنی هم که سال قبل تشریف بردید هست و نه تنها متری ۲ هزار تومان، بلکه متری ۲۰ هزار تومان هم هست. ولی مسأله سوء استفاده از زمین مطرح است و مسبب و مقصر این امر مطلقاً و منحصرأ در طول تاریخ بعد از شهریور ۱۳۲۰ تا با امروز دولت و بخصوص دولت شماست چرا؟ جناب دکتر متین عرض میکنم چرا اگر فرزندی مبتلا به فلج اطفال شد، که امروزه خیلی صحبت آن هست اظهار خوشوقتی بر این نیست که مثلاً رفیق شیر و خورشید و یک کفش طی برایش گرفتیم مسئول آن فرزند و وظیفه داشته قبل از مبتلا شدن طفل باین مرض، و اکسیژناسیون را پیش بینی کند. چه کسی در این مملکت مسئول بوده که مهاجرت میلیونها نفر از ساکنین شهرستانها را به تهران بر آورد بکند؟ موضوع مسکن آنها را مطالعه بکند؟ گرفتاریهای زمین را پیش بینی بکند؟ سوء استفاده صنف خاص را که بحق فرمودید زمینخوارند و بعضاً

با همکاری برخی مأمورین دولت این وضع را بوجود آوردند جلوگیری نکند. مسئول این کارها من بودم؟ شما بودید؟ کارگر مهاجر خوزستانی بود؟ یا آن ذغال فروش قبلی ما زاندرانی بود که دیگر چون موضوع ذغال منتفی شد برای کارگری به نهران آمده، مسئول او بود؟ جز دولت کی بود؟ جناب آقای دکتر متین، قبول بفرمائید از عرایضی که میکنم مطلقاً قصد حمله کردن باین دولت یا مسئله تعصب حزبی و امثال اینها در بین نیست. يك اصل بالاتر از این مسائل است و آن اصل اینست که این مملکت بارهبری بزرگ شاهنشاه ما می چرخد ولی شما با این مدافعات اصل مسئولیت متصدیان دولت و پیش بینی اینکه این مأمورین يك روزی حتی مورد مواخذه کلامی، آنهم فقط بصورت نکدر قرار بگیرند از بین میبرید مثلاً اگر روزی فرهاد پور نوعی گفت آقای وزیر فلان وزارتخانه این لایحه ۳ ماه دیر شده در حالیکه خود وزیر هم میداند که ۳ سال دیر شده، شما دکتر متین میآید پشت این تریبون میگوید خیلی هم بموقع است دیر شده کدام است؟ مدال هم باید بدهید و این روبه صحیح نیست میلیاردها در معامله زمین سوء استفاده شده، دولت با سکو تش باطراحی هایش، بانوعی همکاری مأمورین جزء و بزرگش دانسته یا ندانسته مسئولش هست. امروز اگر کسانی از این لایحه متضرر میشوند، آن پیرزنی که گول زمین خوار را خورده و رفته خانه اش را فروخته و زمین خریده که ۳ روز دیگر گران تر بشود بفروشد و خانه بزرگتری بسازد. دولت مسئول آن است که اگر از روز اول برای اینکار طرحی داشتیم، لایحه ای داشتیم که این اراضی باین ترتیب قیمتش خواهد بود، امروز نه صحبت سوء استفاده مطرح میشد نه صحبت ضرر آن پیرزن و اما شما که در مطبوعات نشسته اید مخبرین عزیز، ارباب مطبوعات چهی محترم، فقط برای بزرگتر کردن تیر و پیدا کردن خریدار بیشتر مردم را بی جهت در وحشت نیندازید. این هیچ لایحه فوق العاده و انقلابی نیست، فقط لایحه ای است برای جلو گیری از سوء استفاده در معاملات زمین. لذا ما خوشوقتم از این لایحه اینکه آوردید بآن هم رأی میدهم و آنچه زاهم که جناب آقای دکتر متین و جناب آقای فرهاد پور در تأییدش فرمودند باز تأیید می کنیم ولی آنچه که باین مملکت، ب مردم به اقتصاد و در طول این مدت بر اثر دیر آوردن این لایحه بر اثر بی نقشه بودن دولت بر

اثر بی فکر بودن مسئولین تذکر داده شد، بدون اینکه اینجا قصد محاکمه ای باشد که ما بخواهیم رأی صادر بکنیم واقعاً وارد است و این را هم فکر نکنید که اگر جناب دکتر الموتی مثل همیشه تشریف آوردند با انکاء به اکثریت عرایض بنده را با فرمایشات خودشان تکذیب کردند، در مقابل تاریخ و ملت ایران که امروز مسئولیتی داریم که وظایفمان را در راهش انجام دهیم، مطلب لوٹ میشود؟ خیر، تاریخ قضاوت خواهد کرد. طرح جامع و نقشه جامع شهر، نحوه اجازه دادن ساختمان و نبودن مصالح و وضع مسکن که امروز پیش آمده، هر چه هم شما در روزنامه ها خلافتش را بنویسید و هر چه را هم که آقای دکتر الموتی با نطق فصیحش بخواند تیره بکند، تیره نخواهد شد. جناب آقای دکتر متین با بیانات فصیح خودتان فرمودید، بیائیم لایحه را از موضوع مسکن جدا کنیم (دکتر متین - نگفتم جدا کنیم) نمی توانیم اینکار را بکنیم چون زمین در داخل شهر برای مسکن است. اگر اثر این لایحه بمنظور تأمین و تسهیل در تأمین مسکن نیست آنرا پس بگیرد. اگر کسی زمین دارد یا ندارد مجلس، مجلس انقلابی است ولی بهیچوجه ما هیچ عقده شخصی نداریم سعی ما بخاطر تأمین مصالح اجتماع در امر ایجاد مسکن است. جناب آقای دکتر متین پس همانطور که من فرمایشات شما را تأیید کردم اقلاً پیش خودتان گفته های دوست عزیزمان را که در کمال احترام تذکره دادند که برای مسکن این مسائل در پیش است قبول بفرمائید چون، فرادلان ایرانی که به تهران آمده و در سراغ مسکن است و با این همه تبلیغ بنده و شما و دولت و روزنامه در مورد زمین اگر باز شکل مسکنش هیچ تغییری پیدا نکرده باشد ما بآن تردید و ناامیدی و یاسی که دوست عزیز من جناب آقای سعید وزیری فرمودند که در این مقطع از زمان مطرح نکنیم خواهیم رسید. اگر یاس و ناامیدی رایبان نکرده باشیم تخم آن را کاشته اید. پس بیائید حرفهای صادقانه و صمیمانه با سازنده ای که از طرف اقلیت یا اکثریت گفته میشود مورد توجه قرار بدهید. تعصب را کنار بگذارید تا آن یاسی که هیچگاه نباید وجود داشته باشد، بوجود نیاید.

رئیس - آقای دکتر الموتی بفرمائید.

دکتر الموتی - بنده بعکس دوست عزیزم جناب آقای رامبد که خیلی با عصبانیت و با صدای بلند صحبت کردند خیلی با آرامی صحبت می کنم. برای اینکه در محیط مجلس انقلابی که هر روز لوابی از این نوع تقدیم می شود در جهت رفاه و آسایش ملت ایران، عصبانیت مورد ندارد. من فکر میکنم ایشان همانطوریکه اشاره به وجدان کردند هر ایرانی با وجدان که در حزب اقلیت یا اکثریت یا حزب دیگر هست این لوابی که بصلاح ملت ایران است از صمیم قلب تأیید می کند چنانکه خود ایشان در جهت تأیید این لایحه مطالبی فرمودند که بنظر من قابل تقدیر است و این نشان میدهد که مجلس انقلاب همیشه سعی اش اینست که در جهت آسایش مردم قدم برمی دارد ولی من متوجه نشدم چرا آقای رامبد از اینکه همکار عزیز ما دکتر متین با فصاحت و بلاغت از این لایحه دفاع کردند ناراحت شدند. مجلس محل آزادی فکر و آزادی عمل و عقیده است. چطور خود شما که بخودتان اجازه میدید بوجدان پاک ما و خودتان اشاره می کنید چرا فکر می کنید اگر نمایندگان اکثریت میانند و از لایحه دفاع می کنند انگیزه ای در خسار دارد او فکری کند دولت خدمتگزار، که متکی باین اکثریت است يك چنین لایحه ای آورده است که منافع ملت ایران در آن تأمین است منافع اکثریت ملت ایران در آن تأمین است و با کمال رشادت و سربلندی از آن دفاع میکنند، جنابعالی چرا ناراحت میشوید. هر نماینده ای حق دارد از عقیده اش دفاع کند شما چرا عصبانی میشوید. جناب آقای رامبد مملکت ما در حال پیشرفت است هر روز دولت يك لایحه ای برای تأمین منافع بیشتر ملت، برای تأمین رفاه ملت اینجا میآورد شما هم تشریف میآورید، صدمبار هم این کار را کرده اید گفته اید دولت این لایحه را دیر آورده است. این حرف منطقی شماس و همیشه هم میگوید ولی جناب رامبد مملکت در حال تحول يك مملکت انقلابی هر روز از این لوابی دارد، ممکن است امروز که دولت باید مطالعه کند و بررسی کند و جوانب مختلف کار را ببیند البته هر وقت از این لوابی آمد اسم پیر زن و این مسائل مطرح میشود من کرا را دیده ام وقتی لایحه مال الاجاره مطرح میشود

میگویند يك پیرزنی هست که يك اطاق دارد. نه جناب رامبد در این مملکت برای همه کسانی که هزاران متر زمین دارند میلیونها قطعه زمین دارند باید این لوابی انقلابی بیاید با تأیید اکثریت نمایندگان ملت، اکثریت و اقلیت تأیید بشود تا همه بدانند که در جامعه انقلابی امروز با فکر طفیلی بودن نمیشود زندگی کرد. عده ای هستند که از راه زمین و خاک بازی صاحب میلیاردها تومان پول و ثروت شده اند (رامبد - بر اثر دهسال تعلق دولت) باینها گفته شد بس است امروز دولت خدمتگزار برنامه های وسیعی دارد. عرض کردم جنابعالی ممکن است برگردیده سالهای قبل اشاره کنید میتوانید بفرمائید ولی همانطور که جناب دکتر متین گفتند از شهر بور ۱۳۲۰ يك چنین وضعی پیش آمده. دولت برنامه دارد میگوید من در سال آینده ۲۰۰ هزار خانه ارزان قیمت می سازم و برای طبقه ای که احتیاج دارد. امروز پول داریم سه سال پیش نداشتیم امروز بر اثر اراده شاهنشاه ۲۳ میلیارد دلار از نفت درآمد داریم پنج سال پیش این مملکت نمی توانست قرض بدهد قرض میگرفت ولی امروز قرض میدهد. بنا بر این برنامه های امروز مملکت با ۵ سال پیش تفاوت زیاد دارد.

ابعاد پیشرفتهای مملکت با دو سه سال پیش فرق کرده است امروز مملکت ما توانائی دارد، پول دارد، میتواند وام بدهد، میتواند قرار دادهای ۴ میلیارد دلاری با کشورهای دیگر ببندد پس امروز اگر دولت تصمیم میگیرد خانه سازی کند برای خاطر این است که توانائی مالیش بآن حد رسیده که بتواند این شرکتهای خارجی را جلب کند و بایران بیاورد بنظر من جنابعالی یا اقلیت ممکن است بیائید بگوئید ۲۰۰ هزار خانه در سال آینده کم است چرا يك میلیون نمیسازید با حرف و سخن کار آسان است ولی شما و ما همه میدانیم واقعاً اگر دولت و بخش خصوصی و ارتش و تمام قوای مملکت مجهز و آماده بشوند تأسیس این ۲۰۰ هزار خانه بسازد ولی باید است ما آرزو میکنیم ۵۰۰ هزار خانه بسازد ولی باید امکاناتش را در نظر گرفت در اینکار مسئله زمین مطرح است مصالح ساختمانی مطرح است کارگر مطرح است امروز رشد اقتصادی ما به ۴۰ درصد رسیده است و ایجاب

میکنند که نیروی انسانی از خارج بیآوریم و دولت خواهد آورد ما باید ببینیم امکانات مملکت چیست و از آن حداکثر استفاده را بکنیم تا کمالات شما باعث میشود که از امکانات استفاده بهتری بکنیم ولی اینکه عصبانی میشوید چرا دکتور متین که یک نماینده اکثریت است و مرد دانشمندی است و از فکر خود و لایحه دولت دفاع کرده است صحیح نیست مخصوصاً که اسم وجدان میآورد ناچاراً یکبار دیگر میگویم ما با وجدان پاک و سربلندی از این اقدامات دولت تجلیل می‌کنیم (صحیح است) برای اینکه معتقدیم دولت خالصاً مخلصاً برای رفاه مردم در اجرای او امر شاهنشاه کار میکند بنابراین با سربلندی دفاع می‌کنیم (صحیح است) چون می‌بینیم در ظرف چند روز سه لایحه تقدیم کرده یکی برای اراضی شهری و یکی برای اراضی کشاورزی و یکی برای زمینهای ساحلی این بزرگترین مشکلی است که در کشور وجود دارد اگر دولتی موفق به حل این سه مشکل در سطح مملکت بشود شما که خودتان نماینده‌ای از گیلان هستید و مشکلات آن منطقه را میدانید چرا ایراد می‌گیرید نه تنها این لایحه را باید تصویب کرد باید باین دولت جایزه داد که این مشکلات را حل کرده است بنابراین جنابعالی با آن قاطعیت البته بعنوان لیدر اقلیت حق دارید که بگوئید مسئول این کارها دولت است ولی باید توجه بفرمائید که دولتی که قصد انجام خدمت دارد و خدمت هم کرده است و ده سال بیلان خدمتگزاری او برای ملت ایران روشن است این جور ما جلوه ندهیم که مسئول تمام این کارها دولت است اینجا جناب فرهادپور بمسائل دیگری هم اشاره کردند البته درجه اول هدف اینست که این زمین‌ها در اختیار کسانی باشد که میخواهند خانه بسازند ولی اگر جناب دکتر متین اشاره کردند که مسائل خانه‌سازی و شهرداری ربطی به این لایحه ندارد حرفی است کاملاً منطقی ممکنست بگوئید چون اسم خانه‌سازی هست به شهرداری وانجمن شهر و دیگران هم باید ایراد گرفت ماحرفی نداریم شما هم ایراد گرفتید چرا دیگر به نماینده اکثریت اعتراض میکنید؟ چون امروز يك لایحه بسیار مهمی در مجلس مطرح است باید کسانی که در این مملکت فکر میکنند از راه زمین بازی و اسپکولاسیون و امثال آن باز هم میتوانند مثل گذشته به آن کارها ادامه دهند

باید گفت با تصویب این لایحه به بورس بازی‌ها و سوء استفاده‌ها خاتمه داده میشود و امیدوارم دولت توفیق پیدا کند و موفق بشود مسکن و خانه‌ای که برای اکثریت ملت ایران لازم است تهیه کند (احسن).

رئیس - نظر دیگری در کلیات لایحه نیست؟ (اظهاری نشد) بورد در شور مواد رأی می‌گیریم خانم‌ها و آقایانی که موافقتند خواهش میکنم قیام فرمایند (همه برخاستند) باتفاق آراء تصویب شد ماده اول قرائت میشود.

(شرح زیر خوانده شد)

ماده ۱ - از تاریخ اجرای این قانون نقل و انتقالات زمین‌های بدون بنا یا مستحدثات متناسب با مساحت زمین واقع در محدوده خدماتی شهرها و شهرک‌ها فقط برای یکبار مجاز است و نقل و انتقال بعدی موقوف به ایجاد بنا یا مستحدثات متناسب با مساحت زمین می‌باشد.

تبصره - معاملات شرطی و رهنی در مورد اخذ وام از مؤسسات اعتباری مجاز برای احداث ساختمان یا فعالیت‌های صنعتی در زمین مورد معامله و همچنین انتقالات بلاعوض به دولت یا شهرداریها یا وقف بر مؤسسات خیریه عام‌المنفعه مذکور در بندهای ۷ و ۸ ماده ۲ قانون مالیاتهای مستقیم و همچنین انتقالات قهری از شمول مقررات این ماده مستثنی است.

رئیس - در ماده اول نظری نیست؟ (اظهاری نشد) پیشنهادهای رسیده قرائت میشود.

(شرح زیر خوانده شد)

ریاست محترم مجلس شورای ملی

ضمن تقدیم احترام در لایحه معاملات زمین پیشنهاد مینماید تبصره ذیل به ماده يك اضافه شود: **تبصره** - دولت میتواند اراضی مشمول این ماده را که سه سال از تاریخ آخرین معامله آن بعد از تصویب این قانون و پنج سال از تاریخ آخرین معامله آن قبل از تصویب این قانون بگذرد و فاقد بنا و مستحدثات باشد بوکالت از مالک یا مالکین آن بخریدارانی که تعهد ساختمان بنمایند بهای منطقه و نقداً بفروش برساند

مگر اینکه مالک یا مالکین آن فاقد محل مسکونی یا قطعه زمین دیگری باشند.

سلیمان انوشیروانی

ریاست محترم مجلس شورای ملی

ضمن تقدیم احترام در لایحه معاملات زمین پیشنهاد می‌نماید که اصلاحات ذیل بعمل آید.

الف - در عنوان قانون کلمه راجع حذف شود.

ب - در سطر دوم تبصره ماده يك بعد از کلمه ساختمان در سطر دوم کلمه (مستحدثات) اضافه شود.

ج - در ماده ۳ سطر دوم بعد از کلمه حق خرید کلمه «و فروش» اضافه شود.

د - جمله دوزمین مورد معامله را بتصرف دولت خواهد داد، به آخر ماده چهار اضافه شود.

ه - در ماده ۵ گواهی خاتمه ساختمان به پروانه ساختمان تبدیل شود.

انوشیروانی

مقام معظم ریاست مجلس شورای ملی

احتراماً پیشنهاد می‌نماید حمله آخر به تبصره ماده يك در مورد انتقالات قهری از تبصره فوق حذف گردد و تبصره زیر به تبصره فوق اضافه گردد.

در مواردی که ضرورت اجرا جنبه قهری داشته باشد این قبیل زمین‌ها وسیله دولت خریداری گردد.

باتقدیم احترام - حبیب‌اله احمدی

مقام معظم ریاست محترم مجلس شورای ملی

احتراماً پیشنهاد می‌شود ماده ۱ لایحه قانون راجع به معاملات زمین بشرح زیر اصلاح شود.

از تاریخ اجرای این قانون نقل و انتقالات زمین‌های بدون بنا یا دارای مستحدثات و بناهای غیر متناسب با مساحت زمین واقع در محدوده خدماتی شهرها و شهرک‌ها فقط برای یکبار مجاز است الی آخر.

دکتر توانا

ریاست محترم مجلس شورای ملی

پیشنهاد می‌نماید در تبصره ماده ۱ لایحه قانون راجع به معاملات زمین در سطر چهارم پس از عبارت

با تقدیم احترام - علی برومند

ریاست معظم مجلس شورای ملی

محترماً پیشنهاد می‌نماید در ماده يك لایحه قانون راجع به معاملات زمین در سطر دوم بجای «محدوده خدماتی» «محدوده قسانونی» ذکر شود و نیز کلمه شهرک‌ها حذف گردد.

با تقدیم احترام - ادیب سمیعی

مقام معظم ریاست محترم مجلس شورای ملی

احتراماً پیشنهاد مینماید تبصره ذیل ماده يك قانون فروش اراضی تبصره يك تلقی شده و دو تبصره به شرح زیر به آن اضافه شود:

تبصره ۲ - در صورتیکه صاحبان اراضی داخل محدوده شهر خود قادر به ایجاد ساختمان نباشند مجازند اراضی خود را طبق قوانین شهرداری به قطعات کوچکتر تقسیم نموده جهت ایجاد ساختمان به فروش برسانند در ضمن شهرداری و اداره ثبت اسناد موظفند از تاریخ تقاضا ظرف مدت چهارماه اقدام به تفکیک نمایند.

تبصره ۳ - در صورتیکه اراضی موضوع ماده يك این قانون در اجاره مستأجر باشد در صورت توافق بین مالک و مستأجر از طرف مستأجر به قیمت عادله (قیمت منطقه‌ای) يك جا از مالک خریداری و پس از تفکیک به قطعات کوچکتر برای بار دوم جهت ایجاد ساختمان به فروش برسانند و هرگاه بین مالک و مستأجر توافق حاصل نگردد و مستأجر حاضر بخرید نشد مالک یا مالکین این نوع اراضی مجاز باشند با نظر شهرداری و اداره ثبت اسناد اراضی مزبور را به قطعات کوچکتر تقسیم و تفکیک نموده معادل پانصد متر را به میزان اجاره قبلی بعنوان محوطه خانه در اختیار مستأجر گذاشته بقیه را جهت ایجاد ساختمان و سایر تأسیسات به فروش برساند.

با تقدیم احترام - علی اصغر فیاض فاضلی

ریاست معظم مجلس شورای ملی

پیشنهاد میگردد تبصره زیر بماده ۱ اضافه شود

تبصره - هرگونه نقل و انتقال که از تاریخ تقدیم این لایحه بمجلس شورای ملی روی زمینهای داخل و خارج محدوده شهرها انجام گرفته باشد مشمول ماده ۱ این قانون خواهد بود.

با تقدیم احترام - دکتر زعفرانلو

ریاست معظم مجلس شورای ملی

پیشنهاد میگردد ماده ۱ بشرح زیر اصلاح شود :
از تاریخ تقدیم این قانون بمجلس شورای ملی ...
با تقدیم احترام - دکتر زعفرانلو

مقام معظم ریاست محترم مجلس شورای ملی

در لایحه قانون راجع به معاملات زمین تبصره ۲ بماده یک اضافه شود :

تبصره ۲۵ - پارکینگ و فضای سبز با اجازه اداره شهر سازی جزو مستحذات محسوب خواهد شد.

با تقدیم احترام - مهندس حسین ایمان زهرانی

ریاست معظم مجلس شورای ملی

احتراماً پیشنهاد مینماید تبصره ۱ زیر بماده ۱ لایحه قانون راجع به معاملات زمین اضافه شود .

تبصره - مرجع تشخیص وجود بنا با مستحذات متناسب با مساحت زمین های واقع در محدوده خدماتی شهرها، شهرداری و برای تشخیص این مورد در اراضی واقع در محدوده شهرکها وزارت مسکن و شهرسازی خواهد بود .

با تقدیم شایسته ترین احترام - امیرعباس جهانی

ریاست معظم مجلس شورای ملی

احتراماً پیشنهاد مینماید در سطر اول ماده ۱ لایحه قانون راجع به معاملات زمین بعد از کلمه (از تاریخ) کلمه (اجرای) حذف و بجای آن کلمه تصویب گذارده شود .
با تقدیم شایسته ترین احترام - امیرعباس جهانی

مقام معظم مجلس شورای ملی

محترماً پیشنهاد مینماید تبصره ۱ زیر بماده ۱ لایحه معاملات زمین اضافه شود .

تبصره ۲۵ - شهرداریها و مؤسسات مشمول که باید نقشه ساختمان را تصویب و پروانه صادر نمایند مکلفند

ظرف یکماه از تاریخ درخواست و تسلیم مدارک نسبت بصدور پروانه اقدام نمایند و یا نظر مخالف خود را با ذکر دلیل به متقاضی ابلاغ نمایند.

فرهادپور

ریاست محترم مجلس شورای ملی

محترماً در مورد لایحه راجع به معاملات زمین پیشنهاد میشود :

تبصره ماده یک ذیل ماده ۲ نوشته شود .

با احترام - حسن صائبی

ریاست محترم مجلس شورای ملی

محترماً در لایحه راجع به معاملات زمین پیشنهاد می شود

تبصره زیر بماده یک اضافه شود :

در صورتی که در اراضی مزبور درختکاری شود نقل و انتقال موکول بموافقت شورای عالی شهر سازی خواهد بود .

با تقدیم احترام - حسن صائبی

مقام معظم ریاست مجلس شورای ملی

احتراماً پیشنهاد مینماید تبصره زیر بماده یک لایحه قانون راجع به معاملات زمین اضافه شود :

تبصره - از تاریخ تصویب این قانون زمینهای بدون ساختمان یا مستحذات متناسب بجای بدهی صاحب زمین به ستانکار انتقال پیدا نمی کند مگر بستانکار دولت یا بانکها یا شهرداریها باشند .

با تقدیم احترامات - مجید محسنی

مقام معظم ریاست مجلس شورای ملی

احتراماً پیشنهاد مینماید در ماده ۱ لایحه قانون راجع به معاملات زمین در سطر دوم پس از متناسب با مساحت زمین جمله و موقعیت محل آن اضافه شود ، همینطور در سطر آخر .

با تقدیم احترامات : مجید محسنی

ریاست معظم مجلس شورای ملی

احتراماً پیشنهاد مینماید تبصره زیر بماده یک لایحه قانون راجع به معاملات زمین اضافه شود .

تبصره : باغ یا باغچه در صورتی جزء مستحذات

امتناع مالك از فروش این قبیل اراضی مشمول ماده ۴ این قانون خواهد بود .

ب - تبصره ۲ - در مورد زمینهای خارج از محدوده خدمات شهری در شهرها و شهرکها نقل و انتقال برای یکبار مجاز است و انتقال بعدی موکول بایجاد بنا و مستحذات متناسب با مساحت زمین پس از تاریخی که داخل در محدوده خدمات شهری تشخیص و اعلام میشود و یا مجوز ساختمانی دریافت می دارند مینماید .

ج - تبصره ۳ - دولت موظف است تسهیلات اعتباری لازم با حداقل بهره در اختیار صاحبان زمین هائی که بر اساس پروانه اقدام به احداث ساختمان مینماید فراهم نماید .

د - در صورتیکه مالك و مستأجر برای انجام معامله محل مسكونی مستأجر که بهای آن تا میزان مبلغ يك ميليون و پانصد هزار ريال باشد توافق بعمل آورند دولت مکلف است بهای آنرا از اوراق قرضه و یا نقداً بمالك پرداخت و محل مورد معامله را در رهن خود قرار داده و بهای آنرا طبق آئین نامه ای که بر حسب ماده ۸، این قانون تصویب میگردد با ساقط طول المدة از خریدار دریافت دارد .

ه - تبصره قبلی يك به تبصره ۴ تبدیل میگردد .

و - در ماده ۳ سطر اول بعد از شهرداریها جمله (اتحادیه های شرکتهای تعاونی و شرکتهای تعاونی) اضافه شود و در سطر سوم بعد از جمله ماده ۱ جمله (و تبصره ۲ آن نخواهد بود) اصلاح شود .

ز - در ماده ۳ سطر ۵ بعد از جمله سایر احتیاجات جمله (اعم از داخل و یا خارج محدوده شهر) اضافه شود .

ح - در ماده ۴ سطر ۱۰ بعد از جمله خودداری نماید جمله (همچنین صاحبان زمینهای مشمول تبصره يك ماده يك از فروش زمینهای خود امتناع ورزند) اضافه شود .

ط - ماده های ۷ و ۶ حذف شود .

ی - ماده ۶ - شهرداریها موظفند بکسانی که از تاریخ اجرای این قانون فقط يك قطعه زمین برای محل سکونت در محدوده پنجساله دادا می باشند اجازه ساختمان صادر نمایند .

با تقدیم احترام - سیدعلی صائب

محسوب میشود که برای همیشه بصورت باغ یا باغچه باقی بماند و در صورت لزوم تبدیل آن به مستحذات دیگر باید با اجازه شهرداری و وزارت مسکن و شهرسازی باشد .
با تقدیم احترامات - مجید محسنی

مقام معظم ریاست مجلس شورای ملی

محترماً در لایحه قانون راجع به معاملات زمین پیشنهاد مینماید ماده ۱ و تبصره آن شرح زیر اصلاح شود :

ماده ۱ - از تاریخ اجرای این قانون هر نوع نقل و انتقال زمین واقع در محدوده خدماتی شهرها و شهرکها فقط برای یکبار مجاز است و نقل و انتقال بعدی موکول بایجاد بنا یا مستحذات متناسب با مساحت زمین می باشد .

تبصره - تنظیم سند وثیقه بمنظور حسن انجام تعهدات و تضمین ابواب جمعی و استخدامی نزد دولت و شهرداریها و بانکها و نیز معاملات شرطی و رهنی در مورد اخذ وام از مؤسسات اعتباری مجاز برای احداث ساختمان یا فعالیتهای صنعتی در زمین مورد معامله و هم چنین انتقالات بلاعوض بدولت یا شهرداریها و یا وقف بر مؤسسات خیریه عام المنفعه مذکور در بندهای ۷ و ۸ و ۹ ماده ۲ و بنده ۴ ماده ۱۸۳ قانون مالیاتهای مستقیم و هم چنین انتقالات قهری از مشمول مقررات این ماده مستثنی است .

با تقدیم احترام - عبدالهادی آقاییان - محمد بهنیا

ریاست معظم مجلس شورای ملی

احتراماً در لایحه قانون راجع به معاملات زمین اصلاحات زیر را تقدیم میدارد .

الف - تبصره ۲ زیر بعنوان تبصره يك بماده يك اضافه شود .

تبصره ۱۵ - صاحبان زمینهای تاسیص متر مساحت در داخل محدوده خدمات شهری موظفند ظرف مدت دو سال و صاحبان زمینهای بیش از سیصد متر مساحت در ظرف مدت یکسال اقدام بساختن بنا و یا مستحذات متناسب با مساحت زمین طبق پروانه ساختمان بنمایند و یا بگریز و انگذار کنند - دولت موظف است در پایان مهلت های مقرر در این تبصره زمینهای مذکور را بقیمت عادلانه خریداری نماید .

رئیس - ماده دوم قرائت میشود.
(شرح زیر خوانده شد)

ماده ۲۵ - ثبت سند انتقال و هر نوع معامله از قبیل صلح و رهن و بیع شرط و اجاره یا از طریق وکالت بر خلاف مفاد ماده ۱ از طرف دفاتر اسناد رسمی ممنوع است و در صورت تخلف، سردفتر مسئول به حبس جنحه‌ای از سه ماه تا یکسال و انفصال دائم از شغل سردفتری محکوم خواهد شد.

رئیس - در ماده ۲ نظری نیست؟ آقای دکتر دادفر بفرمائید.

دکتر دادفر - ماده دوم لایحه‌ای که امروز مطرح است یکی از اساسی‌ترین مواد است و در واقع تکلیف نقل و انتقالات و عدم ثبت را روشن میکند لذا ما باید بسیار دقت کنیم خلاف منظور اصلی احياناً مطلبی تصویب نشود یا پیش‌بینی‌های لازم برای جلوگیری از فرار از شمول روح این قانون در نظر گرفته شود. البته برای نیل باین هدف راه‌حلهائی وجود دارد. بنده این ماده ۲ را کافی نمیدانم فقط ثبت معامله و ثبت انتقالات جایز نیست و اگر سردفتر هم امضاء کرد این راه حل اساسی نیست و راه‌حلهای دیگری وجود دارد. با این ماده بیکبار که سهل است سی بار می‌شود معامله کرد هر کس شک دارد بیاورد پیش بنده برایش معامله میکنم و راهش را نشان میدهم پس باید پیش‌بینی‌های کافی در این مورد بشود چون آقایان اطلاع دارند که اراضی بزرگ تهران که مشمول این ماده می‌خواهد بشود هنوز ثبت نشده با قولنامه عادی معامله میشود و بدفتر خانه نمیرود، با قولنامه عادی بین خودشان معامله میکنند. هیچ کس بدفتر خانه نمیرود زمین بخرد و دفترخانه موظف ثبت نیست که سردفتر را مجازات بکنیم. آن کارمند بدبخت دولت که سیصد متر زمین داشته باید در دفترخانه ثبت کند اما یکی از این صاحبان ده میلیون متر زمین‌ها را بمن نشان بدهید که معامله آنها در دفترخانه ثبت شده باشد این میلیون‌ها متر زمین اکثراً از طریق قولنامه است، به معمارها میدهند بعد می‌گویند که اگر ساختمان کردی بنده می‌آیم تفکیک میکنم و همینکار را میکند لذا آن کسی که يك میلیون متر زمین دارد يك قولنامه درست و

تنظیم می‌کند و می‌گوید جناب آقای جوانشیر من بشما ۵۰۰ متر زمین داده‌ام ۵۰۰ هزار تومان هم گرفته‌ام شما هر وقت می‌خواهی بسازی خودت منتقل میکنی خواستی بدیگری منتقل میکنی دست آخر می‌رود ثبت میکند پس خرید و فروش زمین در معنی بین مردم ادامه پیدا خواهد کرد دست آخر هم هر وقت خودش ساخت می‌رود صورتجلسه برای ثبت سند تنظیم میکند پس با قولنامه خرید و فروش انجام می‌گیرد و بین مردم با سندهای و با قولنامه ادامه پیدا خواهد کرد و آن دست آخر نفرده می‌رود در دفترخانه منتقل میکند لذا بنده راه حلی پیشنهاد کرده‌ام نظر جناب آقای هنرمندی معاون وزارت دادگستری و ریاست محترم کمیسیون دادگستری را باین موضوع جلب میکنم آقای وزیر مسکن و شهر سازی هم با این پیشنهاد موافقت فرمودند نمیدانم چرا در گزارش شور اول منظور نشده اگر نحوه پیشنهاد من رساننده راه حل دیگری پیدا کنید مطلب این است که باید نوشته شود از این تاریخ کلیه معاملات اعم از عادی و قولنامه‌ای وغیر رسمی و غیر و ذالك اگر کشف بشود کان لم یکن است، ثبتش باطل است و غیر قانونی است.

بنده دیگر باورقه عادی و قولنامه نمی‌روم بخرم چون طرف معامله میگوید معامله غیر قانونی است. دومی به سومی و سومی به چهارمی می‌فروشد و هر وقت چهارمی خواست بسازد میشود دست دوم. همانطور که در ماده واحده بند «ز» بصرمان آمد اینجا نباید بصرمان بیاید لذا برای آنکه روح قانون واقعاً اجرا شود، پیشنهادی کردم و به مقام محترم ریاست تقدیم نمودم، و از ریاست محترم کمیسیون دادگستری و نیز معاون محترم وزارت دادگستری تقاضا دارم به این مطلب توجه کنند چون ماده ۲ فعلی بهیچ وجه کافی و وافی برای جلوگیری از دو بار و سه بار فروش اراضی بزرگ نیست (احسنست).

رئیس - چون برای هر کدام از این مواد پیشنهادهای زیادی رسیده است فکر می‌کنم که جای بحث در این پیشنهادها در کمیسیون دادگستری است. اجازه بفرمائید پیشنهادها خوانده بشود، بحث درباره آنها در کمیسیون دادگستری انجام خواهد شد (نمایندگان

صحیح است) نظر دیگری در ماده دوم نیست؟ (اظهاری نشد) پیشنهادات رسیده قرائت میشود.

(شرح زیر خوانده شد)

پیشنهاد می‌نماید که عبارت زیر به آخر ماده ۲ علاوه شود.

معاملات و قراردادهای عادی و غیر رسمی بهر نحوی از انحاء برخلاف ماده ۱ باطل و دعاوی ناشی از این نوع معاملات و قراردادهای مسموع نخواهد بود.

دکتر حبیب دادفر

ریاست معظم مجلس شورای ملی

محترماً پیشنهاد مینماید جمله زیر بآخر ماده ۲ اضافه شود:

(و معامله انجام شده از درجه اعتبار ساقط خواهد بود).

مهندس عبدالوهاب کیا

ریاست محترم مجلس شورای ملی

احتراماً پیشنهاد مینماید بآخر ماده ۲ لایحه قانون راجع به معاملات زمین جمله زیر اضافه شود:

«و این قبیل معاملات نیز باطل و کان لم یکن تلقی خواهد شد»

با تقدیم احترام - ابراهیم کسرائی

مقام معظم ریاست مجلس شورای ملی

محترماً پیشنهاد می‌نماید ماده ۲ لایحه قانون راجع به معاملات زمین بشرح زیر اصلاح شود:

ماده ۲ - ثبت سند انتقال و هر گونه معامله بهر نوع عقدی از عقود جایز و لازم برخلاف ماده ۱ از طرف دفاتر اسناد رسمی ممنوع است و در صورت تخلف انتقال دهنده به حبس جنحه‌ای از سه ماه تا یکسال محکوم خواهد شد و سردفتر مسئول هم علاوه بر مجازات مذکور بانفصال دائم از شغل سردفتری محکوم خواهد شد.

با تقدیم احترام عبدالهادی آقایان - محمد بهینا

ریاست معظم مجلس شورای ملی

احتراماً پیشنهاد می‌نماید: به ماده ۲ لایحه قانون راجع به معاملات زمین در

بالتقدیم احترام - عباس طرفی

مقام معظم ریاست مجلس شورای ملی

محترماً پیشنهاد می‌نماید:

در سطر دوم ماده ۲ لایحه زمین پس از جمله مفاد ماده ۱ اضافه شود (و تبصره ذیل آن) ...

با احترام - فرهادپور

ریاست محترم مجلس شورای ملی

ضمن تقدیم احترام در لایحه معاملات زمین پیشنهاد می‌نماید ماده ۲ بشرح ذیل اصلاح شود:

ماده ۲۵ - انتقال و هر نوع معامله از قبیل صلح و رهن و بیع شرط و اجاره و غیره ولو بصورت وکالت برخلاف ماده يك ممنوع و ثبت این قبیل معاملات در دفاتر اسناد رسمی فاقد ارزش قانونی است و سردفتر متخلف به انفصال ابد از شغل سردفتری محکوم خواهد شد ... و تبصره ماده يك ذیل ماده ۲ قرار بگیرد.

سلیمان انوشیروانی

ریاست محترم مجلس شورای ملی

پیشنهاد می‌شود در ماده ۲ لایحه راجع به معاملات زمین بعد از کلمه ممنوع عبارت (و مطلقاً باطل) است اضافه شود.

بالتقدیم مراتب احترام - دکتر رضاعلومی

ریاست محترم مجلس شورای ملی

پیشنهاد می‌شود در ماده ۲ لایحه راجع به معاملات زمین بعد از عبارت (محکوم خواهد شد) عبارات ذیل اضافه شود:

(معاونان و شرکاء جرم اعم از دلالت یا سایر معاونان و شرکاء به همین مجازات حبس جنحه‌ای و آثار تبعی آن محکوم خواهند شد.

بالتقدیم مراتب احترام - دکتر رضا علومی

ریاست محترم مجلس شورای ملی

با کمال احترام پیشنهاد می‌شود تبصره ذیل بماده ۲ لایحه معاملات زمین اضافه شود.

تبصره - در مورد بطلان مطلق معامله مدعی خصوصی و دادستان شهرستان، از دادگاه صلاحیتدار، درخواست ابطال معامله را می‌نمایند، دادگاه موظف است ضمن تعیین تکلیف و اظهار نظر قضائی درباره خسارات وارده بر اشخاص نیز تعیین تکلیف نماید.

دکتر رضا علومی

رئیس - ماده ۳ قرائت می‌شود.

(شرح زیر خوانده شد)

ماده ۳ - معاملات و وزارتخانه‌ها و مؤسسات و شرکت‌های دولتی و شهرداریها که برابر قوانین و مقررات مربوط حق خرید اراضی را دارند مشمول ممنوعیت مذکور در ماده ۱ نخواهد بود.

وزارت مسکن و شهرسازی نیز میتواند اراضی مورد نیاز جهت ایجاد واحدهای مسکونی و سایر احتیاجات را به بهای عادلانه روز بموجب قانون برنامه و بودجه کشور از مالکان آن خریداری و بهای آن را تا دو میلیون ریال نقد و بقیه را پنجساله با بهره‌ای معادل بهره اوراق قرضه و معافیت از مالیات پرداخت نماید.

رئیس - در ماده ۳ نظری نیست؟ (اظهاری نشد) پیشنهادهای رسیده قرائت می‌شود.

(شرح زیر خوانده شد)

ریاست محترم مجلس شورای ملی

احتراماً پیشنهاد می‌شود تبصره ذیل

به ماده ۳ لایحه معاملات زمین اضافه شود:

تبصره: دولت مکلف است اراضی بیشتر از ۱۵۰۰

متر مربع واقع در داخل محدوده شهرها را برای ساختن مدارس با شرایط ماده فوق خریداری نماید.

با تقدیم احترام - دکتر کاظم وزیری

ریاست محترم مجلس شورای ملی

محترماً پیشنهاد می‌نمایند در ماده ۳ لایحه قانون راجع به معامله زمین پس از جمله «از مالکان آن خریداری» بقیه ماده بشرح زیر اصلاح شود و در صورتی که بهای آن تا دو میلیون ریال باشد نقداً پرداخت و مازاد بر دو میلیون ریال را ده درصد نقد و بقیه را با قسط پنجساله با بهره

معادل بهره اوراق قرضه و معافیت از مالیات پرداخت نماید و چنانچه فروشنده زمین تصمیم داشته باشد تمام مبلغ را بمصرف ایجاد واحدهای مسکونی در شهرستانها برساند وزارت مسکن و شهرسازی موظف است اقساط مزبور را نقداً پرداخت نماید.

هوشنگ شریفها - سعید بهادری

ریاست محترم مجلس شورای ملی

احتراماً پیشنهاد می‌نمایند در سطر هفتم ماده ۳ لایحه قانون راجع به معاملات زمین پس از کلمه پنجساله کلمه (در پنج قسط مساوی) اضافه شود.

با تقدیم شایسته‌ترین احترام - امیر عباس جهانی

ریاست محترم مجلس شورای ملی

پیشنهاد می‌نمایند در ماده ۳ لایحه راجع به معاملات زمین بجای جمله: «مشمول ممنوعیت مذکور در ماده ۱ نخواهد بود» نوشته شود: از مشمول مقررات مواد یک و دو مستثنی است.

مهدی احمد

مقام محترم ریاست مجلس شورای ملی

محترماً تقاضا دارم تبصره زیر بماده ۳ لایحه زمین اضافه شود:

تبصره - بزمنهایی که بر اساس نقشه‌های جامع و طرح‌های شهرداریها پروانه ساختمان نمیتواند دریافت کنند بر اساس مفاد این ماده وسیله وزارت مسکن و شهرسازی خریداری خواهد شد و زمان اجرای طرح بهای پرداختی را از شهرداریهای مربوط دریافت خواهند کرد.

با احترام - فرهاد پور

مقام محترم ریاست مجلس شورای ملی

احتراماً پیشنهاد می‌نمایند تبصره زیر بماده ۳ لایحه زمین اضافه شود:

تبصره - شهرداریها حق دارند اراضی با بری را که مدت سه سال بصورت با بر در شهرها قرار گرفته باشد طبق ماده ۳ خریداری و آنرا مبدل به فضای سبز یا سایر احتیاجات شهری بنمایند.

با تقدیم احترامات - مجید محسنی

مقام محترم ریاست مجلس شورای ملی

در لایحه قانون راجع به معاملات زمین

در ماده ۳ بجای مبلغ دو میلیون مبلغ پنج میلیون اضافه شود و بعد از جمله بهره‌ای معادل کلمه (حداکثر) اضافه شود:

با تقدیم احترام - مهندس حسین ایمان زهرائی

مقام محترم ریاست مجلس شورای ملی

محترماً پیشنهاد می‌نمایند در قسمت آخر ماده ۳ لایحه قانون راجع به معاملات زمین اضافه شود:

علاوه بر آن هزینه‌سند انتقال آنچه را که مربوط بانقال دهنده است وزارت مسکن و شهرسازی پرداخت کرده و از حساب انتقال دهنده کسر خواهد کرد.

با تقدیم احترام - عبدالهادی آقاییان - محمد بهینیا

رئیس - ماده ۴ قرائت می‌شود

(شرح زیر خوانده شد)

ماده ۴ - دولت میتواند اراضی متعلق بخود را که مورد نیاز بخش خصوصی برای اجرای طرحهای مجتمع - های مسکونی و سایر احتیاجات شهری باشد در صورتیکه طرح مربوط به تصویب وزارت مسکن و شهرسازی برسد بر مبنای بهای تمام شده با جاره و اگذار نماید و یا در مواردیکه ضرورت ایجاب نماید بتشخیص دولت به بهای تمام شده و اگذار کند.

هرگاه مستأجر یا خریدار بخش خصوصی در مدت مقرر طرح مصوبه را اجرا ننماید دولت با اخذ معادل دو سال مال الاجاره مقرر در سند اجاره و یا با کسر بیست درصد از بهای زمین فروخته شد بعنوان جریمه تخلف از شرط - اجاره یا انتقال رافسخ خواهد نمود. در صورتیکه مستأجر یا خریدار زمین از فسخ سند خودداری نماید دادستان شهرستان یا نماینده او بجانیشینی مستکف اسناد مربوط را امضاء خواهد کرد.

رئیس - در ماده ۴ نظری نیست؟ (اظهاری نشد) پیشنهادهای رسیده قرائت میشود.

(بشرح زیر خوانده شد)

ریاست محترم مجلس شورای ملی

احتراماً پیشنهاد می‌نمایند تبصره زیر بعنوان تبصره ماده ۴ به لایحه قانون معاملات زمین اضافه شود:

تبصره - وزارت مسکن و شهرسازی موظف است نظارت نماید تا از زمینهای واگذاری به بخش خصوصی که مجتمع‌های مسکونی و احتیاجات شهری ایجاد می‌شود و هنگام فروش یا واگذاری آنها بیش از مال الاجاره زمین باقیمت تمام شده زمین از خریدار پولی بابت زمین با سرقفلی دریافت نشود.

با احترام - علی اصغر مظهری

ریاست محترم مجلس شورای ملی

احتراماً پیشنهاد می‌نمایند در سطر پنجم ماده ۴ لایحه قانون راجع به معاملات زمین پس از جمله (به بهای تمام شده) کلمه (بطور قطعی) اضافه شود.

- با تقدیم شایسته‌ترین احترام - امیر عباس جهانی

ریاست محترم مجلس شورای ملی

احتراماً پیشنهاد می‌نمایند تبصره زیر به ماده ۴ لایحه قانون راجع به معاملات زمین اضافه شود.

تبصره - چنانچه عدم اجرای طرح مصوبه از طرف بخش خصوصی بعلی باشد که رفع آن از عهده بخش مزبور خارج باشد مدت اجرای طرح از طرف (مراجع صادر کننده مجوز) تمدید خواهد شد.

با تقدیم شایسته‌ترین احترام - امیر عباس جهانی

ریاست محترم مجلس شورای ملی

در مورد لایحه قانون راجع به معاملات زمین پیشنهاد می‌نمایند در ماده ۴ عبارت «و یا در مواردیکه ضرورت ایجاب نماید به تشخیص دولت به بهای تمام شده و اگذار کند» از آخر ماده حذف شود و زمینهای دولتی فقط بصورت اجاره و اگذار شود.

دکتر رفیعی

ریاست محترم مجلس شورای ملی

محترماً پیشنهاد می‌نمایند در ماده ۴ لایحه قانونی راجع به معاملات زمین عبارت «در صورتیکه مستأجر

یا خریدار زمین ازفسخ سند خودداری نمایندادستان
شهرستان یا نماینده او به جانشینی مستکف اسناد مربوطه
را امضاء خواهد کرده از قسمت آخر ماده حذف شود .
با تقدیم احترام - مهدی احمد

مقام معظم ریاست مجلس شورای ملی

احتراماً پیشنهاد مینماید : در ماده ۴ لایحه قانون
راجع به معاملات زمین اصلاحات زیر بعمل آید .

۱- در سطر اول بجای بخش خصوصی نوشته شود .
اشخاص

۲- در سطر دوم بجای طرحهای مجتمعهای مسکونی
نوشته شود طرحهای تهیه مسکن .

۳- در سطر ششم بخش خصوصی حذف شود .
با تقدیم احترامات - مجید محسنی

مقام معظم ریاست مجلس شورای ملی

احتراماً پیشنهاد مینماید در ماده ۴ لایحه زمین در
سطر اول بعد از کلمه مورد نیاز بخش خصوصی و
دولتی هم اضافه شود .

با تقدیم احترامات - مجید محسنی

مقام معظم ریاست مجلس شورای ملی

احتراماً پیشنهاد مینماید در ماده ۴ لایحه زمین در
سطر اول بعد از کلمه بخود را اضافه شود .

چه در داخل و چه در خارج از محدوده خدمات
شهری . با تقدیم احترامات - مجید محسنی

ریاست محترم مجلس شورای ملی

محترماً پیشنهاد میشود در سطر پنجم ماده ۴ لایحه
معاملات زمین عبارت « و اگذار کند » به عبارت « بفروشد »
تبدیل شود . با احترامات - دکتر اسکوئیان

مقام معظم ریاست مجلس شورای ملی

پیشنهاد می نماید قسمت اخیر ماده ۴ بشرح زیر
اصلاح شود . سند انتقال قطعی یا اجاره رسمی وقتی
امضا خواهد شد که طرح مصوبه اجرا شده باشد و
چنانچه مستأجر یا خریدار بخش خصوصی در مدت
مقرر در موافقت نامه فروش یا اجاره طرح مصوب

را اجرا نکرده باشد مکلف پرداخت خسارت متناسب
که در موافقت نامه قید میشود خواهد بود .
با احترام - دکتر حبیب دادفر

مقام معظم ریاست مجلس شورای ملی

محترماً پیشنهاد می نماید

عبارت (و یا در مواردیکه ضرورت ایجاب
نماید به تشخیص دولت به بهای تمام شده واگذار کند)
حذف شود با احترام - فرهادپور

مقام معظم ریاست مجلس شورای ملی

پیشنهاد می نماید يك تبصره به ماده ۴ لایحه قانون
راجع به معاملات زمین اضافه گردد .

تبصره - زمینهای دولت (وقفی- سازمان مسکن-
شهرداری) که بحکم دادگاه از طرف اشخاص غصب
شده وسیله کمیسیون که از طرف وزارت دادگستری -
وزیر مسکن و شهرسازی تشکیل خواهد شد . مورد
رسیدگی قرار گیرد و پس از ثبوت بها و با اصل زمین
از زمین خواران مسترد گردد .

حبیب الله احمدی

مقام معظم ریاست محترم مجلس شورای ملی

در لایحه قانون راجع به معاملات زمین

ماده ۴ بجای جمله بهای تمام شده (بهای
منطقه ای) اضافه شود و بعد از جمله با جاره واگذار
نماید بقیه جمله (وباید مواردیکه ضرورت ایجاب نماید
به تشخیص دولت به بهای تمام شده واگذار کند) حذف
شود .

با تقدیم احترام - مهندس حسین ایمان زهرائی

مقام معظم ریاست محترم مجلس شورای ملی

در لایحه قانون راجع به معاملات زمین در ماده ۴
تبصره يك اضافه شود .

تبصره ۱ - کلیه زمینهای منابع طبیعی و بایر که در
محدوده یا خارج محدوده شهرها قرار گرفته در اختیار
وزارت مسکن و شهرسازی قرار گرفته و در صورت
لزوم از طریق اجاره جهت ساختمان سازی واگذار گردد .

با تقدیم احترام - مهندس حسین ایمان زهرائی

مقام معظم ریاست مجلس شورای ملی

پیشنهاد می نماید در ماده ۴ بجای مبنای بهای
تمام شده بهای عادلانه بصورت مزایده قید گردد .

حبیب الله احمدی

رئیس - ماده ۵ قرائت میشود .

(بشرح زیر خوانده شد)

ماده ۵ - کلیه واحدهای مسکونی واقع در محدوده
خدمتانی شهرها که پس از اجرای این قانون گواهی
خاتمه ساختمان آنها صادر میشود از شمول مقررات
قانون روابط مالک و مستأجر مستثنی بوده و روابط
مالک و مستأجر در مورد این قبیل ساختمانها تابع احکام
قانون مدنی و قرارداد تنظیمی بین طرفین خواهد بود .

رئیس - در ماده ۵ نظری نیست ؟ (اظهاری نشد)
پیشنهادهای رسیده قرائت میشود .

(بشرح زیر خوانده شد)

ریاست محترم مجلس شورای ملی

پیشنهاد می شود تبصره زیر بماده ۵ لایحه معاملات
زمین اضافه شود .

تبصره - وزارت مسکن و شهرسازی مکلف است
آپارتمان ساختمانهائی که وسیله بخش خصوصی ساخته و
بمعروض فروش گذارده می شود از لحاظ قیمت تمام شده
ارزیابی نموده قیمت برای هر یک از واحدهای مسکونی
تعیین نماید صاحبان مستغلات مکلفند واحد مسکونی خود را
بنرخ تعیین شده به خریداران واگذار نمایند .

با تقدیم احترام - دکتر زعفرانلو

مقام معظم ریاست مجلس شورای ملی

در لایحه قانون راجع به معاملات زمین

ماده ۵ - چنین نوشته شود .

ماده ۵ - اجاره بهای کلیه واحدهای مسکونی
بر مبنای نرخ قانونی بهره بانکی و نرخ افزایش تورم و
استهلاک ساختمان که از طرف بانک مرکزی اعلام خواهد
شد تعیین می گردد .

با تقدیم احترام - مهندس حسین ایمان زهرائی

ریاست معظم مجلس شورای ملی

پیشنهاد می نماید تبصره زیر بماده ۵ اضافه شود :
تبصره - دولت مکلف است کلیه واحدهای مسکونی
واقع در محدوده خدماتی شهرها را که تا مدت شش
ماه خالی از سکنه بوده و یا به اجاره واگذار نشده به بهای
عادلانه خریداری نموده و بمقتضای خریدار فروخته و یا
به اجاره واگذار کند .

مهندس عبدالوهاب کیا

ریاست محترم مجلس شورای ملی

با کمال احترام پیشنهاد می نماید در ماده ۵ لایحه
معاملات زمین بعد از جمله کلیه واحدهای مسکونی واقع
در محدوده شهرها جمله « شهرکها » اضافه شود .

با تقدیم احترامات - مهندس عباس زاهدی

رئیس - ماده ۶ قرائت میشود .

(بشرح زیر خوانده شد)

ماده ۶ - اراضی واقع در خارج از محدوده خدمات

شهری از تاریخی که داخل در محدوده خدمات شهری
تشخیص و اعلام میشود و یا مجوز ساختمان دریافت میدارد
و همچنین اراضی واقع در محدوده شهرکها از تاریخ
صدور اجازه شهرسازی مشمول مقررات این قانون
خواهد بود .

رئیس - در ماده ۶ نظری نیست ؟ (اظهاری نشد)
پیشنهاد رسیده قرائت میشود .

(بشرح زیر خوانده شد)

مقام معظم ریاست محترم مجلس شورای ملی

در لایحه قانون راجع به معاملات زمین .

ماده ۶ چنین نوشته شود :

ماده ۶ - اراضی و شهرکهای واقع در خارج از
محدوده که دارای خدمات شهری بوده و بیش از ۳۰
درصد (۳۰٪) مسکن احداث گشته داخل محدوده اعلام
گردد .

با تقدیم احترام - مهندس حسین ایمان زهرائی

رئیس - ماده ۷ قرائت میشود .

(بشرح زیر خوانده شد)

ریاست محترم مجلس شورای ملی

ماده ۷- از تاریخ اجرای این قانون بکلیه نقل و انتقالات قطعی اراضی خارج از محدوده خدمات شهری دو برابر نرخ مقرر در ماده ۲۱۲ قانون مالیاتهای مستقیم و برای دفعات بعد هر دفعه دو برابر نرخ قبلی حق تعمیر تعلق می گیرد.

با احترام - محمدحسین عباس میرزائی

مقام معظم ریاست مجلس شورای ملی

محرماً پیشنهاد مینماید ماده ۷ لایحه زمین بشرح زیر اصلاح شود:

ماده ۷- از تاریخ اجراء این قانون بکلیه نقل و انتقالات قطعی زمینهای بایر غیر زراعی خارج از محدوده خدمات شهری دو برابر نرخ مقرر در ماده ۲۲ قانون مالیاتهای مستقیم مالیات تعلق میگیرد و برای دفعات بعد هر دفعه دو برابر نرخ قبلی مالیات باید پرداخت شود.

با احترام - فرهادپور

مقام معظم ریاست محترم مجلس شورای ملی

در لایحه قانون راجع به معاملات زمین در ماده ۷ تبصره يك بآن اضافه شود.
تبصره يك - اراضی فضای سبز از مالیات فوق معاف میباشد

با تقدیم احترام - مهندس حسین ایمان زهرائی

ریاست محترم مجلس شورای ملی

پیشنهاد میشود در ماده ۷ لایحه معاملات زمین در سطر اول بعد از اراضی کلمه (بایر) اضافه شود.

با تقدیم احترام - دکتر کاظم وزیری

رئیس - ماده ۸ قرائت می شود.

(بشرح زیر خوانده شد)

ماده ۸- آئین نامه اجرای این قانون از طرف وزارت مسکن و شهرسازی و وزارت دادگستری تهیه و بتصویب هیئت وزیران بموقع اجراء گذارده میشود.

رئیس - در ماده ۸ نظری نیست؟ (اظهاری نشد) پیشنهادهای رسیده قرائت می شود.

ماده ۷- از تاریخ اجرای این قانون بکلیه نقل و انتقالات قطعی اراضی خارج از محدوده خدمات شهری دو برابر نرخ مقرر در ماده ۲۱۲ قانون مالیاتهای مستقیم و برای دفعات بعد هر دفعه دو برابر نرخ قبلی حق تعمیر تعلق می گیرد.

سایر احکام مندرج در متن ماده ۲۱۲ و تبصره آن و ماده ۲۱۳ و تبصره های آن در این مورد نیز جاری خواهد بود.

رئیس - در ماده ۷ نظری نیست؟ (اظهاری نشد) پیشنهادهای رسیده قرائت می شود.

(بشرح زیر خوانده شد)

ریاست محترم مجلس شورای ملی

محرماً پیشنهاد می نماید تبصره زیر به ماده ۷ لایحه مربوط به معاملات زمین اضافه شود:

تبصره - فروش و انتقال اراضی بایر خارج از محدوده شهرها باشخاص بمنظور احداث مؤسسات تولیدی صنعتی، معدنی و کشاورزی و دامداری و باغها ارائه گواهی وزارت صنایع و معادن و کشاورزی مبنی بر احداث مؤسسات مربوطه مشمول مالیاتهای مذکور در این ماده نمی باشد.

با تقدیم احترام - امان الله ریگی

مقام معظم ریاست مجلس شورای ملی

احتراماً پیشنهاد مینماید در ماده ۷ لایحه قانون راجع به معاملات زمین رقم دو برابر به چهار برابر تغییر یابد. با تقدیم احترامات - مجید محسنی

ریاست معظم مجلس شورای ملی

احتراماً پیشنهاد مینماید ماده ۷ لایحه قانون راجع به معاملات زمین تبصره زیر اضافه شود:

تبصره - اراضی زراعی خارج از محدوده شهری که بدون رعایت قوانین و مقررات اصلاحات ارضی از یزارعان مربوط خارج و وسیله خریداران و یا صاحبان اصلی این قبیل اراضی تبدیل به زمین غیر زراعی گردیده مشمول مفاد ماده يك این قانون خواهد بود.

ابراهیم کسرائی

(بشرح زیر خوانده شد)

ریاست محترم مجلس شورای ملی

احتراماً پیشنهاد میشود ماده زیر بعنوان ماده ۸ به لایحه معاملات زمین اضافه شود.

ماده ۸- صاحبان زمینهای بدون بنا یا مستحقات نامتناسب با مساحت زمین واقع در محدوده شهرها مکلف هستند تا یکسال از تاریخ تصویب این قانون نسبت به احداث ساختمان متناسب طبق پروانه شهرداری اقدام نمایند و در صورت عدم تمکن مالی دولت موظف است از طریق بانکهای مجاز وام لازم در اختیار آنها قرار دهد و اگر مالک با شرایط فوق حاضر به احداث ساختمان نگردد طبق ماده ۳ دولت زمینهای آنها را خریداری خواهد کرد.

با تقدیم احترام - دکتر کاظم وزیری
مقام معظم ریاست محترم مجلس شورای ملی
در لایحه قانون راجع به معاملات زمین در ماده ۸ بعد از جمله وزارت دادگستری تهیه - این قسمت اضافه شود.

(با تأیید هیئت وزیران با تصویب کمیسیون های مجلسین بموقع اجراء گذارده میشود).

با تقدیم احترام - مهندس حسین ایمان زهرائی
رئیس - پیشنهادات مربوط به مواد الحاقی قرائت میشود

(بشرح زیر خوانده شد)

ریاست معظم مجلس شورای ملی

محرماً پیشنهاد مینماید ماده زیر به لایحه قانون معاملات زمین اضافه شود:

ادارات ثبت اسناد موظفند در مورد معاملات زمین موقعیت و مشخصات زمین را قبلاً از شهرداری محل استعلام و شهرداریها مکلفند در ظرف ده روز پاسخ لازم به ثبت اسناد بدهند.

با تقدیم احترام - ادیب سمیعی

ریاست معظم مجلس شورای ملی

محرماً پیشنهاد می نماید ماده زیر به لایحه قانون راجع به معامله زمین اضافه شود.

ماده ۹- در محدوده قانونی شهرها در صورتیکه ملکی دارای دو مالکیت عرصه و اعیانی باشد و صاحب

اعیانی در آن مستحقات متناسبی ایجاد کرده باشد مالک یا مالکین عرصه باید بر اساس کارشناسی یا تراضی عرصه خود را به صاحب اعیانی بفروش رسانند و در صورتیکه مالک یا مالکین اعیانی مستحقات متناسبی در ملک متصرفی ایجاد نکرده باشند و مالک عرصه قصد ایجاد بنا در ملک خود داشته باشد مالک یا مالکین اعیانی بر اساس کارشناسی یا تراضی باید حقوق خود را به مالک عرصه واگذار نمایند.

هوشنگ شریفها - سعید بهادری

رئیس - لایحه و پیشنهادات برای شور دوم به کمیسیونهای مربوط ارجاع میشود.

۹- اعلام وصول ۱۰ فقره لایحه از مجلس سنا

رئیس - لوابیجی از مجلس سنا رسیده است برای اطلاع مجلس قرائت میشود.

(بشرح زیر خوانده شد)

ریاست محترم مجلس شورای ملی

عطف بنامه شماره ۳۵۴۰۳ مورخ ۱۳۵۳/۸/۱۳ آن مجلس محترم گزارش کمیسیون شماره ۳ (دادگستری و استخدام) در قبال لایحه شماره ۸۴۷۰ مورخ ۱۳۵۳/۴/۱۶ دولت راجع بمرکز آتماز ایران در جلسه روز دوشنبه ۳۰ دیماه ۱۳۵۳ مطرح گردید و با اصلاحاتی بتصویب مجلس سنا رسید.

اینک لایحه قانون فوق که اصلاح شده است جهت تصویب مجدد آن مجلس محترم بضمیمه ایفاد میگردد.

رئیس مجلس سنا - جعفر شریف امامی

رئیس - اصلاحات مجلس سنا بکمیسیونهای مربوط ارجاع میشود.

ریاست محترم مجلس شورای ملی

عطف بنامه شماره ۲۵۳۲۳ مورخ ۱۳۵۳/۴/۹ آن مجلس محترم گزارش کمیسیون شماره ۳ (دادگستری و استخدام) در قبال لایحه شماره ۸۸۴۶ مورخ ۱۳۵۳/۴/۱۹ دولت راجع باصلاح قانون حمایت خانواده در جلسه روز دوشنبه ۱۶ دیماه ۱۳۵۳ مطرح گردید و با اصلاحاتی بتصویب مجلس سنا رسید.

اینک لایحه قانون فوق که در عنوان و متن آن اصلاحاتی بعمل آمده است جهت تصویب مجدد آن مجلس محترم بضمیمه ایفاد میگردد.

نایب رئیس مجلس سنا - دکتر سید محمد سجادی
رئیس - اصلاحات مجلس سنا بکمیسیونهای مربوط ارجاع می شود.

ریاست محترم مجلس شورای ملی

گزارش کمیسیون شماره ۳ (دادگستری و استخدام) در قبال لایحه شماره ۸۳۰۸ مورخ ۱۳۵۳/۴/۱۵ دولت راجع باصلاح بعضی از مواد قانون مواد خوردنی و آشامیدنی و آرایشی و بهداشتی در جلسه روز دوشنبه ۳۰ دیماه ۱۳۵۳ مطرح گردید و بتصویب مجلس سنارسید.
اینک لایحه قانون فوق جهت تصویب آن مجلس محترم بضمیمه ایفاد میگردد.

رئیس مجلس سنا - جعفر شریف امامی
رئیس - لایحه به کمیسیونهای مربوط ارجاع میشود.

ریاست محترم مجلس شورای ملی

گزارش کمیسیون شماره ۱۰ (خارجه) در قبال لایحه شماره ۴۸۷۷۶ مورخ ۱۳۵۳/۸/۱۱ دولت راجع بقانون موافقتنامه فرهنگی بین دولت شاهنشاهی ایران و دولت جمهوری کره در جلسه روز دوشنبه ۱۶ دیماه ۱۳۵۳ مطرح گردید و بتصویب مجلس سنارسید.

اینک لایحه قانون فوق جهت تصویب آن مجلس محترم بضمیمه ایفاد میگردد.

نایب رئیس مجلس سنا - دکتر سید محمد سجادی
رئیس - لایحه به کمیسیونهای مربوط ارجاع میشود.

ریاست محترم مجلس شورای ملی

گزارش کمیسیون شماره ۸ (راه و ترابری) در قبال لایحه شماره ۹۱۶۴ مورخ ۱۳۵۳/۴/۲۲ دولت راجع به قانون پروتکل تعیین تاریخ اجرای کنوانسیون های بین المللی حمل و نقل کالا بوسیله راه آهن و حمل و نقل مسافر و توتیه بوسیله راه آهن و پروتکل مربوط باافزایش حداکثر نرخ بر حسب کیلومتر در مورد حق السهم دول

متعاقد در هزینه های دفتر مرکزی در جلسه روز دوشنبه ۱۶ دیماه ۱۳۵۳ مطرح گردید و بتصویب مجلس سنا رسید.

اینک لایحه قانون فوق جهت تصویب آن مجلس محترم بضمیمه ایفاد میگردد.

نایب رئیس مجلس سنا - دکتر سید محمد سجادی
رئیس - لایحه به کمیسیونهای مربوط ارجاع

میشود.

ریاست محترم مجلس شورای ملی

گزارش کمیسیون شماره ۱۰ (خارجه) در قبال لایحه شماره ۴۸۷۸۴ مورخ ۱۳۵۳/۸/۱۱ دولت راجع بقانون موافقتنامه ترانزیت بین دولت شاهنشاهی ایران و دولت جمهوری افغانستان در جلسه روز دوشنبه ۱۶ دیماه ۱۳۵۳ مطرح گردید و بتصویب مجلس سنارسید.

اینک لایحه قانون فوق جهت تصویب آن مجلس محترم بضمیمه ایفاد میگردد.

نایب رئیس مجلس سنا - دکتر سید محمد سجادی
رئیس - لایحه به کمیسیونهای مربوط ارجاع میشود.

ریاست محترم مجلس شورای ملی

گزارش کمیسیون شماره ۱۰ (خارجه) در قبال لایحه شماره ۶۱۰۸ مورخ ۱۳۵۳/۳/۲۰ دولت راجع به قانون کنوانسیون وین درباره روابط کنسولی، در جلسه روز دوشنبه ۱۶ دیماه ۱۳۵۳ مطرح گردید و بتصویب مجلس سنارسید.

اینک لایحه قانون فوق جهت تصویب آن مجلس محترم بضمیمه ایفاد میگردد.

نایب رئیس مجلس سنا - دکتر سید محمد سجادی
رئیس - لایحه به کمیسیونهای مربوط ارجاع میشود.

ریاست محترم مجلس شورای ملی

گزارش کمیسیون شماره ۱۰ (خارجه) در قبال لایحه شماره ۶۰۹۶ مورخ ۱۳۵۳/۳/۲۰ دولت راجع به قانون مزایا و مصونیت های مأموریت های مخصوص در جلسه روز دوشنبه ۱۶ دیماه ۱۳۵۳ مطرح گردید و بتصویب مجلس سنا رسید.

رئیس - اخذ رأی نهائی نسبت به این لایحه در جلسه آینده بعمل خواهد آمد.

۱۰ - قرائت نامه رسیده از دولت

رئیس - نامه ای از دولت رسیده است برای اطلاع مجلس قرائت میشود.

(شرح زیر خوانده شد)

جناب آقای رئیس مجلس شورای ملی

در اجرای قانون تأسیس شرکتهای بهره برداری از اراضی زیر سدها، وزارت آب و برق بمنظور واگذاری یک قطعه زمین بمساحت تقریبی چهار هزار (۴۰۰۰) هکتار از اراضی زیر سد محمد رضا شاه پهلوی قراردادی بعنوان اجاره بیا شرکت سهامی خاص گله منعقد و مبادله نموده است و مراتب طی نامه شماره ۲۷۰۰۶/۱۱/۶۴۸/۵۰۰ مورخ ۱۳۵۳/۹/۷ وزارت آب و برق به هیئت وزیران گزارش و مورد تأیید قرار گرفته است.

اینک بموجب مفاد ماده ۳ قانون مزبور یک نسخه از فتوکپی قرارداد برای استحضار ایفاد میگردد.

نخست وزیر وزیر نیرو و سرپرست وزارت آب و برق امیر عباس هویدا دکتر وحیدی

۱۱ - ختم جلسه

رئیس - با اجازه خانمها و آقایان این جلسه را ختم می کنیم. تاریخ و دستور جلسه آینده بعداً با اطلاع همکاران محترم خواهد رسید.

(جلسه در ساعت دوازده و سی دقیقه ختم گردید)

رئیس مجلس شورای ملی - عبدالله ریاضی

اینک لایحه قانون فوق جهت تصویب آن مجلس محترم بضمیمه ایفاد میگردد.

نایب رئیس مجلس سنا - دکتر سید محمد سجادی
رئیس - لایحه به کمیسیونهای مربوط ارجاع میشود.

ریاست محترم مجلس شورای ملی

عطف بنامه شماره ۳۷۷۳۹ مورخ ۱۳۵۳/۹/۲ آن مجلس محترم، گزارش کمیسیون شماره ۴ (دارائی و بودجه) در قبال لایحه شماره ۴۸۷۴۸ مورخ ۱۳۵۳/۸/۱۱ دولت راجع به افزایش مجموع حقوق و فوق العاده سختی خدمت چتر بازی افراد و وظیفه چتر باز یگانهای هوا برد در جلسه روز دوشنبه ۳۰ دیماه ۱۳۵۳ مطرح گردید و به تصویب مجلس سنارسید.

اینک لایحه قانون فوق جهت اخذ رأی نهائی آن مجلس محترم بضمیمه ایفاد میگردد.

رئیس مجلس سنا - جعفر شریف امامی
رئیس - اخذ رأی نهائی نسبت به این لایحه در جلسه آینده بعمل خواهد آمد.

ریاست محترم مجلس شورای ملی

عطف بنامه شماره ۳۸۰۸۳ مورخ ۱۳۵۳/۹/۱۷ آن مجلس محترم، گزارش کمیسیون شماره ۴ (دارائی و بودجه) در قبال لایحه شماره ۴۸۷۵۶ مورخ ۱۳۵۳/۸/۱۱ دولت راجع به افزایش مجدد سهمیه کشور شاهنشاهی ایران در سرمایه مؤسسه بین المللی توسعه در جلسه روز دوشنبه ۳۰ دیماه ۱۳۵۳ مطرح گردید و بتصویب مجلس سنارسید.

اینک لایحه قانون فوق جهت اخذ رأی نهائی آن مجلس محترم بضمیمه ایفاد میگردد.

رئیس مجلس سنا - جعفر شریف امامی

سئوال آقای فرهادپور از وزارت کشور

مقام معظم ریاست مجلس شورای ملی

مستدعی است برای پاسخ به سؤالات زیر به دولت ابلاغ فرمایند وزیر مسئول در مجلس شورای ملی حضور بهرسانند.

- ۱- خبر منتشره در روزنامه اطلاعات مورخ ۲۱/۱۰/۵۳ در مورد فروریختن دوساختمان نیمه تمام در خیابان آریاشهر و قتل دو کارگر صحت دارد یا خیر؟
- ۲- مسئول این واقعه و وقایع نظیر آن چه مقامی میباشد.
- ۳- برای جلوگیری از پیش آمدهای نظیر آنچه ذکر شد چه برنامه دارند؟
- ۴- مسئولیت شهرداری تهران و پلیس ساختمان چیست؟

با احترام - فرهادپور